

FORSVARSMINISTERIET
AUDITØRKORPSET

Auditørkorpset

Årsberetning 2019

*Forsvarsministeriets Auditørkorps
afdelingsmærke.*

Indhold

Forord	5
Indledning	7
Sanktioner i militære straffesager	12
Særlige fokusområder i 2019.....	15
Sanktioner for overtrædelse af militær straffelov	19
Sanktioner for overtrædelse af straffeloven.....	30
Sanktioner for overtrædelse af den øvrige straffelagte særlovgivning	34
Eksempler på sager afsluttet uden tiltale samt frifindende domme	38
Undersøgelser i arbejdsskadesager	41
Efterforskning af sager i internationale missionsområder mv.	43
Supplerende oplysninger om sager omtalt i tidligere beretninger mv.....	47
Den militærjuridiske rådgiverordning i forsvaret og humanitær folkeret	49
Hjemmeværnssager	51
Bilag	56
Gældende bødetakster.....	56
Sagsstatistik 2019	59

Forord

Forsvarsministeriets Auditørkorps er den militære anklagemyndighed i Danmark. Auditørkorpsen – i daglig tale kaldet FAUK – har til opgave at efterforske og foretage retsforfølgning i sager, der vedrører overtrædelse af den militære straffelov samt sager vedrørende overtrædelse af den civile straffe- og særlovgivning, hvis overtrædelsen er begået af *militært personel* i tjenesten, i anledning af tjenesten eller på militært område. Civilt personel er ikke omfattet af Auditørkorpsens jurisdiktion i fredstid.

Auditørkorpsen er en selvstændig myndighed under Forsvarsministeriet og uafhængigt af forsvaret og det militære kommandosystem.

Beretningsåret 2019 har været et travlt år for Auditørkorpsen. Dette skyldes dels en række større sager, der har krævet betydelige ressourcer, og dels et generelt højt antal nye sager.

Antallet af sanktioner ligger nogenlunde på niveau med året før, og hovedparten er afgjort ved bødevedtagelse, mens godt en tredjedel blev afgjort ved landets domstole. Blandt de mere alvorlige sager, der blev hovedforhandlet i 2019, kan blandt andet nævnes en sag vedrørende særligt kvalificerede våbenlovs-overtrædelser, der mundede ud i en straf på fængsel i 3 år, og en sag om falsk anmeldelse om voldtægt, der blev afgjort med en ubetinget fængselsstraf.

De såkaldte nepotismesager, der allerede i 2018 gjorde krav på massive efterforskningsressourcer, har i 2019 fortsat krævet betydelige ressourcer. Sagerne er foreløbig mundet ud i en tiltale mod den tidligere chef for Hærestaben for i alt fem forhold af blandt andet tjenestemisbrug og grov pligtforsømmelse. En af Auditøren i oktober 2018 indledt efterforskning af mulig pligtforsømmelse eller tjenestemisbrug begået af en militært ansat vicechef i Det Økonomiske Partnerelement ved Forsvarskommandoen blev efter omfattende efterforskning indstillet i marts 2019, da der ikke fandtes rimelig formodning om, at der var begået et strafbart forhold. Sagen mod en finansdirektør, der ikke var omfattet af Auditørkorpsens jurisdiktion, blev overdraget til politiet.

Auditørkorpsen har også i 2019 haft et særligt fokus på sager vedrørende misbrug af tjenstligt udleverede

betalingskort. Det er i årets løb blevet præciseret i bestemmelsesgrundlaget vedrørende firmahæftende betalingskort, at sager vedrørende militære medarbejderes uberettigede anvendelse af tjenstlige betalingskort skal overdrages til Auditørkorpsen med henblik på afklaring af, hvorvidt der foreligger en strafferetlig forseelse. Den etablerede screenings-ordning er efter Auditørkorpsens opfattelse velfungerende. Der blev i beretningsåret alene rejst tiltale i en mindre del af de godt 70 sager, der er afgjort i årets løb. Der kan herom henvises til afsnittet om særlige fokusområder i 2019.

På baggrund af udviklingen i antallet af krænkelssager forrige år samt de af Forsvarsministeriet iværksatte initiativer til forebyggelse og håndtering af krænkende adfærd i forsvaret har Forsvarsministeriets Auditørkorps i beretningsåret 2019 haft et øget fokus på dette sagsområde. Der har i 2019 været 14 sager vedrørende forskellige former for krænkende adfærd, der er endt med en strafferetlig sanktion. Der kan herom nærmere henvises til afsnittet om særlige fokusområder i 2019.

På hjemmeværnsområdet har der i beretningsåret været en ikke ubetydelig stigning i antallet af indkomne sager, herunder navnlig sager vedrørende medlemmer af Hjemmeværnet. Næsten halvdelen af de afsluttede medlemssager har i 2019 omhandlet hjemmeværnsmedlemmers overtrædelse af våbenlovgivningen, herunder særligt knivloven. Langt størstedelen af disse sager vedrørende knivlovs-overtrædelser har ført til, at de pågældende medlemmer ud fra en strafferetlig vurdering er blevet erklæret uegnet til at forrette tjeneste i Hjemmeværnet. Der henvises uddybende til kapitlet om hjemmeværns-sager.

Forsvarsministeriets Auditørkorps har i 2019 videreført samarbejdet med Forsvarsakademiet om udvikling af en uddannelsesstruktur inden for det militære straffe- og disciplinarsystem og har i denne forbindelse blandt andet udarbejdet undervisningsmateriale til flere niveauer af Forsvarets ansatte. Et arbejde, der videreføres i 2020.

Endvidere har Auditørkorpsen i 2018 og 2019 bidraget til arbejdet med revision af den eksisterende

bekendtgørelse om disciplinarmyndighed i Forsvaret. Formålet med revisionen er at skabe en klar og mere fremtidssikret bekendtgørelse om disciplinarmyndighed inden for Forsvarsministeriets område. Forsvarsministeriets Personalestyrelse har i november 2019 sendt et udkast til ny bekendtgørelse i høring i koncernen, og det er forventningen, at den nye bekendtgørelse kan udstedes i 2020.

Forsvarsministeriets Auditørkorps har endelig spillet en central rolle, da Danmark den 4.-6. september 2019 var vært for det XXXVI Nordiske Militærjuristmøde, som blev afholdt i Esbjerg under det overordnede emne Hybride Trusler og National Ret. De nordiske militærjuristmøder har været afholdt hvert andet år

siden 1951, og værtskabet går på skift mellem de fire nordiske lande.

København, marts 2020

Lars Stevnsborg

Indledning

Justitia

Bronzeskulptur af billedhugger
Jette Vohlert. Vestre Landsret.

Foto: Flyvevåbnets Fototjeneste.

»**Auditørkorpsets kerneopgave er navnlig at efterforske og retsforfølge militære straffesager**«

Indledning og sondring mellem militær straffelov og militær disciplinarlov

Den militære straffe- og retsplejeordning er som bekendt to-strengt, idet den dels omfatter de militære straffesager og dels de militære disciplinarsager. Begge love omfatter tjenestegørende militært personel inden for Forsvarsministeriets område, jf. lov nr. 1550 af 19. december 2017.

Mens de militære straffesager henhører under Auditørkorpset, henhører de militære disciplinarsager under de militære chefer inden for Forsvarsministeriets område. Forsvarsministeriets Personalestyrelse fører tilsyn med disciplinarordningen.

Det er således den militære chef, der indleder og undersøger en disciplinarsag efter bestemmelserne i militær disciplinarlov som en *administrativ* undersøgelse.

Der er en række sammenhænge mellem de to systemer. Det er for det *første* det samme personel, der er omfattet af de to love, for det *andet* er det Auditøren, der træffer endelig bestemmelse om, hvorvidt en sag skal behandles som en straffesag eller en disciplinarsag, og for det *tredje* kan der, efter at en straffesag er henlagt, indledes en disciplinarsag.

Sanktionerne i straffesager omfatter tiltalefrafald, bøde og fængselsstraf, mens disciplinarloven omfatter en række sanktioner fra *irrettesættelse* (den mildeste) til en *disciplinarbøde* på op til et maksimum på 1/10 af den pågældendes månedsløn for hvert

forhold. Hvis disciplinarlovens sanktionsmuligheder ikke er tilstrækkelige – fx i tilfælde, hvor degradering eller afskedigelse kan komme på tale – kan der indledes en tjenestemandssag.

Formålet med ordningen er – hvad enten der er tale om en straffesag eller en disciplinarsag – at sikre disciplinen i forsvaret.

Grundlæggende straffeprocessuelle regler

Som militær anklagemyndighed er det Forsvarsministeriets Auditørkorps opgave at efterforske og retsforfølge militære straffesager. I den årlige faglige beretning redegøres der navnlig for de straffesager, der i årets løb er afsluttet med en sanktion. Beretningen indeholder også eksempler på sager, der er afsluttet uden tiltale mv., fordi efterforskningen er indstillet i medfør af retsplejelovens regler. Beskrivelsen har til formål dels at give et overblik over praksis i militære straffesager, dels at vejlede om de mulige konsekvenser af en tilsidesættelse af gældende militære pligter.

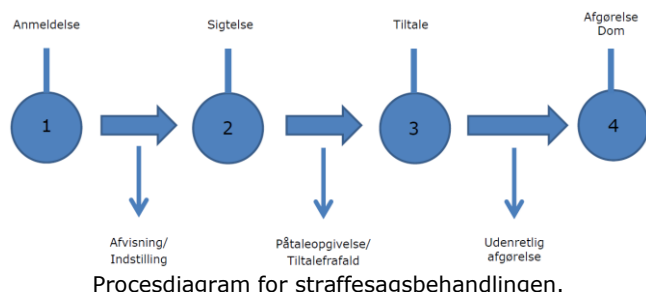
I praksis foretager Auditørkorpset i en række tilfælde indledningsvis en nærmere undersøgelse af, hvorvidt der er grundlag for at indlede efterforskning i en sag. Det kan skyldes medieomtale af en hændelse eller indberetning herom fra militære myndigheder eller henvendelser fra medarbejdere i forsvaret.

Sagerne bliver screenet ved modtagelsen, og Auditøren vurderer på baggrund af indberetningerne, om der er grundlag for at indlede efterforskning.

Kan det umiddelbart fastslås, at der ikke er grundlag for at indlede efterforskning, *henlægges* sagen i medfør af retsplejelovens § 749, stk. 1.

I andre tilfælde skal der foretages en nærmere undersøgelse, før der kan træffes afgørelse. Indledes der efterforskning i en sag, har denne efter retsplejelovens § 743 til formål at klarlægge, om betingelserne for at pålægge strafansvar eller anden strafferetlig retsfølge er til stede og at tilvejebringe oplysninger til brug for sagens afgørelse samt forberede sagens behandling ved retten.

Er der efter afslutningen af efterforskningen ikke grundlag for at rejse tiltale, afsluttes behandlingen af sagen efter retsplejelovens § 749, stk. 2. Hvis der er rejst sigtelse under efterforskningen, afsluttes sagens behandling med påtaleopgivelse efter retsplejelovens § 721.

Er der grundlag for at rejse tiltale, foreligger der flere muligheder. Sagen kan afgøres ved et udenretligt bødeforelæg eller i retten. I visse tilfælde kan sagen i stedet afgøres med et tiltalefravald. Bødeforelæg anvendes, hvis lovovertrædelsen ikke skønnes at ville medføre højere straf end bøde. Det indebærer, at sagen kan afgøres uden retssag, hvis sigtede erklærer sig skyldig i overtrædelsen og erklærer sig rede til inden en nærmere angiven frist at betale den forelagte bøde. Kan den sigtede ikke erkende sig skyldig, sendes sagen til retten med et anklageskrift.

Er der ikke grundlag for at udsende et bødeforelæg, eller skal der nedlægges påstand om frihedsstraf, indbringes sagen for retten med en retsmødebegæring eller et anklageskrift.

Se nærmere publikationen Den Militære Retsplejeordning på www.fauk.dk.

Ændringer af militær straffelov mv.

Som følge af en større organisationsændring på Forsvarsministeriets område i 2014 gør en række militært ansatte i dag tjeneste i styrelser under Forsvarsministeriet, der udfører en række støttefunktioner, men ikke er underlagt forsvarschefen. De opgaver, som de militært ansatte udførte i den daværende Forsvarskommandos støttefunktioner, er i praksis de samme opgaver, som de

militært ansatte udfører i styrelserne under Forsvarsministeriet.

Ved lov nr. 1550 af 19. december 2017 om ændring af militær straffelov, militær disciplinarlov og militær retsplejelov blev det på denne baggrund tydeliggjort, at militært ansatte i styrelser under Forsvarsministeriet og militært ansatte i Forsvarsministeriets departement er omfattet af begrebet *tjenstgørende militært personel* og dermed omfattet af de tre love.

Der er endvidere ved § 4 i lov nr. 708 af 8. juni 2018 (Forsvarets bistand til politiet og udvidelse af politiklageordningen m.v.) foretaget en ændring af militær straffelov, således at denne ikke finder anvendelse for forhold begået af tjenstgørende militært personel inden for Forsvarsministeriets område i forbindelse med, at personellet yder bistand til politiet efter §§ 24a - 24d i lov om politiets virksomhed.

Disse særlige bestemmelser finder som udgangspunkt først anvendelse, når soldaten er mødt til tjeneste på det sted, hvor vedkommende yder bistand til politiet og dermed er underlagt politiets ledelse, jf. lovforslagets alm. bemærkninger, pkt. 2.3.3.

Ændringen indebærer, at sådanne sager fremover skal behandles efter den civile straffelov i den civile strafferetsplejes former og således, at kompetencen til at efterforske og påtale sådanne sager om strafbare forhold er flyttet fra den militære anklagemyndighed (Auditørkorpset) til Den Uafhængige Politiklagemyndighed (DUP) og den civile anklagemyndighed – som udgangspunkt statsadvokaten.

Den militære anklagemyndighed bistår Politiklagemyndigheden og statsadvokaten i disse sager, og efter indstilling fra Politiklagemyndigheden kan videre forfølgning af sagerne overlades til den militære anklagemyndighed til behandling i den militære retsplejes former, hvis viden om militærfaglige forhold eller militærspecifikke regler er af særlig betydning for sagen, og hvis statsadvokaten og den militære anklagemyndighed er enige herom.

Justitsministeriet har primo 2020 sendt et udkast til anordning om politilovens ikrafttræden på Grønland i høring. I udkastet er der lagt op til, at loven med senere ændringer – herunder bestemmelserne om Forsvarets bistand til politiet – sættes i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger.

Eksempler på nye strafferetlige undersøgelser indledt i løbet af 2019

I dette afsnit redegøres der kort for nogle af de nye undersøgelser, som Auditørkorpset har iværksat i beretningsåret.

En række af sagerne har været genstand for medieomtale.

Januar

Tiltale for pligtforsømmelse m.v. mod den tidligere chef for Hærstaben

(AU sag 2018/001331)

På baggrund af en række artikler i medierne om mulig pligtforsømmelse og tjenestemisbrug begået af den nu tidligere chef for Hærkommandoen besluttede Auditørkorpset i oktober 2018 at igangsætte en undersøgelse af, om der var grundlag for at indlede en efterforskning i sagen.

På baggrund af den indledende undersøgelse blev det efterfølgende besluttet at indlede en egentlig strafferetlig efterforskning. Den førte til, at hærchefen den 31. januar 2019 blev sigtet for tjenestemisbrug efter straffelovens § 155 om grov pligtforsømmelse samt særlig grov pligtforsømmelse efter den militære straffelovs § 27, stk. 1 og 2 samt senere straffelovens § 152 ved uberettiget at have videregivet fortrolige oplysninger.

Efter en omfattende efterforskning rejste Auditøren den 11. december 2019 tiltale mod den tidligere chef for i alt fem forhold vedr. tjenestemisbrug, grov pligtforsømmelse og uberettiget videregivelse af fortrolige oplysninger.

Der er berammet hovedforhandling i sagen i maj 2020 ved Retten i Viborg.

Marts

Faldskærmsulykke i USA

(AU 2019/000345)

Auditørkorpset modtog den 5. marts 2019 underretning om, at en jagersoldat var afgået ved døden i en faldskærmsulykke under træningsaktivitet i Arizona, USA. Auditørkorpset indledte en undersøgelse af sagen, herunder med henblik på at afdække, om der kunne være begået strafbart forhold i forbindelse med ulykken.

Auditørkorpset traf den 4. november 2019 beslutning om at indstille efterforskningen i sagen, da der ikke var

rimelig formodning for, at der var begået et strafbart forhold.

Der henvises endvidere til afsnittet om undersøgelser i arbejdsskadesager.

Maj

Sag vedrørende brud på tavshedspligten

AU sag 2019/000713 m.fl.)

Efter anmeldelse fra Forsvarskommandoen sigtede Auditøren ultimo maj 2019 en kommandørkaptajn og stabschef ved Specialoperationskommandoen for brud på tavshedspligten m.v. ved under en telefonsamtale med en journalist at have videregivet fortrolige oplysninger om en tidligere, underordnet medarbejders fratrædelsesordning. Oplysningerne var efterfølgende blevet bragt i en artikel i nyhedsmediet OLFI.

Den pågældende vedtog i oktober 2019 en bøde på 5.000 kr. for uberettiget videregivelse af fortrolige oplysninger efter straffelovens § 152, stk. 1.

Der henvises uddybende til årsberetningens afsnit vedr. sanktioner for overtrædelse af straffeloven.

Juni

Mandlig værnepligtig frifundet for voldtægt på kaserne

(AU sag 2019/000823)

En mandlig værnepligtig blev den 6. juni 2019 fremstillet i grundlovsforhør sigtet for voldtægt og andet seksuelt forhold, jf. straffelovens § 216, stk. 1, nr. 2, og § 225 ved i forbindelse med en afslutningsfest på Vordingborg Kaserne at have skaffet sig samleje m.v. med en kvindelig værnepligtig, der på grund af beruselse var ude af stand til at modsætte sig handlingen. Retten fandt, at der var begrundet mistanke mod sigtede, men løslod ham under henvisning til, at han ikke vurderedes at kunne påvirke vidner, der endnu ikke var blevet afhørt.

Ved dom af 10. september 2019 blev pågældende frifundet for voldtægt m.v.

Der henvises uddybende til afsnittet vedr. frifindende domme.

Efterforskning i tilknytning til drabssag fra Lyngby

(AU sag 2019/000853)

Forsvarskommandoen anmodede den 7. juni 2019 Auditørkorpset om at foretage en vurdering af, om personel i Forsvaret kan have begået strafbar pligtforsømmelse i relation til en drabssag, som efterforskes af politiet, hvor en soldat i marts 2019 i

Lyngby dræbte en civil person med et våben fra Forsvaret.

På baggrund af oplysningerne i sagen besluttede Auditørkorpset den 5. juli 2019 at indlede en strafferetlig efterforskning.

Auditøren indstillede efterforskningen i sagen den 6. marts 2020, jf. retsplejelovens § 749, stk. 2, da der ikke fandtes at være rimelig formodning om, at der er begået et strafbart forhold.

September

Anmeldelse om voldtægt af en britisk kvindelig soldat under øvelsen BRAVE LION i øvelsesterrænet ved Oksbøl (NATO SOFA).

(AU sag 2019/001363)

Auditørkorpset modtog den 28. september 2019 underretning fra politiet og Forsvarskommandoen om, at en mandlig britisk soldat havde voldtaget en kvindelig britisk kollega under øvelsen BRAVE LION i øvelsesterrænet ved Oksbøl. Politiet havde foretaget den indledende efterforskning i sagen og ønskede herefter at drøfte sagens videre gang med Auditørkorpset.

Efter aftale med politiet overtog Auditørkorpset sagen og det sikrede bevismateriale, hvorefter der blev foretaget yderligere undersøgelser i fællesskab med det britiske militærpoliti.

Efterfølgende blev sagen overdraget til de britiske myndigheder, som ønskede sagen afgjort i gerningsmandens hjemland i overensstemmelse med internationale aftaler.

Auditørsagen er således lukket.

Undersøgelse af økonomiske transaktioner i SOKOM

(AU sag 2019/001291)

På baggrund af oplysninger fra Forsvarsministeriets Interne Revision og Forsvarsministeriets Regnskabsstyrelse anmodede Forsvarskommandoen den 16. september 2019 Auditørkorpset om at foretage en strafferetlig vurdering af økonomiforvaltningen ved Specialoperationskommandoen (SOKOM), herunder om der blandt de ansattes foretagne dispositioner var forhold, som kunne medføre strafferetlige sanktioner.

Auditørkorpset besluttede på denne baggrund at iværksætte en efterforskning.

Sagen efterforskes fortsat.

Oktober

Efterforskning af sag om mobning på Hærens Sergentskole i Varde

(AU sag 2019/001566)

I slutningen af oktober 2019 blev Auditørkorpset opmærksom på en række artikler i medierne om mobning på Hærens Sergentskole i Varde. Af artiklerne fremgik blandt andet, at Arbejdstilsynet havde udstedt et såkaldt strakspåbud til skolen om at rette op på forholdene.

På baggrund af disse oplysninger indledte Auditørkorpset en strafferetlig efterforskning.

Sagen efterforskes fortsat.

November

Anmeldelse om mulig bestikkelse begået af medarbejder ved Forsvarets Materiel- og Indkøbsstyrelse

(AU sag 2019/001750)

Auditørkorpset modtog den 27. november 2019 en anmeldelse om mulig bestikkelse begået af en medarbejder ved Forsvarets Materiel- og Indkøbsstyrelse.

Den pågældende medarbejder rettede selv henvendelse til Auditørkorpset for at fortælle om sin rolle i en sag, hvor han kunne mistænkes for at have modtaget bestikkelse i forbindelse med sit arbejde. Han oplyste i forbindelse med en afhøring, at han for en del år siden havde afholdt et møde med en udenlandsk samarbejdspartner, og at han i den forbindelse havde modtaget en middag på en meget dyr restaurant i København.

På baggrund af anmeldelsen indledte Auditøren en strafferetlig efterforskning.

Sagen efterforskes fortsat.

Efterforskning af muligt embedsmisbrug i Frømandskorpset

(AU sag 2019/001630)

Auditørkorpset modtog den 11. november 2019 en henvendelse fra Forsvarskommandoen med anmodning om en strafferetlig afklaring af, hvorvidt der er foregået embedsmisbrug i Frømandskorpset i relation til korpsets anvendelse af Forsvarets etableringer til afholdelse af arrangementer af privat karakter m.v.

Auditørkorpset har på baggrund af anmeldelsen indledt en strafferetlig efterforskning af sagen.

Sagen efterforskes fortsat.

December

Anmeldelse om overkonstabels krænkelse af kvindelig premierløjtnant under udsendelse (2019/001882)

Auditørkorpset modtog den 16. december 2019 underretning om, at en kvindelig premierløjtnant i forbindelse med en udsendelse i 2019 var blevet udsat for grov krænkelse af en overkonstabel.

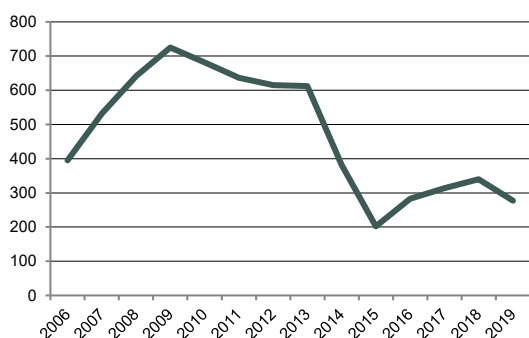
På baggrund af underretningen indledte Auditørkorpset en strafferetlig efterforskning, som blandt andet indebar, at Auditørkorpset via bistand fra Militærpolitiet fik indhentet tekniske beviser, der befandt sig på en militærbase.

december 2019 sigtet for voldtægt, jf. straffelovens § 216, stk. 1, nr. 1.

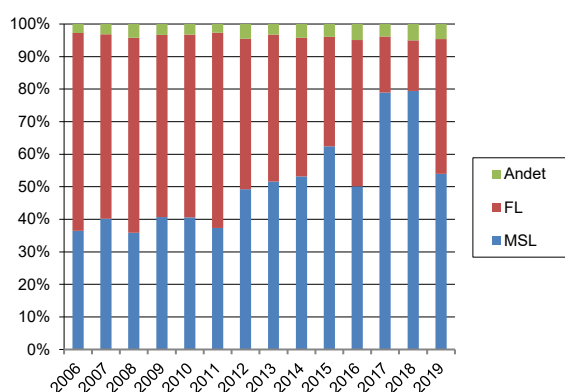
Sagen er fortsat under efterforskning.

Efterforskningen sandsynliggjorde, at pågældende kunne have været udsat for voldtægt i forbindelse med episoden, og overkonstabelen blev derfor den 27.

Sanktioner i militære straffesager 2019

Figur 1. Sanktioner i militære straffesager. Oversigten omfatter henholdsvis militær straffelov, færdselslov og anden lovgivning 2006-2019.

Figur 2. Procentuel fordeling af sanktioner for overtrædelser af henholdsvis militær straffelov, færdselslov og anden lovgivning 2006-2019.

Årets nøgletal

Der blev i 2019 oprettet 806 straffesager¹. Antallet af nye strafferetlige undersøgelser er således steget med ca. 17 % i forhold til 2018, hvor der blev indledt 690 nye undersøgelser. Der blev i 2019 udmålt en sanktion – der kan omfatte et eller flere forhold – i 327 sager. Dette er et mindre fald i forhold til 2018, hvor der var 340 sanktioner.

Der blev i beretningsåret afsagt 117 domme, hvilket er et fald i forhold til 2017 og 2018, hvor der blev afsagt henholdsvis 194 og 175 domme. Godt en tredjedel af samtlige sanktioner i 2019 blev således idømt af domstolene. Der blev foretaget hovedforhandling i 36 sager, mens resten af de pådømte sager er afgjort af retten uden tiltaltes tilstedeværelse. Én dom blev anket til landsretten.

Blandt de endelige domme i beretningsåret blev der i 28 tilfælde idømt fængselsstraf, hvilket er på samme niveau som i 2018, hvor der blev idømt frihedsstraf i 25 sager. Sagerne i beretningsåret vedrørte primært udeblivelse fra værnepligtstjeneste.

Antallet af frifindelser er fortsat marginalt. Der skete i 2019 fuldstændig frifindelse i to sager. I 2017 og 2018 skete der frifindelse i henholdsvis fem og tre sager. Sagerne er nærmere beskrevet i afsnittet om frifindende domme.

De øvrige sager blev hovedsageligt afgjort udenretligt med bødevedtagelse, mens i alt 12 sager blev afgjort med tiltalefrafald, tilkendegivelse og advarsel. I en enkelt sag blev tiltalte idømt psykiatrisk behandling, jf. straffelovens § 69.

Der blev i beretningsåret registreret 135 sanktioner for færdselsforseelser, hvilket er en stor stigning i forhold til 2017 og 2018, hvor der var henholdsvis 54 og 53 sanktioner. Se nærmere herom i afsnittet "Sanktioner for overtrædelse af færdselsloven". Andelen af militære straffesager, der vedrører færdselslovsovertrædelser

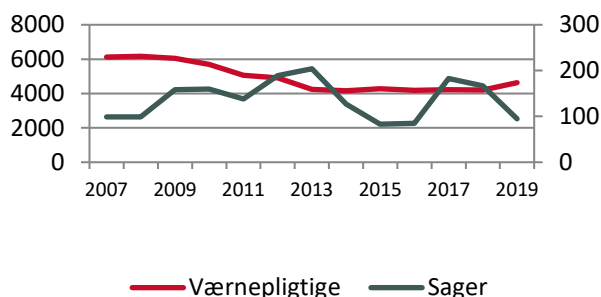
¹ Hvert forhold tælles som en sag.

udgjorde således mere end 40 % af årets samlede antal sanktioner.

Der er samtidig registreret et fald i det samlede antal sanktioner for overtrædelse af militær straffelov, idet der i beretningsåret var 177 sanktioner mod 248 og 270 sanktioner i henholdsvis 2017 og 2018. Andelen af militære straffesager, der vedrører overtrædelse af militær straffelov, udgjorde således godt halvdelen af årets samlede antal sanktioner.

Udebliversager udgjorde i beretningsåret godt halvdelen af sanktionerne for overtrædelse af militær straffelov, jfr. straks nærmere nedenfor.

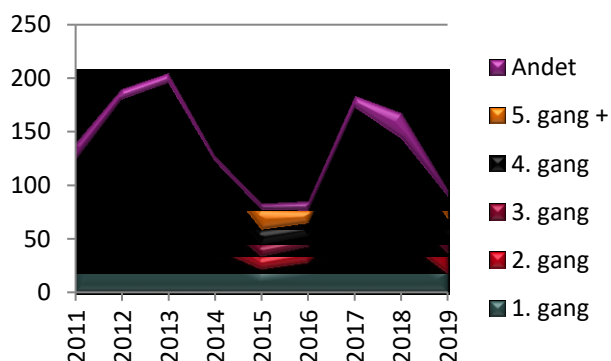
Særligt om ulovlig udeblivelse efter militær straffelov § 25

Figur 3. Det samlede antal værnepligtige i forsvaret 2006-2019 (i tusinder) og det samlede antal udeblivelsessager (i hundreder).

Kilde: Forsvarsministeriets Personalestyrelse/FAUK.

Det samlede antal sanktioner for ulovlig udeblivelse fra tjenesten var i beretningsåret 96 mod 167 i 2018 og 183 i 2017, og der er således i beretningsåret sket et markant fald i antallet af sanktioner for udeblivelse sammenholdt med de to foregående år, jf. figur 4.

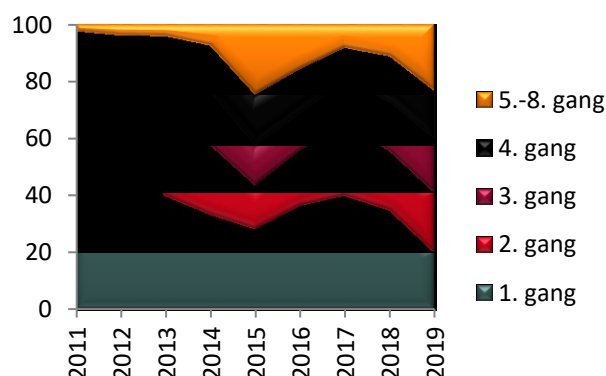

Figur 4. Det samlede antal sager om ulovlig udeblivelse 2011-2019. Værnepligtiges udeblivelse fra basisuddannelserne udgør i 2019 ca. 95 % af udeblivelserne. Andre former for udeblivelse fremgår af grafens øverste, lille del.

54 % af overtrædelserne af militær straffelov drejer sig i 2019 om ulovlig udeblivelse efter militær straffelov § 25. De fleste af disse sager vedrørte værnepligtiges udeblivelse fra første mødedag ved forsvarets basisuddannelser. Det samlede årlige antal værnepligtige i perioden 2006-2019 fremgår af figur 3. Figuren viser endvidere det årlige antal sager om ulovlig udeblivelse. Som det fremgår, er der ingen umiddelbar sammenhæng mellem antallet af værnepligtige og antallet af udeblivelsessager.

Det samlede antal sanktioner for værnepligtiges udeblivelse fra basisuddannelserne var i beretningsåret 90 mod 144 i 2018 og 173 i 2017.

Udeblivelse i gentagelsestilfælde omfatter i beretningsåret godt 80 % af de værnepligtiges udeblivelser. Dette er en stigning i forhold til 2018 og 2017, hvor udeblivelser i gentagelsestilfælde udgjorde henholdsvis ca. 65 % og 60 % af de værnepligtiges udeblivelser.

Figur 5. Den procentvise fordeling af sager om værnepligtiges udeblivelse fra basisuddannelserne 2011-2019.

Sondringen mellem militære straffesager og militære disciplinarsager

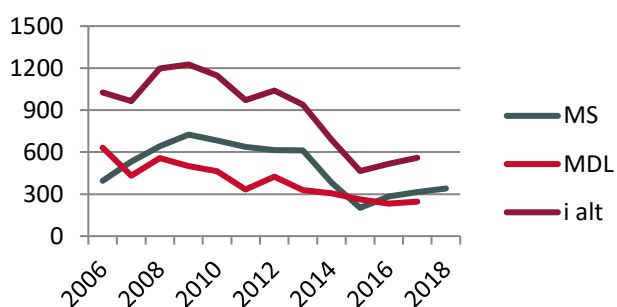
Der blev ved lovreformen, der trådte i kraft 1. januar 2006, foretaget en afkriminalisering af mindre grove pligtforsømmelser, der herefter behandles efter militær disciplinarlov.

Mens straffesagerne behandles af Auditørkorpset, henhører disciplinarsagerne under den militære chef. Auditøren indleder som udgangspunkt kun en straffesag, når der er tale om et mere alvorligt forhold, og der er handlet forsætligt eller groft uagtsomt. Der må således i hver enkelt sag foretages en konkret vurdering af forholdets grovhed og af graden af gerningsmandens tilregnelser, når det skal afgøres, om sagen skal behandles som disciplinarsag eller militær straffesag. Viser det sig under efterforskningen af en sag, at en

pligtstridig adfærd må vurderes at være af mindre grov karakter, eller at handlingen alene skyldes simpel uagtsomhed, oversender Auditøren sagen til disciplinarmyndigheden til eventuel videre foranstaltning. Auditøren oversendte 14 sager til disciplinarmyndigheden i 2019.

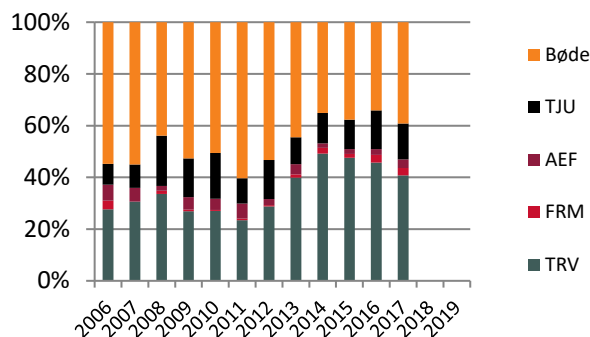
Der forelå på tidspunktet for udgivelsen af denne årsberetning ikke en opgørelse over det samlede antal disciplinarafgørelser truffet i 2018 og 2019.

Der er i figur 6 nedenfor foretaget en sammenstilling af udviklingen i antallet af strafferetlige sanktioner og disciplinarmidler for perioden 2006-2017.

Figur 6. Oversigt over det samlede antal sanktioner 2006-2017 samt fordelingen mellem militære straffesager (MS) og militære disciplinærsager (MDL). Data for årene 2018 og 2019 vedr. militære disciplinærsager foreligger ikke. Kilde: Forsvarsministeriets Personalestyrelse.

Fordelingen af de disciplinærretlige sanktioner fremgår figur 7.

Figur 7. Procentuel fordeling af disciplinære sanktioner 2006-2017. Disciplinarbøde (bøde); Tjeneste uden for orden (TJU); Arbejde og efterøvelse i en del af fritiden (AEF); Fremstilling (FRM); Tilrettevisning (TRV). Der foreligger ikke data for årene 2018 og 2019.

Kilde: Forsvarsministeriets Personalestyrelse.

Særlige fokusområder i 2019

Indledning

Auditørkorpset er i den daglige sagsbehandling opmærksom på forekomsten af tendenser i forsvaret, der kræver særlig opmærksomhed, og en række af disse særlige fokusområder indgår i FAUK årlige indsatsplan for kvalitets- og legalitetssikring.

Auditørkorpset har f.eks. i en årrække haft særligt fokus på en række forskellige former for misbrug af statens ejendom, herunder blandt andet misbrug af forsvarets køretøjer, salg af Forsvarets materiel og på det seneste misbrug af tjenstlige betalingskort m.v.

Flere store sager om berigelseskriminalitet har også gennem årene lejlighedsvis sat fokus på ledelsens tilsyn med Forsvarets økonomiforvaltning m.v., herunder det ansvar, der påhviler den enkelte chef for at sikre, at forvaltningen lever op til forskrifterne. Manglende tilsyn med økonomiforvaltningen vil således efter omstændighederne i sig selv kunne danne grundlag for en strafferetlig undersøgelse, ligesom domstolene tillægger alvorlige svigt i ledelsens tilsyn og kontrol med de foretagne dispositioner stor betydning ved straffastsættelsen i den enkelte sag.

Der har også gennem årene været sat fokus på andre områder, herunder f.eks. anvendelse af private knive i Forsvaret, krænkelse og særlige ritualer, misbrug af steroide m.v.

En række af disse tendenser bør Forsvarets ledelse være særlig opmærksom på, og det er vigtigt, at Auditørkorpset inddrages rettidigt i disse sager. Auditørkorpset har derfor i en årrække løbende haft fokus på, om det tilstrækkeligt klart fremgår af forvaltningsgrundlaget, at det er et chefansvar, at Auditørkorpset straks inddrages, når der i konkrete tilfælde er mistanke om strafbart forhold. Problemstillingerne adresseres i den løbende dialog med Forsvarets myndigheder, herunder blandt andet i forbindelse med høringer over relevante dele af forvaltningsgrundlaget.

I det følgende rides nogle af årets fokusområder kort op. Det gælder misbrug af kreditkort og krænkende adfærd. De enkelte sager behandles som hidtil i de respektive afsnit i beretningen.

Misbrug af tjenstlige betalingskort

Som nævnt i beretningen for 2018, havde Auditørkorpset forrige år et særligt fokus på sager vedrørende misbrug af tjenstligt udleverede betalingskort og iværksatte et samarbejde med Forsvarsministeriets Regnskabsstyrelse (FRS) og Forsvarsministeriets Personalestyrelse (FPS) om indberetning af disse sager til Auditørkorpset med henblik på vurdering af, om der er begået et strafbart forhold.

Auditørkorpset har i beretningsåret fortsat haft et særligt fokus på sager vedrørende misbrug af tjenstlige betalingskort og har i samarbejde med bl.a. FRS og FPS iværksat en række initiativer, der skal reducere omfanget af sager med misbrug eller forkert anvendelse af firmahæftende betalingskort. Som led i disse tiltag er det bl.a. besluttet, at medarbejderne fremadrettet kun skal have udleveret ét kort til både indkøb og rejser.

FRSBST 581-6
2019-09

BESTEMMELSE FOR FIRMAHÆFTENDE BETALINGSKORT

INDLEDNING

Nærværende bestemmelse fastlægger retningslinjer for firmahæftende betalingskort, herunder krav til ansøgning, regler for anvendelse, loungeadgang, afregning, administration mv.

FRS har i et nyt bestemmelsesgrundlag – FRSBST 581-6, Bestemmelse for firmahæftende betalingskort) – fastlagt retningslinjer for anvendelse af firmahæftende betalingskort, herunder regler for anvendelse og administration af tjenstlige betalingskort m.v. Det fremgår af bestemmelsesgrundlaget, at betalingskortene må anvendes i forbindelse med betaling af tjenstlige rejseudgifter, der kan godtgøres i henhold til cirkulæret om tjensterejseaftalen. Betalingskortene kan endvidere anvendes til mindre private udgifter i forbindelse med tjensterejsen (småforbrødenheder som er nævnt i Personaleadministrativ Vejledning, herunder udgifter til fortæring, som skal dækkes af time/dagpenge). Udgifterne må maksimalt svare til time/ dagpengesatsen pr. dag, tjensterejsen varer. Tjenstlige betalingskort må aldrig anvendes til rent privat forbrug, da dette ikke er tjenstligt begrundet.

Såfremt FRS konstaterer, at en militært ansat medarbejder har anvendt sit betalingskort i strid med bestemmelsesgrundlaget, overdrager FRS sagen til Auditørkorpset, der i hver enkelt sag foretager en konkret vurdering af, om den uberettigede anvendelse af betalingskortet skyldes en undskyldelig fejl, eller om der er mistanke om, at der kan være tale om en overtrædelse af den militære eller civile straffelovgivning.

Hvis det lægges til grund, at den uberettigede brug af betalingskortet skyldes undskyldende omstændigheder eller fejl, rejses der som udgangspunkt ikke sigtelse. Er dette ikke tilfældet, iværksætter Auditørkorpset en nærmere efterforskning af sagen med henblik på at afdække, om der er tilstrækkeligt grundlag for at rejse sigtelse. Ved vurderingen af, om der er grundlag for at rejse sigtelse eller ej, lægger Auditørkorpset vægt på flere elementer, herunder om medarbejderen straks har orienteret sin chef og FRS om den uretmæssige brug af betalingskortet, beløbets størrelse og om der er tale om gentagne forseelser, samt om den pågældende selv har forsøgt at stoppe betalingen ved at kontakte forretningsstedet.

Auditørkorpset har bidraget til FPS' og FRS' udarbejdelse af en række gode råd til at undgå forkert brug af firmahæftende betalingskort, såsom f.eks. aldrig at anvende samme pinkode på et tjenstligt og et privat betalingskort.

Der rejses som udgangspunkt sigtelse for grov pligtforsømmelse efter den militære straffelovs § 27, hvis det lægges til grund, at medarbejderens uberettigede anvendelse af betalingskortet er sket som en bevidst handling eller som følge af grov uagtsomhed. Som eksempel kan nævnes den situation, hvor en medarbejder under en privat ferierejse mister sit private kreditkort og herefter i stedet anvender sit tjenstlige betalingskort med intention om senere at tilbagebetale beløbet.

Hvis Auditøren på baggrund af sagens efterforskning lægger til grund, at en medarbejder har haft berigelseshensigt i forbindelse med en uretmæssig anvendelse af et tjenstligt betalingskort, vil der som udgangspunkt blive rejst sigtelse for både pligtforsømmelse og overtrædelse af straffelovens § 280 om mandatsvig.

Auditørkorpset har i 2019 truffet afgørelse i i alt 73 sager vedrørende uberettiget anvendelse af tjenstlige betalingskort.

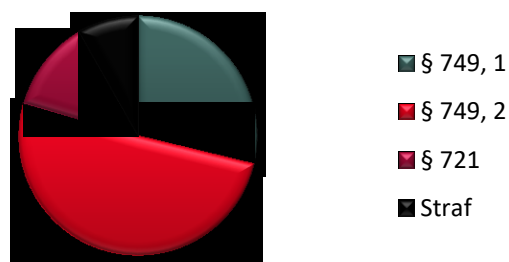
Der blev i seks af sagerne udmålt en sanktion. Fem sager førte til bødestraf for pligtforsømmelse efter militær straffelovs § 27. I en enkelt sag blev der straffet for

mandatsvig efter straffelovens § 280. Sagerne er nærmere beskrevet nedenfor i afsnittene vedrørende pligtforsømmelser efter militær straffelov samt sanktioner for overtrædelse af straffeloven.

I 21 sager afviste Auditøren anmeldelsen efter retsplejeloens § 749, stk. 1, under henvisning til, at der ikke fandtes at være formodning for, at der er begået strafbart forhold. I 37 sager blev efterforskningen indstillet efter retsplejeloens § 749, stk. 2. Endelig blev ni sager afgjort med en påtaleopgivelse efter retsplejeloens § 721. Seks sager er oversendt til disciplinarmyndigheden. Fordelingen af afgørelserne fremgår af figur 8.

Der henvises uddybende til beretningens afsnit om eksempler på sager afsluttet uden tiltale, hvor enkelte af de ovenfor anførte sager er beskrevet.

Afgørelse af 73 sager i 2019

Figur 8. Fordeling af afgørelser i kreditkortsager. § 749, stk. 1 (afvisning af anmeldelsen), § 749, stk. 2 (indstilling af efterforskningen), § 721 (påtaleopgivelse).

Sager vedrørende krænkende adfærd

Indledning

På baggrund af udviklingen i antallet af krænkelsessager forrige år samt de af Forsvarsministeriet iværksatte initiativer til forebyggelse og håndtering af krænkende adfærd har Forsvarsministeriets Auditørkorps i beretningsåret haft et øget fokus på sagsområdet vedrørende krænkende adfærd og herunder særligt kønskrænkende adfærd.

Kampagne mod krænkende adfærd

Forsvarsministeriets personalestyrelser har i januar 2020 med en ny kampagne sat fokus på forebyggelse og håndtering af krænkende adfærd på Forsvarsministeriets område:

"I september 2019 lancerede forsvarsministeren og forsvarschefen fem initiativer for at modvirke seksuel chikane og krænkende adfærd i Forsvaret og de øvrige styrelser på ministerområdet.

Nu skaber vi yderligere opmærksomhed med en central kampagne på tværs af ministerområdets myndigheder. Forsvarsministeriet skal være en tryk og god arbejdsplads for alle. Det skal være tydeligt, at der er nultolerance over for krænkende adfærd, og at der er støtte til dem, der oplever krænkelse. Det er først og fremmest en ledelsesopgave, men det er noget, alle skal være opmærksomme på."

...

Kampagnen består af plakater og foldere på de lokale tjenestesteder og hjemmesiden respektforhinanden.dk, hvor chefer, medarbejdere og arbejdsmiljøorganisationen kan finde hjælp og værktøjer til håndtering og forebyggelse af krænkende adfærd."

Kampagnen omfatter tiltag mod kønskrænkende adfærd, mobning, arbejdsrelateret vold og diskrimination.

Strafferetlig subsummering

Spørgsmålet om hvorvidt en krænkende handling er strafbar, og om den i givet fald skal sanktioneres efter den militære eller civile straffelov, beror på en afvejning af flere kriterier, herunder handlingens karakter og grovhed. Er handlingen omfattet af gerningsbeskrivelsen i en af straffelovens bestemmelser, skal der som udgangspunkt straffes for overtrædelse af straffeloven frem for den militære straffelov. Der kan dog forekomme tilfælde, hvor en gerning skal straffes efter både civile og militære straffebestemmelser, jf. nærmere nedenfor.

Bestemmelser i militær straffelov

Krænkende handlinger, der ikke vurderes strafbare efter den civile straffelov, kan efter omstændighederne straffes efter militær straffelov, der indeholder en række bestemmelser, der beskriver centrale militære pligter for militært personel, og som – udover beskyttelsen af medarbejderne i forsvaret – har til formål bl.a. at sikre den militære disciplin og forsvarets professionelle omdømme m.v.

Det er særligt følgende bestemmelse i militær straffelov, der kan føre til sanktioner for krænkende adfærd:

- § 13 (respektstridig opførsel)
- § 15 (forskelsbehandling, chikane m.v. af underordnet)

§ 17 (undladelse af at gribe ind over for underordnetes krænkende behandling)

- § 18 (forsætlig krænkelse af underordnet)
- § 19 (sideordnetes krænkende behandling)
- § 27 (pligtforsømmelse i øvrigt).

Hvis en krænkende handling eller adfærd ikke kan henføres under en af de ovenfor anførte bestemmelser, kan den efter omstændighederne være strafbar efter opsamlingsbestemmelsen i militær straffelovs § 27 om pligtforsømmelse.

Omfatter gerningsindholdet i en krænkelsessag både overtrædelse af militær straffelov og den civile straffelov, kan der efter omstændighederne straffes for overtrædelse af både den militære og den civile straffelov. Forudsætningen for anvendelse af militær straffelov ved siden af civile straffebestemmelser er, at den militære forseelse kan tillægges *selvstændig* betydning, således at den ikke fuldt ud kan anses for omfattet af de civile bestemmelser.

Som anført ovenfor er formålet med straffebestemmelserne i den militære straffelov i høj grad at sikre disciplinen i forsvaret og forsvarets omdømme, hvorfor der på baggrund af en konkret vurdering kan forekomme tilfælde, hvor der skal straffes for både overtrædelse af militær straffelov og eksempelvis straffelovens § 232.

Bestemmelser i straffeloven

Grove sager vedrørende kønskrænkende adfærd vil efter omstændighederne kunne være strafbare i henhold til straffelovens § 232 om blufærdighedskrænkelse eller en af de øvrige bestemmelser i straffelovens 24. kapitel om seksualforbrydelser, herunder f.eks. voldtægt.

Efter straffelovens § 232 straffes den, som ved uanstændigt forhold krænker blufærdigheden med bøde eller fængsel indtil 4 år. § 232 omfatter en bred vifte af krænkelse, som har relation til seksuelle forhold og er af en vis grovere karakter, herunder visse berøringer af seksuel karakter, blotteri, beluring og digitale sexkrænkelser i form af videregivelse af nøgenbilleder eller billeder og videoer af seksuel karakter. Bestemmelsens anvendelse forudsætter ikke, at gerningsmanden selv har opfattet sin handling som blufærdighedskrænkende, eller at den forurettede konkret har oplevet sig krænket.

Efter straffelovens § 232, stk. 2, skal der ved fastsættelse af straffen for blufærdighedskrænkelse lægges vægt på den særlige krænkelse, der er forbundet med lovovertrædelsen. Bestemmelsen er indsat ved lov nr. 257 af 10. april 2018 og finder anvendelse på forhold begået efter lovens ikrafttræden den 15. april 2018. Med lovændringen er bødestrafen for blufærdigheds-

krænkelser, herunder blotteri, blevet skærpet, således at der generelt sker en fordobling af bødestrafen i forhold til den hidtidige praksis. Straffen for overtrædelse af straffelovens § 264 d, herunder for digitale sexkrænkelser i form af deling af billeder/videoer af seksuel karakter, er samtidig blevet skærpet, når overtrædelsen er begået under særligt skærpende omstændigheder.

Strafskærpelsen medfører, at der i sager om blotteri i førstegangstilfælde, hvor der ikke foreligger skærpende omstændigheder, som udgangspunkt nedlægges påstand om en bøde på omkring 5.000 kr. Hvis der foreligger skærpende omstændigheder, som f.eks. flere forurettede ved overtrædelsen, eller tiltaltes adfærd har været særlig krænkende, nedlægges påstand om en bøde på omkring 7.500 kr. I andengangs tilfælde af blufærdighedskrænkelser foretages en konkret vurdering af, om sagen skal afgøres med bøde eller frihedsstraf.

Andre former for krænkelse kan efter omstændighederne også være strafbare efter straffelovens bestemmelser om vold og trusler m.v.

Sanktioner i 2019

Der blev i 2019 udmålt en sanktion i 14 sager, herunder 10 sager om kønskrænkende adfærd og fire sager om andre former for krænkende adfærd, herunder vold og trusler. Det er en stigning i forhold til året før, hvor der var i alt 11 krænkelsessager, herunder fire om kønskrænkende adfærd.

Sanktioner for overtrædelse af straffeloven

Der har i beretningsåret været én enkelt sag, der har ført til bødestraf for blufærdighedskrænkelser efter straffelovens § 232. Endvidere er der udmålt en sanktion i to sager vedrørende andre former for krænkelser, herunder en sag om vold efter straffelovens § 244 og en sag om trusler efter straffelovens § 266.

Det kan i tilknytning hertil nævnes, at der i en enkelt sag blev idømt fængselsstraf for overtrædelse af straffelovens § 164, stk. 1, i forbindelse med en *falsk* anmeldelse om voldtægt.

Sagerne er nærmere beskrevet i afsnittet om sanktioner for overtrædelse af straffeloven.

Sanktioner for overtrædelse af militær straffelov

Der har i beretningsåret været ni sager om kønskrænkende adfærd og to sager om andre former for krænkelser, der har ført til bødestraf efter militær straffelov.

Der henvises uddybende til beretningens afsnit om sanktioner for overtrædelse af militær straffelov § 18, § 19 og § 27, hvor kriterierne for anvendelsen af de enkelte

bestemmelser og de vejledende bødetakster m.v. er nærmere beskrevet.

Sager afsluttet uden sanktion

Der blev afsagt en enkelt frifindende dom i henholdsvis en voldtægtssag og en voldssag. Dommene er nærmere beskrevet i beretningens afsnit om eksempler på sager afsluttet uden tiltale samt frifindende domme. Endelig fandt retten i en sag om blufærdighedskrænkelser, at forholdet i stedet burde henføres til militær straffelov § 19.

I en række sager har Auditøren endvidere truffet afgørelse om indstilling af efterforskningen, jf. retsplejelovens § 749, stk. 2, eller påtaleopgivelse efter retsplejelovens § 721.

Disciplinarsager

Auditøren indleder som udgangspunkt kun en straffesag efter militær straffelov, når der er tale om et mere alvorligt forhold, og der er handlet forsætligt eller groft uagtsomt. Viser det sig under efterforskningen af en krænkelsessag, at en pligtstridig adfærd må vurderes at være af mindre grov karakter, eller at handlingen alene skyldes simpel uagtsomhed, oversender Auditøren som udgangspunkt sagen til disciplinar-myndigheden til eventuel videre foranstaltning.

Auditøren har i beretningsåret oversendt seks krænkelsessager til disciplinarmyndigheden.

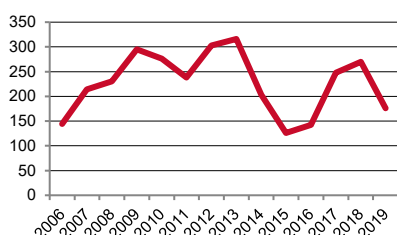
Der henvises uddybende til beretningens indledende afsnit om sonderingen mellem militære straffesager og militære disciplinarsager.

Sanktioner for overtrædelse af militær straffelov

Militær straffelov

Oversigt

Pligter som underordnet (§§ 11-13)
Pligter som overordnet (§§ 15-19)
Rusmidler mv. (§§ 20-23)
Andre pligtforsømmelser (§§ 24-27a)
Forbrydelser mod forsvarsmagtens kampdygtighed (§§ 28-35)
Andre forbrydelser under væbnet konflikt (§§ 36-38).

Udviklingen i sanktioner for overtrædelse af militær straffelov 2006-2019

Indledning

I dette afsnit gennemgås bestemmelserne i militær straffelov og eksempler på sanktioner for overtrædelse af de enkelte bestemmelser i beretningsåret. Gennemgangen følger systematikken i militær straffelovs specielle del.

De hyppigste overtrædelser af militær straffelov er fortsat sager om grov udeblivelse fra tjenesten efter § 25, grov pligtforsømmelse efter § 27 og misbrug af rusmidler efter §§ 20-22. Fordelingen af sanktionerne fremgår af tabel 4 i bilagsdelen.

Sanktioner for overtrædelse af militær straffelov er udmålt efter Generalauditørens bødekatolog: Generalauditør Meddelelse (GM) nr. 3/2018 om strafpåstande i sager om overtrædelse af militær straffelov mv., hvori der er fastsat vejledende bødetakster for overtrædelser af militær straffelov mv. Vejledende strafpåstande i sager, hvor der skal nedlægges påstand om frihedsstraf, fremgår ligeledes af Meddelelsen.

Meddelelsen er tilgængelig på Auditørkorpsets hjemmeside www.fauk.dk og i Retsinformation www.retsinformation.dk. Bødetaksterne er optrykt som bilag til årsberetningen.

Der var i 2019 i alt 177 sanktionssager efter den militære straffelov. Antallet ligger under niveauet i 2018 og 2017, hvor der var henholdsvis 270 og 248 sanktionssager efter den militære straffelov, men over niveauet i 2016, hvor der var 142 sanktioner.

Ved rubriceringen af sagerne bemærkes, at de enkelte sager ofte rummer flere elementer. Bl.a. kan en sag omfatte flere forhold. Et hovedforhold kan således være rubriceret under militær straffelov § 11, men samme sag kan f.eks. tillige rumme forhold om respektstridighed efter militær straffelov § 13 eller grov pligtforsømmelse efter militær straffelov § 27.

Tilsvarende kan der være blandede sager, hvor der indgår både overtrædelser af militær straffelov og den øvrige strafbelagte særlovgivning eller straffelove.

Sager, der indeholder flere forhold, er rubriceret under hovedforholdet.

Pligter som underordnet (§§ 11-13)

Militær straffelov §§ 11-13 regulerer strafansvaret for tilsidesættelse af underordnet personels særlige pligter til at adlyde en lovlig given ordre og respekten for foranstående. Mytteribestemmelsen i militær straffelov § 12 har endnu ikke været anvendt.

§ 11. Den, der undlader at efterkomme en tjenstlig ordre fra en overordnet eller vagt, eller som efterkommer ordren på klart utilfredsstillende måde, straffes i grove tilfælde for ulydighed med bøde eller fængsel indtil 1 år.

Stk. 2. Straffen kan ved forsætlig overtrædelse stige til fængsel i 3 år, når ulydigheden er af særlig grov karakter, navnlig når den har medført betydelig skade eller fare eller har været egnet til at svække lydigheden hos andre tilstedeværende. Er ulydigheden forbundet med vold mod overordnet eller vagt, kan straffen stige til fængsel i 6 år.

Stk. 3. Under væbnet konflikt kan straffen ved forsætlig overtrædelse stige til fængsel i 10 år.

§ 12. Udviser flere i forening forsætlig ulydighed, eller bruger de magt, vold eller trussel om vold mod overordnet eller vagt, straffes de for mytteri med fængsel indtil 6 år.

Stk. 2. Under væbnet konflikt kan straffen stige til fængsel på livstid.

§ 13. Den, der forsætligt ved handling eller i ord groft krænker en foranstående eller vagt, straffes for respektstridig opførsel med bøde eller fængsel indtil 6 måneder.

§ 15. Den overordnede, som forsætligt ved forskelsbehandling, chikane eller på tilsvarende måde forfølger en eller flere underordnede, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder.

§ 16. Den foranstående, der fra efterstående uberettiget modtager gave, pengelån eller anden fordel, straffes for misbrug af stilling med bøde eller fængsel indtil 6 måneder, medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning.

§ 17. Den overordnede, der forsætligt undlader at gribe ind over for en underordneds krænkende behandling af dennes underordnede eller sideordnede, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder.

§ 18. Den overordnede, der forsætligt ved handling eller i ord groft krænker en underordnet, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder.

§ 19. Den, der udsætter en sideordnet for særlig krænkende behandling, herunder for nedværdigende ritualer, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder.

Ulydighed (§ 11)

Den vejledende bødetakst for ulydighed efter GM 3/2018 er 2.500 kr. Bøden kan hæves under skærpende omstændigheder. Der har ikke foreligget sanktioner i 2019.

Respektstridig opførsel (§ 13)

Den vejledende bødetakst for respektstridig opførsel efter GM 3/2018 er 1.500 kr. Bøden kan hæves under skærpende omstændigheder. Der er ikke i beretningsåret truffet afgørelse om sanktioner for overtrædelse af § 13.

Pligter som overordnet og sideordnet m.v. (§§ 15-19)

Militær straffelov §§ 15-19 regulerer strafansvaret for tilsidesættelse af de særlige pligter for overordnet og sideordnet personel. Der er primært tale om pligten til at behandle underordnet personel ordentligt, stillingsmisbrug, krænkelse af underordnet og pligten til at gribe ind ved overgreb begået af overordnet personel eller mod sideordnede (ritualer og lignende).

Den vejledende bødetakst efter GM 3/2018 er 2.000 kr. Bøden kan hæves under skærpende omstændigheder.

Der har i beretningsåret været én sag, der førte til en strafferetlig sanktion for overtrædelse af militær straffelov § 18, mens der har været tre sanktioner vedr. krænkende behandling af en sideordnet efter militær straffelov § 19. Sagerne er nærmere beskrevet nedenfor.

Der er ikke i 2019 truffet afgørelse om sanktioner for overtrædelse af bestemmelserne i militær straffelov §§ 15, 16 og 17.

Forsætlig krænkelse af underordnet (§ 18)

Sag – Delingsførers krænkende behandling af kvindelig konstabelev i forbindelse med seksuelt samvær (AU sag 2018/001679)

En oversergent og fungerende delingsfører vedtog en bøde på 2.000 kr. for overtrædelse af militær straffelov § 18, idet han en nat i november 2018 i beruset tilstand på Vordingborg Kaserne under et i øvrigt frivilligt samleje med en kvindelig konstabelev bl.a. slog kvinden hårdt i ansigtet flere gange og talte beordrende til hende.

Sideordnedes krænkende behandling (§ 19)

Mandlig værnepligtigs krænkelse af to kvindelige værnepligtige

Retten i Hillerød, dom af 29. august 2019 (AU sag 2019/000937)

En mandlig værnepligtig ved Høvelte Kaserne havde i foråret 2019 i flere tilfælde på kasernen udsat to kvindelige værnepligtige for særlig krænkende behandling, idet han flere gange berørte dem uden på tøjet på bl.a. brysterne og bagdelen, ligesom han sendte flere beskeder af seksuelt krænkende karakter til den ene af kvinderne.

Han blev idømt en bøde på 2.500 kr. for overtrædelse af militær straffelov § 19.

Advarsel til to sergentelever for at have deltaget i krænkende billede- og videooptagelser på en belægningsstue

Retten i Esbjerg, dom af 29. november 2019

(AU sag 2019/000947 og 948)

To sergentelever (A og B) blev i retten frifundet for blufærdighedskrænkelser efter straffelovens § 232 ved i forening med en tredje sergentelev (C) at have udsat en fjerde sergentelev (D) for krænkende behandling, idet A og B holdt der penisser op imod og i nærheden af D's ansigt, mens han sov. C optog billeder og en video af forholdet, som han efterfølgende foreviste til andre i enheden.

Retten henførte forholdet til militær straffelov § 19 for hvilket A og B blev tildelt en advarsel. Retten lagde bl.a. vægt på, at A og B ikke var ansvarlige for den kultur, der efter det oplyste havde udviklet sig i enheden med at tage nøgenbilleder af sig selv og hinanden. C havde forinden retsmødet vedtaget en bøde på 5.000 kr. for blufærdighedskrænkelser. Der henvises til den nedenfor under straffelovens § 232 beskrevne sag.

Der henvises endvidere til beretningens indledende afsnit om beretningsårets særlige fokusområder.

Rusmidler mv. (§§ 20-23)

Militær straffelov §§ 20-23 regulerer strafansvaret for misbrug af rusmidler, beruselse og omgang med euforiserende stoffer mv. Sager af denne karakter er særligt kvalificerede og kan *ikke* behandles som disciplinarsager.

Beruselse m.v. i forbindelse med tjenesten (§ 20)

§ 20. Den, der ved indtagelse af alkohol, euforiserende stoffer, opstemmende eller bedøvende midler eller på lignende måde har bragt sig i en tilstand, hvor vedkommende ikke er i stand til at varetage sin tjeneste på fuldt forsvarlig måde, straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år.

Efter GM 3/2018 er den vejledende bødetakst 2.500 kr. Er forseelsen begået under vagttjeneste og lignende, udmåles en bøde på 3.500 kr. Bøden kan hæves under skærpende omstændigheder.

Gerningsindholdet i bestemmelsen er opfyldt, når gerningsmanden ikke er i stand til at varetage sin tjeneste på fuldt forsvarlig måde, f.eks. fordi vedkommende er så beruset, at han ikke kan vågne, går vaklende, taler snøvlende og usammenhængende og lignende. Der tages kun sjældent blodprøve i denne type sager, da størrelsen af en eventuel promille – i modsætning til sager efter militær straffelov § 21 – ikke i sig selv er afgørende for vurderingen af, om pågældende er i stand til at varetage sin tjeneste på fuldt forsvarlig måde.

Der har i 2019 været 11 tilfælde af denne karakter. 10 af sagerne vedrører alkoholindtagelse, mens en enkelt sag omhandler indtagelse af hash.

Eksempel 1 – Indtagelse af alkohol forud for tjeneste

Retten i Viborg, dom af 11. februar 2019

(AU sag 2018/001638)

En konstabelelev blev idømt en bøde på 2.500 kr. for forud for planlagt tjeneste på Skive Kaserne at have indtaget alkohol i et sådant omfang, at han ikke var i stand til at varetage tjenesten, hvorfor han blev udtaget af denne.

Eksempel 2 – Beruselse forud for planlagt vagttjeneste på fregatten Niels Juel

Københavns Byrets dom af 11. november 2019

(AU sag 2019/001260)

En marinespecialist ved Søværnet blev i retten idømt en bøde på 3.500 kr. for forud for planlagt vagttjeneste på fregatten Niels Juel at have indtaget alkohol, hvorved han ikke var i stand til at varetage sin tjeneste som falderebsvagt, der indebar bæring af skarpladt våben, hvorfor han blev taget ud af vagten.

Eksempel 3 – Beruselse forud for planlagt vagttjeneste

(AU sag 2019/000943)

En værnepligtig vedtog en bøde på 2.500 kr. for at have indtaget alkohol forud for planlagt vagttjeneste ved Livgardens Kaserne, således han ikke var i stand til at varetage tjenesten, hvorfor han blev taget ud af vagten.

Der blev ved bødens fastsættelse i skærpende retning lagt vægt på, at vagttjenesten indebar håndtering af skarpladt våben. I formildende retning blev der lagt vægt på, at den værnepligtige meldte sig selv ved tjenestens begyndelse.

Eksempel 4 – Indtagelse af alkohol forud for tjeneste med skarpt våben

(AU sag 2019/000304)

En værnepligtig vedtog en bøde på 2.500 kr. ved forud for planlagt tjeneste at have indtaget alkohol, hvorved han ikke var i stand til at varetage tjenesten, der indebar betjening af et skarpt våben på skydebane, hvorfor han blev udtaget af tjenesten.

Det blev ved bødens fastsættelse anset for en skærpende omstændighed, at tjenesten indebar betjening af skarpt våben. Det blev anset for en formildende omstændighed, at den værnepligtige meldte sig selv ved tjenestens begyndelse.

Eksempel 5 – Indtagelse af euforiserende stoffer forud for planlagt tjeneste på Skive Kaserne

(AU sag 2019/000527)

En værnepligtig ved Skive Kaserne havde forud for tjenesten indtaget euforiserende stoffer (hash) og fremstod tydeligt påvirket med bl.a. røde øjne og sløv tale. Han vedtog en bøde på 3.500 kr. for overtrædelse af militær straffelov § 20. Det blev ved bødens fastsættelse anset for en skærpende omstændighed, at tjenesten indebar håndtering af skarpladt våben.

Overtrædelse af promillebekendtgørelsen (§ 21)

§ 21. Forsvarsministeren kan fastsætte bestemmelser om promillegrænser på særlige områder for tjeneste i forsvaret, navnlig når sikkerhedsmæssige forhold kan begrunde det. Forsvarsministeren kan herunder bemyndige militære myndigheder til at fastsætte promillegrænser i særlige situationer. Overtrædelse af sådanne promillegrænser straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år.

Forsvarsministeren har ved bekendtgørelse nr. 220 af 20. marts 2009 fastsat promillegrænser på særlige områder for tjeneste i forsvaret. Den vejledende bødetakst efter GM 3/2018 er 2.500 kr. Bøden kan hæves under skærpende omstændigheder, eksempelvis hvis overtrædelsen sker i forbindelse med vagttjeneste. Der har ikke foreligget sanktioner i 2019.

Besiddelse eller indtagelse af euforiserende stoffer i tjenesten eller på militært område (§ 22)

§ 22. Den, der i tjenesten eller på militært område er i besiddelse af euforiserende stoffer, jf. lov om euforiserende stoffer, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder, medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning. Det samme gælder den, der indtager sådanne stoffer i tjenesten eller på militært område.

Bødetaksten følger taksten i Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet om "Sanktionspåstande m.v. i narkotikasager" med et tillæg på 50 % efter GM 3/2018.

Det vil i udgangspunktet sige, at bødeniveauet for besiddelse af hash og lignende stoffer til eget forbrug er på mindst 2.000 kr., og at bøder for besiddelse af særligt farlige eller skadelige stoffer – f.eks. heroin, kokain, amfetamin og ecstasy – til eget forbrug er på mindst 3.000 kr. Bøderne forhøjes med 50 % i andengangstilfælde og 100 % ved senere gentagelsestilfælde.

Der var i beretningsåret 12 sager vedrørende narkotikabesiddelse m.v. efter § 22, hvilket svarer til niveauet i antallet af tilsvarende sager i 2017 og 2018.

Eksempel 1 – Besiddelse af kokain på kaserne Retten i Esbjerg, dom af 19. februar 2019

(AU sag 2018/000230 m.fl.)

En værnepligtig blev idømt 14 dages betinget fængsel bl.a. med vilkår om udførelse af samfundstjeneste ved i februar 2018 i sit skab på en stue i Oksbøllejren at have været i besiddelse af 12,4 gr. kokain til eget forbrug. Pågældende var tiltalt for at have været i besiddelse af kokainen delvist med henblik på videreoverdragelse, hvilket retten dog ikke fandt, at der var ført bevis for.

Den værnepligtige var ligeledes tiltalt for i tilknytning til ovennævnte at have fremsat trusler, jf. straffelovens § 266, ved at have udtalt "Der kommer nogen og brænder deres ting" og "snitches get stitches" eller lignende rettet mod to værnepligtige, der havde anmeldt, at han var i besiddelse af kokain. Retten frifandt tiltalte for dette forhold bl.a. under henvisning til, at tiltalte, da han fremsatte udtalelserne, endnu ikke vidste, hvem der havde anmeldt ham. Retten fandt således, at de fremsatte udtalelser efter deres indhold ikke var trusler, der er omfattet af straffelovens § 266.

Eksempel 2 – Fund af hash m.v. hos flere konstabelelever i forbindelse med ransagning i Oksbøllejren Retten i Esbjerg, dom af 13. november 2019 m.v.

(AU sag 2019/001343 m.v.)

På baggrund af en indberetning fra en premierløjtnant foretog militærpolitiet den 24. september 2019 efter bemyndigelse fra Auditørkorpset en ransagning i

Oksbøllejren under anvendelse af narkohunde. Ransagningen resulterede i flere fund af bl.a. euforiserende stoffer.

To konstabelelever vedtog efterfølgende hver især en bøde på 4.500 kr. for i deres private biler, der var parkeret på kasernens område, at have været i besiddelse af henholdsvis ca. 2 gr. og 5 gr. hash.

En tredje konstabelev, som var fundet i besiddelse af ca. 4. gr. hash i sin private bil i Oksbøllejren, vedtog en bøde på bøde på 2.500 kr., idet der ved straffens udmåling i formildende retning blev lagt vægt på, at pågældende stod frem umiddelbart forud for ransagningen.

En fjerde konstabelev blev i retten idømt en bøde på 6.000 kr. ved i sin private bil at have været i besiddelse af 0,7 gr. hash til eget forbrug. Bøden omfattede endvidere straf for pligtforsømmelse og overtrædelse af knivloven, idet han samtidig på sin stue på kasernen blev fundet i besiddelse af en privat indkøbt springkniv, som han anvendte i tjenesten.

Eksempel 3 – Besiddelse af kokain på kaserne
Københavns Byrets dom af 7. februar 2019
(AU sag 2018/000975)

En værnepligtig blev idømt en bøde på 4.500 kr. for på sin stue på en kaserne at have været i besiddelse af 0,006 gr. kokain til eget forbrug. Retten traf samtidig afgørelse om konfiskation af kokainen samt en sammenrullet 100 kr. seddel.

Eksempel 4 – Besiddelse af 49 ikke lægeordnede piller på kaserne
(AU sag 2019/000702)

En værnepligtig vedtog en bøde på 4.500 kr. for på sin stue på Høvelte Kaserne at have været i besiddelse af 49 Motironpiller, som ikke var lægeordnede.

Ordensforstyrrelser (§ 23)

§ 23. Den, der forstyrrer den offentlige orden, eller som viser sig synligt påvirket af de i § 20 nævnte årsager, og som gennem sin påklædning el. lign. klart viser at høre til forsvaret, straffes med bøde.

Stk. 2. Den, der i forbindelse med tjeneste i udlandet forstyrrer den offentlige orden, eller som viser sig synligt påvirket af de i stk. 1 nævnte årsager, straffes med bøde. Under særlig skærpende omstændigheder kan straffen stige til fængsel i 1 år.

Den vejledende bødetakst er efter GM 3/2018 1.000 kr. for offentlig uorden og synlig beruselse i Danmark og 2.000 kr. for offentlig uorden og beruselse i udlandet. Bøden kan hæves under skærpende omstændigheder.

Der har ikke foreligget sanktioner i beretningsåret.

Andre pligtforsømmelser (§§ 24-27 a)

Militær straffelov §§ 24-27a omfatter strafansvaret for tilsidesættelse af andre pligtforsømmelser end de ovenfor beskrevne i form af vagtforseelse (§ 24), ulovlig udeblivelse (§ 25), militært hærværk (§ 26), øvrig grov pligtforsømmelse (§ 27) samt strafskærpelse for tortur (§ 27 a).

Der har inden for denne gruppe været 149 sager i beretningsåret, hvilket er et fald i forhold til 2018, hvor der var 240 sager. Godt 60 % af sagerne i denne gruppe er sager vedrørende ulovlig udeblivelse, jf. nærmere herom nedenfor.

Vagtforseelse (§ 24)

§ 24. Den, der groft tilsidesætter sine pligter som vagt, straffes for vagtforseelse med bøde eller fængsel indtil 1 år.

Stk. 2. Straffen kan stige til fængsel i 3 år, når forholdet er af særlig grov karakter, navnlig når det har medført betydelig skade eller fare eller har givet anledning til, at der er begået en forbrydelse.

Stk. 3. Under væbnet konflikt kan straffen ved forsætlig overtrædelse stige til fængsel i 10 år.

Der kan straffes for en vagtforseelse, når vagten er tiltrådt. Den vejledende bødetakst er efter GM 3/2018 2.500 kr. Bøden forhøjes, når der foreligger skærpende omstændigheder, f.eks. når vagtforseelsen er begået under en skydeøvelse eller i et missionsområde.

Der har i beretningsåret været tre sager vedrørende vagtforseelser.

Eksempel 1 – Sergent undlod at gribe ind ved ulykke på Almegårds Kaserne

(AU sag 2019/000540 m.fl.)

En sergent vedtog en bøde på 2.500 kr. for vagtforseelse ved som vagtkommandør på Almegårds Kaserne at have undladt at gribe ind, da en overkonstabel en nat i marts 2019 i en civil personbil forulykkede på kasernens område, hvorefter flere mennesker ankom til ulykkesstedet og hjalp føreren med at trække bilen fri ved hjælp af et militært terrængående køretøj.

Føreren af køretøjet vedtog efterfølgende en bøde på 6.000 kr. for pligtforsømmelse og overtrædelse af færdselsloven. Der henvises til afsnittet nedenfor om sager vedrørende pligtforsømmelse, jf. militær straffelov § 27.

Eksempel 2 – Sergenter faldt i søvn under vagttjeneste i øvelsesterræn

(AU sag 2019/000776 m.fl.)

To sergenter på Skive Kaserne var en nat i maj 2019 begge faldet i søvn under vagttjeneste i øvelsesterrænet ved kasernen. De vedtog hver især en bøde på 2.500 kr. for vagtforseelse.

Grov udeblivelse (§ 25)

§ 25. Den, der uberettiget fjerner sig fra tjenestestedet eller udebliver fra tjenesten, straffes i grove tilfælde for udeblivelse med bøde eller fængsel indtil 6 måneder.

Stk. 2. På samme måde straffes den, der forsætligt unddrager sig tjeneste ved at påføre sig sygdom eller legemsskade, foregive sygdom eller benytte andre midler, der er beregnet på at vildlede myndighederne.

Stk. 3. Ved forsætlig udeblivelse kan straffen stige til fængsel i 3 år, når udeblivelsen er af særlig grov karakter, navnlig når gerningsmanden må antages at have til hensigt at udeblive permanent, eller når udeblivelsen har medført betydelig skade eller fare.

Stk. 4. Under væbnet konflikt kan straffen ved forsætlig overtrædelse af stk. 1 og 2 stige til fængsel i 10 år.

Grov udeblivelse efter militær straffelov § 25 var med 96 sanktioner i 2019 den hyppigst forekommende overtrædelse af den militære straffelov. Det er et fald i forhold til 2018, hvor der var 167 sager om overtrædelse af denne bestemmelse.

De fleste sager afgøres med bødestraf. I alt blev 7 sager afgjort ved udenretlig bøvedtagelse, mens 84 sager blev afgjort ved dom. Der blev endvidere givet tiltalefrafald i fem sager, hovedsageligt fordi den værnepligtige efter en fornyet session var erklæret for varigt uegnet til militærtjeneste.

Der sondres mellem sager om værnepligtiges udeblivelse fra første mødedag ved forsvarrets basisuddannelser og andre sager om udeblivelse fra tjenesten. Langt størstedelen af sagerne drejer sig om værnepligtiges udeblivelse fra første mødedag.

Værnepligtiges udeblivelse fra første mødedag

Sagerne vedrørende udeblivelse fra første mødedag anmeldes til Auditøren af Værnepligtselementet ved

Forsvarets Rekruttering (under Forsvarsministeriets Personalestyrelse), der modtager besked fra de militære enheder om udeblivelse fra værnepligts-tjenesten.

Sanktionen er bøde, der stiger ved gentagelse. Bøderne udmåles efter Generalauditør Meddelelse nr. 3/2018, der følger niveauet for civile værnepligtige, der er fastlagt i Rigsadvokatmeddelelsen i afsnittet om "Overtrædelse af værnepligtsloven mv.", pkt. 5, om straf og andre retsfølger. Ved gentagelser ud over fire gange idømmes som udgangspunkt en ubetinget frihedsstraf. Der vejledes herom i forbindelse med udsendelse af bødeforlæg i fjerdegangstilfælde.

Sanktionsskalaen for ulovligt fravær ved første mødedag er efter praksis således:

1. gang 1.500 kr.
2. gang 2.000 kr.
3. gang 2.500 kr.
4. gang 3.000 kr.
5. gang fængsel i 14 dage.
6. gang fængsel i 20 dage.
7. gang fængsel i 30 dage.
8. gang fængsel i 40 dage.

Er der flere forhold til samtidig pådømmelse i forbindelse med en påstand om bødestraf, anvendes der efter praksis absolut kumulation, således at bøderne lægges sammen. Er der tale om flere forhold til samtidig pådømmelse i forbindelse med en påstand om fængselsstraf, anvendes der efter retspraksis modereret kumulation. F.eks. udmåles typisk 20 dages fængsel for to femtegangs udeblivelser til samtidig pådømmelse. Er der tale om to syttegangs overtrædelser bliver resultatet 30 dages fængsel og så fremdeles. Nærmere oplysninger om sanktionsfastsættelsen fremgår af GM 3/2018 om strafpåstande i sager om overtrædelse af militær straffelov m.v.

Ud af de i alt 91 sager om værnepligtiges udeblivelse fra første mødedag er 84 sager som anført afgjort ved domstolene, der i 20 tilfælde har idømt fængselsstraffe i overensstemmelse med Generalauditørens sanktions-katalog for udeblivelser i 5.- 8. gangstilfælde.

Eksempel 1 – To tilfælde af ulovlig udeblivelse for femte gang

Retten i Nykøbing Falster, dom af 26. september 2019 (AU sag 2019/000525)

En på gerningstidspunktet 24-årig mand blev idømt 20 dages fængsel for to femtegangsudeblivelser til samtidig pådømmelse i retten.

Eksempel 2 – Udeblivelse for sytten gang Retten i Hillerød, dom af 21. februar 2019 (AU sag 2019/001072)

En på gerningstidspunktet 25-årig mand blev i februar 2019 idømt 10 dages fængsel for udeblivelse fra værnepligtstjeneste for sjette gang. Dommen var en tillægsstraf til en tidligere dom afsagt i august 2018, hvor pågældende var blevet idømt 30 dages fængsel for to tilfælde af udeblivelse for sjette gang.

Eksempel 3 – Tiltalefrafald for ulovlig udeblivelse (AU sag 2019/000406)

En 25-årig værnepligtig var i februar 2019 udeblevet fra værnepligtstjeneste på Hvorup Kaserne. Han blev efterfølgende på Forsvarets Dag erklæret uegnet til værnepligtstjeneste på grund af et misbrugsproblem. Sagen blev i april 2019 afgjort med et tiltalefrafald efter retsplejelovens § 722, stk. 2.

Andre former for udeblivelse

Enkelte sager drejer sig om andre former for grov udeblivelse *under* militærtjenesten.

Grov udeblivelse efter militær straffelov § 25 omfatter endvidere en række andre former for udeblivelse under tjenesten, herunder f.eks. bortfjernelse eller udeblivelse fra tjenestested uden tilladelse i øvrigt, hvor dette sker som følge af et forsætligt eller groft uagtsomt forhold. Forholdet skal vurderes at være groft pga. længden af fraværet (mere end 10 tjenestedage for værnepligtige) eller pga. omstændighederne i øvrigt, henset til karakteren af tjenesten. Det sidste vil navnlig være relevant for fast personels ulovlig fravær.

Andre tilfælde er gentagelsestilfælde, dvs. hvor der tidligere er tildelt disciplinarmiddel og/eller straf for udeblivelse, selv om forholdet isoleret set ville blive bedømt som en *simpel udeblivelse*, der sanktioneres efter militær disciplinarlov. Sager om fravær af kortere varighed afgøres som udgangspunkt med disciplinarmiddel.

Værnepligtiges udeblivelse i mere end 10 dage

Mere end 10 tjenestedages fravær anses som groft fravær og dermed en straffesag. Sanktionen er i disse sager bøde. Er der tale om en værnepligtig, bliver den pågældende som hovedregel hjemsendt med henblik på genindkaldelse til afvikling af ny militærtjeneste.

Den vejledende minimumsbøde for værnepligtiges ulovlige fravær efter 1. mødedag i mere end 10 tjenestedage er efter GM 3/2018 2.500 kr.

Der var i beretningsåret tre sager, der førte til sanktion for udeblivelse i mere end 10 dage, hvilket er et markant fald i forhold til 2018, hvor der var 18 sager af denne type.

Eksempel 1 – Udeblivelse i mere end 10 dage Retten i Nykøbing Falster, dom af 14. november 2019 (AU sag 2019/001259)

En værnepligtig blev straffet med en bøde på 2.500 kr. ved i august 2019 at være udeblevet fra tjenesten ved Trænregimentet på Vordingborg Kaserne i mere end 10 tjenestedage med hjemsendelse til følge.

Eksempel 2 – Udeblivelse i mere end 10 dage i gentagelsestilfælde (AU sag 2019/000360)

En værnepligtig blev straffet med en bøde på 3.500 kr. ved i begyndelse af 2019 at være udeblevet fra tjenesten ved Jyske Dragonregiment i mere end 10 tjenestedage med hjemsendelse til følge. Der blev ved bødens udmåling i skærpende retning lagt vægt på, at den værnepligtige i 2017 var straffet for en tilsvarende forseelse.

Anden grov udeblivelse

Der er ikke fastsat en standardtakst for andre former for ulovligt fravær fra tjenesten. Sanktionspåstanden beror derfor på en konkret vurdering af sagens karakter og grovhed.

Eksempel – Udeblivelse fra vagttjeneste Københavns Byrets dom af 19. december 2019 (AU sag 2019/001415)

En værnepligtig ved Livgardens Kaserne var en morgen i oktober 2019 udeblevet fra befalede vagttjeneste på grund af beruselse. Han vedtog en bøde på 3.500 kr. for overtrædelse af militær straffelov § 25. Det blev ved straffens udmåling anset som en skærpende omstændighed, at der var tale om beruselse forud for vagttjeneste, der indebærer våbenhåndtering.

Militært hærværk (§ 26)

§ 26. Den, der bevirker, at ting, der tilhører det militære forsvar, bortkommer, ødelægges eller beskadiges, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder.

Stk. 2. Ved forsætlig overtrædelse af stk. 1 kan straffen under særlig skærpende omstændigheder stige til fængsel i 6 år.

Sanktionspåstanden følger Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet om "Strafpåstande i sager om overtrædelse af straffeloven". Udgangspunktet er her, at hærværk efter straffelovens § 291, stk. 1, straffes med bøde, hvis skaden ikke overstiger en værdi på 15.000 kr. Derefter er udgangspunktet en påstand om frihedsstraf.

Sager om militært hærværk efter militær straffelov § 26 forekommer relativt sjældent. Der er i beretningsåret pålagt sanktion for militært hærværk i én enkelt sag (2019/000550 m.fl.), der er nærmere beskrevet nedenfor

i afsnittet vedr. pligtforsømmelser efter militær straffelov § 27.

Andre pligtforsømmelser (§ 27)

§ 27. Den, der i øvrigt groft tilsidesætter sine pligter i tjenesten, straffes for pligtforsømmelse med bøde eller fængsel indtil 3 måneder.

Stk. 2. Straffen kan stige til fængsel i 1 år, når pligtforsømmelsen er af særlig grov karakter, eller når den har medført betydelig skade eller fare.

Stk. 3. Under væbnet konflikt kan straffen ved forsætlig overtrædelse stige til fængsel i 3 år.

Militær straffelov § 27 omfatter strafansvaret for pligtforsømmelser, der ikke kan henføres under andre bestemmelser i militær straffelov om tilsidesættelse af militære pligter. Bestemmelsen anvendes endvidere ved grov overtrædelse af tjenestebestemmelser i forsvaret. Sagerne er af meget forskelligartet karakter.

Bestemmelsen i § 27 kan endvidere anvendes i sammenstød med anden lovgivning, når pligtforsømmelsen kan *"tillægges selvstændig betydning"*. Efter GM 3/2018 er den vejledende bødetakst 1.500 kr. for groft uagtsomt forhold og 2.500 kr. for forsætligt forhold. Bøden hæves under skærpende omstændigheder.

Er der tale om pligtforsømmelse af særlig grov karakter efter § 27, stk. 2, nedlægges på baggrund af en vurdering af sagens karakter og grovhed påstand om en skærpet bøde eller fængsel. Ved forsætlig grov pligtforsømmelse under væbnet konflikt efter § 27, stk. 3, nedlægges påstand om fængsel. Eventuelle grænsetilfælde imellem bødeområdet og området for frihedsstraf prøves ved domstolene.

Generalauditørens vejledning af juni 2007 om afgrænsningen mellem militær straffelov og militær disciplinarlov indeholder en liste over eksempler på pligtforsømmelser, der behandles efter militær straffelov § 27.

I beretningsåret har der i alt været 51 sager, heraf 13 sager i de udsendte styrker, hvilket er et mindre fald i forhold til 2018, hvor der var 64 sager, mens det ligger over niveauet for 2016 og 2017, hvor der var henholdsvis 27 og 29 sager.

Alle sagerne i beretningsåret er afgjort med bødestraf efter § 27, stk. 1.

Pligtforsømmelse efter § 27, stk. 1

Kategorierne i denne beretning omfatter:

1. Skudafgivelse

2. Øvrige sager ved omgang med skydevåben, ammunition og blankvåben
3. Misbrug af tjenstlige betalingskort
4. Sager om krænkende adfærd
5. Misbrug af forsvarets køretøjer
6. Øvrige sager om grov pligtforsømmelse (indland)
7. Blandede sager om overtrædelse af straffeloven/særlovgivningen og grov pligtforsømmelse

Se endvidere afsnittet om sager fra de internationale missionsområder.

1. Skudafgivelse

Eksempel 1 – Affyring af løse skud mod sideordnet

(AU sag 2019/000315)

En sergentelev vedtog en bøde på 3.000 kr. for pligtforsømmelse ved i et nærkampshus i Finderup Øvelsesterræn at have affyret mindst 4 løse skud i retning mod en sideordnet, som derved fik ondt i ørerne på grund af lyden fra skuddene.

Der blev ved straffens udmåling i skærpende retning lagt vægt på, at der var tale om flere overtrædelse af reglementet og på overtrædelsernes potentielle skadevirkning.

Eksempel 2 – Utsigtet afgivelse af skud i forbindelse med undervisning på Flyvestation Karup

(AU sag 2019/001171)

En seniorsergent og skydeleder på Flyvestation Karup undlod i forbindelse med undervisning i brugen af forsvarets pistol SIG SAUER at kontrollere for skarp ammunition i en æske med eksercerpatroner, før han udleverede patronerne til to elever, hvilket medførte, at en flyverkonstabel opladede med en skarp patron og utilsigtet afgav et skarpt skud ned i gulvet. Seniorsergenten vedtog en bøde på 2.000 kr. for pligtforsømmelse.

2. Øvrige sager ved omgang med skydevåben, ammunition og blankvåben

Eksempel 1 – Trukket feltniv under leg

(AU sag 2019/001043)

En konstabelelev ved Skive Kaserne trak under leg, der skulle forestille militære kamphandlinger, sin feltniv og holdt den mod en person, som lå ned, hvorefter de begge tumlede rundt, mens konstabeleleven fortsat holdt kniven i sin hånd.

Konstabeleleven vedtog en bøde på 3.000 kr. for pligtforsømmelse. Der blev ved bødens udmåling i skærpende retning lagt vægt på faremomentet ved at trække en feltniv.

Eksempel 2 – Efterladt gevær på skydebane uden opsyn (AU sag 2018/001446)

En overkonstabel efterlod en aften i oktober 2018 efter endt skydning sit personligt udleverede gevær M/10 uden opsyn på en skydebane i Borris skydeterræn. Geværet blev fundet ca. 30 minutter senere af en medarbejder fra forsvaret.

Overkonstabeln vedtog en bøde på 1.500 kr. for groft uagtsomt forhold.

3. Misbrug af tjenstlige betalingskort

Som det fremgår af beretningens indledende afsnit har misbrug af tjenstlige betalingskort været et særligt fokusområde i beretningsåret.

Der har i beretningsåret været fem sanktioner vedrørende ulovlig anvendelse af tjenstligt udleverede betalingskort, der har ført til bødestrafte for pligtforsømmelse efter militær straffelov § 27, jf. nedenfor. Der henvises endvidere til den under straffelovens § 280 beskrevne sag vedr. misbrug af betalingskort.

Sag 1 – Anvendt tjenstligt betalingskort under privat ferie i udlandet

Retten i Holbæk, dom af 8. oktober 2019

(AU sag 2018/001068)

En marineoverkonstabel blev idømt en bøde på 1.500 kr. for pligtforsømmelse ved i forbindelse med privat ferieafholdelse i udlandet i strid med bestemmelsesgrundlaget for anvendelse af firmahæftende betalingskort i tre tilfælde at have anvendt sit tjenstligt udleverede betalingskort til betaling for private udgifter for ca. 2.400 kr., der ikke var tjenstligt begrundet. Retten lagde bl.a. vægt på, at marineoverkonstabeln i 2016 var blevet indskærpet reglerne for brug af tjenstlige betalingskort.

Sag 2 – Anvendt tjenstligt betalingskort til betaling for private udgifter

Retten i Nykøbing Falster, dom af 12. juli 2019

(AU sag 2019/000236)

En korporal havde over en periode på ca. halvandet år i 31 tilfælde anvendt sit tjenstligt udleverede betalingskort til betaling for private udgifter for i alt ca. 3.400 kr.

Han blev idømt en bøde på 2.000 kr. for pligtforsømmelse. Det blev ved bødens udmåling lagt til grund, at forholdene var begået som følge af grov uagtsomhed, men det blev anset som en skærpende omstændighed, at korporalen havde fortsat den uautoriserede anvendelse af det tjenstlige betalingskort efter indskærpelser fra Forsvarsministeriets Regnskabsstyrelse.

Sag 3 – Anvendt tjenstligt betalingskort til betaling for private udgifter under tjensterejser

(AU sag 2019/000232)

En oversergent vedtog en bøde på 3.000 kr. for pligtforsømmelse ved i seks tilfælde under to tjensterejser at have anvendt sit tjenstligt udleverede betalingskort til betaling for private udgifter til en samlet værdi af over 10.000 kr., som oversteg det tilladte i forhold til time- og dagpengesatsen, og som ikke var tjenstligt begrundede.

Auditøren lagde ved strafudmålingen i skærpende retning vægt på antallet af transaktioner samt på, at flere af beløbene groft overskred time- og dagpenge-satsen.

Sag 4 – Anvendt tjenstligt udleveret betalingskort til betaling for private udgifter

(AU sag 2019/000976)

En sergent havde over en periode på ca. 15 måneder i 37 tilfælde anvendt sit tjenstligt udleverede betalingskort til betaling for private udgifter til en samlet værdi af ca. 5.000 kr.

Han vedtog en bøde på 2.000 kr. for pligtforsømmelse. Der blev ved bødens fastsættelse i skærpende retning lagt vægt på beløbets størrelse sammenholdt med, at sergenten ikke selv blev opmærksom på den uautoriserede anvendelse af betalingskortet.

Sag 5 – Anvendelse af tjenstligt udleveret betalingskort til flere indkøb i Elgiganten

(AU sag 2019/000235)

En løjtnant i Flyvevåbnet anvendte en dag i november 2018 sit tjenstligt udleverede betalingskort til tre private indkøb i Elgiganten til en samlet værdi af ca. 13.500 kr.

Han vedtog en bøde på 2.000 kr. for pligtforsømmelse. Der blev ved bødens fastsættelse i skærpende retning lagt vægt på beløbets størrelse, og at løjtnanten ikke selv gjorde Forsvarsministeriets Regnskabsstyrelse opmærksom på, at han var kommet til at anvende betalingskortet.

4. Sager om krænkende adfærd

Der er i beretningsåret afgjort syv sager vedrørende krænkende adfærd, der har ført til straf for pligtforsømmelse efter militær straffelov § 27, jf. nedenfor. Fire af sagerne er beskrevet nedenfor. De tre øvrige sager er omtalt i årsberetning 2018, side 24.

Der henvises endvidere til de under militær straffelovs §§ 18 og 19 samt straffelovens § 232 omtalte sager vedr. krænkende adfærd.

Sag 1 – Voldelig adfærd på uddannelsescenter

Retten i Hjørring, dom af 2. maj 2019

(AU sag 2019/000344)

En værnepligtig ved Søværnet blev idømt en bøde på 2.500 kr. ved at have optrådt voldeligt i et klasseværelse på Center for Maritim Uddannelse og Skibssikkerhed, idet han en dag i marts 2019 skubbede til en person og tog fat i personens krave, hvorefter den værnepligtige ramte pågældende i nakken med sin albue, da de omkringstående forsøgte at trække den værnepligtige væk.

Sag 2 – Krænkelser under øvelse i Norge.

(AU sag 2018/001415 m.fl.)

En sergent havde under NATO-øvelsen TRIDENT JUNCTURE i Norge groft krænket en kvindelig konstabel, idet han en nat i en beboelsesbygning toiletafdeling havde grebet fat i kvinden bagfra og befølt hende på kroppen på trods af, at hun gentagne gange havde bedt ham stoppe, hvorefter han skubbede hende op ad væggen m.v.

Sergenten vedtog i januar 2019 en bøde på 6.000 kr. for pligtforsømmelse, idet han ligeledes blev straffet for umiddelbart forud for krænkelsepisoden at have forladt lejren i Hasselmoen uden tilladelse for at gå på værtshus, hvor han indtog alkohol i et sådant omfang, at han fremstod synligt beruset, da han vendte retur til lejren.

Sag 3 – Groft nedladende omtale af værnepligtige

(AU sag 2019/000374)

En sergent og vagtkommandør ved Livgardens Kaserne udtalte over et fælles radionet til værnepligtig A, der ledte efter værnepligtig B, at han ”skulle finde den klamme kælling, B ligger og hugger i”, eller lignende, hvilket blev overhørt af andre. Sergenten vedtog en bøde på 2.000 kr. for pligtforsømmelse.

Sag 4 – Værnepligtigs trussel med at begå vold

(AU sag 2019/000550 m. fl)

En værnepligtig ved Aalborg Kaserne vedtog en bøde på 3.500 kr. for pligtforsømmelse og militært hærværk, idet han efter undervisning på tjenestestedets skydebane truede en anden værnepligtig med at begå vold mod denne ved at anvende sit gevær som slagvåben, hvorefter han kastede geværet ned i jorden, hvorved geværets optiske sigte påførtes skade for ca. 200 kr.

5. Misbrug af forsvarets køretøjer

Forsvarskommandoen fremhævede ved skrivelse af 3. oktober 2013 reglerne for anvendelse af forsvarets køretøjer, hvoraf blandt andet fremgår, at tjenestekøretøjer alene må anvendes til tjenesterelaterede formål godkendt af nærmeste chef. Det er chefens ansvar, at anvendelse sker i overensstemmelse med gældende regler.

Mindre alvorlige tilfælde af misbrug af forsvarets køretøjer sanktioneres som udgangspunkt med en bødestraf efter militær straffelov § 27. Mere alvorlige

tilfælde af misbrug af forsvarets køretøjer kan efter omstændighederne straffes med ubetinget fængselsstraf i 14 dage efter straffelovens § 293 a om brugstyveri.

Spørgsmålet om subsummering beror på en konkret vurdering af sagens karakter og grovhed, herunder om der er tale om misbrug af et tjenestekøretøj, der er udleveret til tjenstlig kørsel, eller om den pågældende på eget initiativ har sat sig i besiddelse af tjenestekøretøjet.

Der har i beretningsåret været fire sager vedrørende misbrug af forsvarets køretøjer, der har ført til sanktion efter militær straffelov § 27, stk. 1.

Eksempel 1 – Anvendt militært køretøj til kørsel til privat restaurantbesøg

(AU sag 2019/001606 m.fl.)

Fem sergenter anvendte en aften i september 2018 sammen et militært køretøj til kørsel fra Varde Kaserne til en restaurant i Esbjerg i forbindelse med et privat restaurantbesøg, og derefter til Borislejren i Skjern, hvorved de afveg med ca. 45 km. fra den tjenstligt anviste rute fra Varde Kaserne til Borislejren.

Tre af sergenterne har hver især ultimo 2019 vedtaget en bøde på 2.500 kr. for pligtforsømmelse. Der er udstedt tilsvarende bødeforelæg til de to øvrige sergenter.

Eksempel 2 – Transport af barn i militært køretøj

(AU sag 2019/000324)

En seniorsergent havde en dag i september 2018 medbragt sit barn under tjenstlig kørsel i et militært køretøj fra sin bopæl i Viborg til Skive Kaserne og retur, idet han henholdsvis afleverede og hentede barnet i Stoholm undervejs på ruten. Han vedtog en bøde på 2.500 kr. for pligtforsømmelse.

6. Øvrige sager om grov pligtforsømmelse (indland)

Denne kategori indeholder en blandet portefølje af sager om grov pligtforsømmelse.

Eksempel – Mekaniker satte forkert nummerplade på militær påhængsvogn

(AU sag 2019/000267)

En sergent vedtog en bøde på 1.500 kr. for pligtforsømmelse ved som værkfører på et værksted på Antvorskov Kaserne fejlagtigt at have iværksat ombytning af nummerplade på en militær påhængsvogn, hvorefter den blev fremstillet til syn med forkert nummerplade.

7. Blandede sager om overtrædelse af straffeloven/særlovgivningen og grov pligtforsømmelse

Eksempel 1 – Ulovlig jagt på moskusokse m.v. i forbindelse med fiskeriinspektion i grønlandsk farvand

(AU sag 2019/000123 m.fl.)

Flere medlemmer af besætningen på et dansk inspektionsskib, der var på fiskeriinspektion i grønlandsk farvand, vedtog i december 2019 bøder for pligtforsømmelse, idet de i august 2018 i flere tilfælde havde overtrådt grønlandsk lovgivning i tilknytning til tjenesten på inspektionsskibet. Sagens hovedforhold angik ulovlig nedlæggelse af en moskusokse i Nationalparken i Nord- og Østgrønland samt foretagelse af indkøb lokalt i Østgrønland ved betaling blandt andet med afgiftsfrie cigaretter og spiritus indkøbt på skibet.

Skibets banjermester vedtog en bøde på 9.000 kr. for ulovlig jagt og nedlæggelse af moskusoksen med henblik på at anvende kødet til forplejning af skibets besætning. Bøden omfattede endvidere straf for at have anvendt afgiftsfrie cigaretter og spiritus indkøbt på skibet som betaling for køb af tre narhvalstænder.

En officer på skibet, som havde deltaget i handlen med afgiftsfrie varer, vedtog en bøde på 5.000 kr. Skibschefen vedtog en bøde på 6.000 kr. bl.a. for at have undladt at indberette nedlæggelsen af moskusoksen til de grønlandske myndigheder og for ikke at have grebet ind over for noget ulovligt fiskeri, som besætningen i øvrigt havde foretaget i grønlandsk farvand.

Det blev ved bødernes udmåling i alle tre sager anset som en skærpende omstændighed, at forholdene var begået i forbindelse med tjeneste i Grønland på et af Forsvarets skibe, der blandt andet har til formål at håndhæve grønlandsk lovgivning.

Eksempel 2 – Afskudt/antændt observationsrøg og kanonslag m.v. i Nordskoven ved Rønne Retten på Bornholm, dom af 28. februar 2019

(AU sag 2018/001438)

En sergent ved Almegårds Kaserne var i retten tiltalt for tyveri efter straffelovens § 276, subsidiært pligtforsømmelse efter militær straffelov § 27 samt overtrædelse af fyrværkeriloven ved fra kasernen at have stjålet 9 stk. observationsrøg M/66, 1 stk. kanonslag M/11, 2 stk. LYMA lydmarkører M/00, 1 stk. røghåndbombe og 3 stk. strygestål til en samlet værdi af 615 kr., som han en dag i november 2018 delvis afskød/antændte i Nordskoven ved Rønne på Bornholm.

Retten fandt ikke, at det kunne lægges til grund, at han havde haft forsæt til tyveri, hvorfor han blev frifundet herfor. Han blev idømt en bøde på 3.000 kr. for pligtforsømmelse og overtrædelse af fyrværkeriloven ved ikke at have afleveret genstandene tilbage til kasernen, efter han blev bekendt med, at han var kommet i besiddelse af dem samt ved at afskyde og antænde genstandene i en offentlig skov uden tilladelse.

Eksempel 3 – Overkonstabel kørte galt i civilt køretøj på Almegårds Kaserne

(AU sag 2019/000520 m.fl.)

En overkonstabel ved Almegårds Kaserne kørte en nat i marts 2019 ind i en bom på kasernen i et civilt køretøj.

Han vedtog en bøde på 6.000 kr. for pligtforsømmelse ved dels at have undladt at underrette vagtpersonellet på kasernen om færdselsuheldet samt ved i forening med andre efter uheldet at have anvendt et militært køretøj til fritrække det forulykkede køretøj.

Bøden omfattede endvidere straf for overtrædelse af færdselsloven under henvisning til, at konstabelen ikke havde afpasset den civile bils hastighed efter forholdene, hvilket medførte, at han ramte og beskadigede bommen.

Eksempel 4 – Ulovlig anvendelse af privat indkøbt springkniv i tjenesten m.v.

Retten i Esbjerg, dom af 13. november 2019

(AU sag 2019/001343)

En konstabelelev blev idømt en bøde på 6.000 kr. for pligtforsømmelse, jf. VFKBST O.642-o, og overtrædelse af knivloven ved på sin stue i Oksbøllejren at have været i besiddelse af en privat indkøbt springkniv, som han anvendte i tjenesten. Bøden omfattede endvidere straf for overtrædelse af militær straffelov § 22 vedrørende besiddelse af hash.

Sagen er en del af et sagskompleks, der er nærmere beskrevet ovenfor i afsnittet vedrørende militær straffelov § 22.

Øvrige bestemmelser i militær straffelov

Der er ikke afgjort sager efter militær straffelov § 27a og §§ 28-38 i beretningsåret.

Sanktioner for overtrædelse af straffeloven

Straffeloven

Oversigt (sager i 2019)

Tavshedsbrud (§ 152) - 2
Falsk anmeldelse (§ 164) - 1
Særlig grov våbenbesiddelse (§ 192a) - 1
Blufærdighedskrænkelser (§ 232) - 1
Vold (§ 244) - 1
Trusler (§ 266) - 1
Tyveri (§ 276) - 2
Mandatsvig (§ 280) - 1
Brugstyveri (§ 293) - 2
Brugstyveri, motorkøretøj (§ 293a) - 1

Sanktioner for overtrædelse af straffeloven

I dette afsnit behandles sager om militært personels overtrædelse af straffeloven. Der var i 2019 i alt 13 sanktionssager for overtrædelse af straffeloven.

Ved rubriceringen af sagerne bemærkes, at de enkelte sager ofte rummer flere elementer. Der kan således være blandede sager, hvori der indgår overtrædelser af eksempelvis både den civile straffelov og den militære straffelov. Sager, der indeholder flere forhold, rubriceres under hovedforholdet.

Tilskyndelse af underordnet til ulovlighed

§ 151. Den, som tilskynder eller medvirker til, at nogen, der er underordnet vedkommende i offentlig tjeneste eller hverv, forbryder sig i denne tjeneste, straffes, uden hensyn til om den underordnede straffes eller på grund af vildfarelse eller af andre grunde er straffri, efter den for den pågældende forbrydelse gældende bestemmelse.

Retten i Næstved, dom af 25. november 2019

(AU sag 2019/001293)

Oversergent straffet for tilskyndelse af underordnet til at medvirke til uberettiget at benytte en militær varebil. Sagen er beskrevet neden for under brugstyveri.

Brud på tavshedspligten

§ 152, stk. 1. Den, som virker eller har virket i offentlig tjeneste eller hverv, og som uberettiget videregiver eller udnytter fortrolige oplysninger, hvortil den pågældende i den forbindelse har fået kendskab, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder.

Sag 1 - Videregivelse af fortrolige oplysninger om tidligere medarbejder til netmediet Olfi

(AU sag 2019/000713)

En kommandørkaptajn vedtog i oktober 2019 en bøde på 5.000 kr. for brud på tavshedspligten ved at have videregivet fortrolige oplysninger om en tidligere medarbejder under en telefonsamtale med en journalist fra nyhedsmediet OLFI, idet han bl.a. fortalte om baggrunden for medarbejderens fratrædelse. Oplysningerne blev efterfølgende bragt i en artikel.

Kommandørkaptajnen blev ligeledes indledningsvist sigtet for bagvaskelse efter straffelovens § 268, nr. 2, ved under telefonsamtalen med journalisten at have fremsat æreskrænkende udtalelser om den tidligere medarbejder. Denne sigtelse blev dog opgivet på grund af udtalelsernes karakter.

Sag 2 - Videregivelse af fortrolige oplysninger i forbindelse med udbudsprojekt i forsvarsregi

(AU sag 2018/001418)

En seniorsergent ved Trænregimentet, der deltog i et udbudsprojekt i forsvarsregi, vedtog en bøde på 3.500 kr. for brud på tavshedspligten ved at have videregivet fortrolige oplysninger om to indkomne tilbud i den igangværende udbudsrunde til en direktør for et firma, der ligeledes deltog i udbuddet som tilbudsgiver.

Falsk anklage

§ 164, stk. 1. Den, der afgiver urigtige oplysninger til offentlig myndighed med forsæt til, at en uskyldig derved bliver sigtet, dømt eller undergivet strafferetlig retsfølge for et strafbart forhold, straffes med fængsel indtil 6 år.

Sag. Falsk anmeldelse om voldtægt mv.

Retten i Hernings dom af 11. november 2019

(AU sag 2019/000873)

En kvindelig sergent anmeldte i foråret 2019 til Auditørkorpset, at hun i fem tilfælde i 2015 på Holstebro Kaserne og i ét tilfælde i 2017 i en skov uden for Herning var blevet udsat for bl.a. voldtægt, frihedsberøvelse og blufærdighedskrænkelser begået af to navngivne militære personer. Hun fastholdt sine forklaringer i forbindelse med gentagne afhøringer, men erkendte efterfølgende, at anklagerne var falske.

Retten idømte hende en fængselsstraf på 40 dage for falsk anmeldelse.

Almenfarlige forbrydelser – våben

§ 192 a. Med fængsel fra 2 år indtil 8 år straffes den, der overtræder lovgivningen om våben og eksplosivstoffer eller artikel 4, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 258/2012 af 14. marts 2012 ved under særligt skærpende omstændigheder at indføre, udføre, transportere, erhverve, overdrage, besidde, bære, anvende, tilvirke, udvikle eller med henblik på udvikling forsøge i

1) skydevåben eller

2) andre våben eller eksplosivstoffer, når våbnet eller eksplosivstofferne på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvoldte betydelig skade.

Stk. 2. Den, der i øvrigt overtræder lovgivningen om våben og eksplosivstoffer under særligt skærpende omstændigheder, straffes med fængsel indtil 6 år.

Stk. 3. Ved fastsættelse af straffen for ulovlig besiddelse af skydevåben efter stk. 1, nr. 1, skal det indgå som en skærpende omstændighed, at skydevåbnet besiddes på offentligt tilgængeligt sted. Besiddes der samtidig ammunition, der kan affyres med skydevåbnet, skal dette indgå som en yderligere skærpende omstændighed ved straffastsættelsen.

Sag - 3 års fængsel for besiddelse af adskillige våben og store mængder ammunition m.v.

Retten på Bornholm, dom af 20. juni 2019

(AU sag 2018/001594)

En overkonstabel blev i december 2018 varetægtsfængslet og sigtet for en omfattende række overtrædelser af våbenlovgivningen og tyverier af våben og ammunition m.v. fra sin arbejdsplads på Almegårds Kaserne. Overkonstabelen var i forbindelse med flere ransagninger på bopælen fundet i besiddelse af adskillige våben og våbendele samt en stor mængde ammunition og enkelte eksplosiver.

Overkonstabelen blev i retten idømt 3 års fængsel. Sagens hovedforhold, der angik besiddelse på bopælen af en skarpladt, funktionsdygtig maskinpistol (mrk. Husqvarna) blev henført under straffelovens § 192a. Samtidig blev overkonstabelen fundet skyldig i overtrædelse af våbenbekendtgørelsen ved at have undladt at opbevare ammunition og våbendele forsvarligt og utilgængeligt for andre, hvorimod han blev frifundet for tyveri fra arbejdspladsen af bl.a. ovennævnte maskinpistol, da det ikke fandtes bevist, at han havde haft forsæt til at opnå uberettiget vinding.

Blufærdighedskrænkelser

§ 232. Den, som ved uanstændigt forhold krænker blufærdigheden, straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år eller, hvis forholdet er begået over for et barn under 15 år, med bøde eller fængsel indtil 4 år.

Stk. 2. Ved fastsættelse af straffen skal der lægges vægt på den særlige krænkelser, der er forbundet med lovovertrædelsen.

Optagelse og deling af krænkende fotos m.v. på belægningsstue i Borrislejren

(AU sag 2019/000949)

En mandlig sergentelev vedtog i juli 2019 en bøde på 5.000 kr. for blufærdighedskrænkelser, der fandt sted på en belægningsstue i Borrislejren. Pågældende havde med sin mobiltelefon optaget fotos og videoer af en episode, hvor to andre sergentelever havde holdt deres penisser mod og i nærheden af ansigtet på en fjerde mandlig sergentelev, der sov på belægningsstuen. Sergenteleven havde efterfølgende forevist optagelserne til syv andre personer i enheden.

De to ovenfor øvrige involverede sergentelever blev efterfølgende i retten tildelt en advarsel for at have krænkede en sideordnet, jf. nærmere herom i beretningens afsnit om overtrædelse af militær straffelov § 19.

Vold og trusler

Vold

§ 244. Den, som øver vold mod eller på anden måde angriber en andens legeme, straffes med bøde eller fængsel indtil 3 år.

Stk. 2. Begået forhold, der er nævnt i stk. 1, gentagne gange over en periode af en person i eller nær knyttet til den forurettedes husstand, uden at forholdet er omfattet af § 245, kan straffen stige til fængsel indtil 6 år.

Sag - Vold på belægningsstue på kaserne Retten i Næstved, dom af 26. september 2019

(AU sag 2019/000363)

En værnepligtig blev idømt 14 dages betinget fængsel for vold ved en nat i marts 2019 på en belægningsstue på en Antvorskov Kaserne at have taget fat i halsen på en anden værnepligtig, som derved fik blodudtrædninger på halsen.

Trusler

§ 266. Den, som på en måde, der er egnet til hos nogen at fremkalde alvorlig frygt for eget eller andres liv, helbred eller velfærd, truer med at foretage en strafbar handling, straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år.

Sag - Trusler på kaserne mod en værnepligtig Retten i Sønderborg, dom af 4. februar 2019

(AU sag 2018/001124)

En mandlig værnepligtig på Haderslev Kaserne truede en morgen i september 2018 i forbindelse med morgenrenøgningen på en belægningsstue en kvindelig værnepligtig, i det han udtalte: *"nu stopper du eller jeg*

smadrer dine fucking tænder med kolben". Han blev idømt 14 dages betinget fængsel for overtrædelse af straffelovens § 266.

Berigelseskriminalitet m.v.

Tyveri

§ 276. For tyveri straffes den, som uden besidderens samtykke borttager en fremmed rørlig ting for at skaffe sig eller andre uberettiget vinding ved dens tilegnelse. Med rørlig ting sidestilles her og i det følgende en energimængde, der er fremstillet, opbevaret eller taget i brug til frembringelse af lys, varme, kraft eller bevægelse eller i andet økonomisk øjemed.

Sag 1 - Salg af forsvarers materiel på Facebook Retten i Aalborg, dom af 3. april 2019

(AU sag 2018/001518)

Auditørkorpset modtog i november 2018 en anmeldelse fra militærpolitiet om, at en tidligere værnepligtig solgte militært materiel på Facebook.

Auditøren foretog herefter ransagning af pågældendes bopæl og fandt i den forbindelse to skarpe patroner og et geværmagasin, som den pågældende erkendte at have stjålet fra en kaserne, mens han var værnepligtig.

Den pågældende blev af retten idømt 5 dagbøder á 500 kr. for tyveri og overtrædelse af våbenloven ved at have opbevaret våbenstandene på sin bopæl.

Sag 2 - Tyveri af høretelefoner fra sovesal på kaserne (AU sag 2019/001078)

En sergentelev vedtog en bøde på 2.500 kr. for i marts 2019 at have stjålet et par trådløse høretelefoner til en værdi af ca. 1.100 kr., der tilhørte en kammerat, fra en fælles sovesal på Varde Kaserne.

Mandatsvig

§ 280. For mandatsvig straffes, får så vidt forholdet ikke falder ind under §§ 276-279a, den, som for derigennem at skaffe sig eller andre uberettiget vinding påfører en anden formuetab

- 1) ved misbrug af en for ham skabt adgang til at handle med retsvirkning for denne eller
- 2) ved i et formueanliggende, som den påhviler ham at varetage for den anden, at handle mod dennes tarv.

Sag – Foretaget private betalinger for ca. 50.000 kr. med et tjenstligt udleveret betalingskort

Retten i Sønderborg, dom af 18. november 2019

(AU sag 2016/002267)

En tidligere flyveroverkonstabel blev af retten fundet skyldig i mandatsvig efter straffelovens § 280, nr. 1, ved over en periode på ca. 3 uger i efteråret 2016 at have foretaget 64 private betalinger via internettet med sit tjenstligt udleverede Eurocard til en samlet værdi af ca. 50.000 kr.

På baggrund af den domfældtes personlige forhold blev pågældende dømt til ambulans psykiatrisk behandling ved psykiatrisk afdeling med mulighed for indlæggelse, jf. straffelovens § 68, 2. pkt.

Brugstyveri

§ 293. Den, som uberettiget bruger en ting, der tilhører en anden, straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år, medmindre forholdet er omfattet af § 293a. Under skærpende omstændigheder, navnlig når tingen ikke bringes tilbage efter brugen, kan straffe stige til fængsel i 2 år.

Stk. 2. Den, der uberettiget hindrer en anden i helt eller delvis at råde over ting, straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år. Straffen kan stige til fængsel i 2 år, hvor der er tale om overtrædelser af mere systematisk eller organiseret karakter, eller der i øvrigt særligt skærpende foreligger omstændigheder.

§ 293 a. For brugstyveri af motorkøretøj straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder den, der uberettiget bruger et motorkøretøj, der tilhører en anden. Under særligt skærpende omstændigheder, herunder navnlig i gentagelsestilfælde, kan straffen stige til fængsel i 4 år.

Sag – Brugstyveri af militær varebil i forbindelse med flytning af privat bohøve

Retten i Næstved, dom af 25. november 2019

(AU sag 2019/001293)

En oversergent ved Gardehusarregimentet i Slagelse blev idømt 14 dages betinget fængsel og en tillæggsbøde på 3.000 kr. ved under foregivende af at have fået tilladelse til det, at have tilskyndet en underordnet konstabel til at medvirke til uberettiget at benytte en militær varebil, således at den underordnede førte køretøjet, da han hjalp oversergenten med dennes flytning af privat bohøve.

Oversergenten blev foruden straffelovens § 293 ligeledes straffet for overtrædelse af straffelovens § 151 om at tilskynde en underordnet til at begå strafbare handlinger i tjenesten.

Sag 1 – Brugstyveri af sikkerhedsudrustning

(AU sag 2019/000961)

En sergent ved Høvelte Kaserne vedtog en bøde på 4.000 kr. for brugstyveri ved gennem en længere periode uberettiget at have benyttet en Forsvaret tilhørende TYR-vest (sikkerhedsudrustning), der var udleveret til en oversergent.

Sag 2 – Brugstyveri af cykler tilhørende kadetter

(AU sag 2018/001628 m.fl.)

En premierløjtnant vedtog en bøde på 2.500 kr. for brugstyveri ved i december 2018 i to tilfælde at have anvendt cykler tilhørende to kadetter ved Hærens Officersskole til transport fra Hærens Officersskole til et hotel i Københavns centrum. Det blev ved fastsættelsen af bøden anset for en formildende omstændighed, at premierløjtnanten havde bragt den ene cykel tilbage til ejeren og betalt erstatning til ejeren af den anden cykel.

Brugstyveri af motorkøretøj

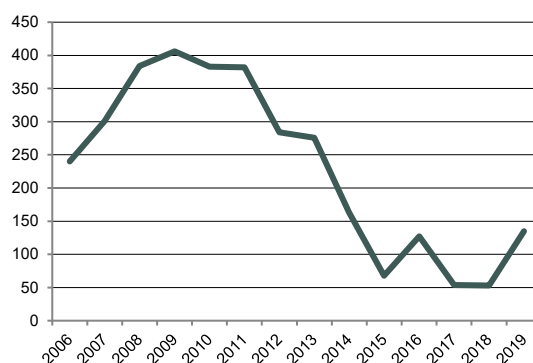
Der var i 2019 én enkelt sag, der førte til en betinget fængselsstraf for brugstyveri af et af forsvarets køretøjer.

Sanktioner for overtrædelse af den øvrige strafbelagte særlovgivning

Særlovgivningen

Oversigt

Færdselsloven
Våbenlovgivningen
Beredskabsloven
Dopingloven
Arbejdsmiljøloven

Figur 9: Antal sanktioner for overtrædelse af færdselsloven 2006-2019.

Flertallet af færdselssagerne vedrører hastigheds-overtrædelser. De øvrige færdselslovsovertrædelser har bl.a. omfattet spirituskørsel, manglende brug af sikkerhedssele og kørsel med håndholdt mobiltelefon, mv.

De fleste sager kan afgøres med bødeforlæg. Ved sanktionsfastsættelsen følger Auditørkorpset i henhold til GM nr. 3/2018 praksis i civile straffesager, herunder taksterne i Rigsadvokatmeddelelsens afsnit om "Færdsel – Generelle retningslinier for sanktionspå-stande i færdselssager." Minimumsbøderne for overtrædelse af færdselsloven blev forhøjet i 2011. Se herom årsberetningen for 2012.

Færdselsforseelser uden for færdselslovens område og i missionsområder kan efter omstændighederne sanktioneres efter militær straffelovs § 27.

Sanktioner for overtrædelse af færdselsloven

Indledning

Færdselslovsovertrædelser var tidligere den langt hyppigste forseelse inden for de militære straffesager, men antallet af færdselsforseelser har gennem de seneste år generelt været faldende, således som det fremgår af figur 9. Der har dog i beretningsåret været 135 sanktioner i færdselssager, hvilket er en markant stigning i forhold til 2018 og 2017, hvor der var henholdsvis 53 og 54 sanktioner.

Hastighedssager

Færdselslovens § 4 og §§ 41 ff.

Hastighedssagerne udgjorde i 2019 ca. 75 % af de i alt 135 sanktioner i færdselssager. 43 af sagerne medførte klip i kørekortet.

Auditøren modtager både hastighedssager fra politiets Automatiske Trafikkontrol (ATK) og fra militærpolitiets hastighedskontrol på kaserner og andre militære områder.

Med henblik på at effektivisere sagsbehandlingen og sikre, at hastighedssager ekspederes hurtigt, blev der i 2015 indført en ny bestemmelse i færdselslovens § 118 c om betinget objektivt strafansvar for ejeren (eller den registrerede bruger) af et køretøj i visse sager om hastighedsovertrædelser, der er konstateret ved ATK/fotovogne. Det betingede objektive strafansvar gælder i sager, hvor hastighedsoverskridelsen er på højst 30 %, og betyder, at det er ejeren af et køretøj, der som udgangspunkt hæfter for bøden.

Det er Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse (FMI), der er registreret ejer af Forsvarets køretøjer, hvorfor det er FMI, der som udgangspunkt pålægges strafansvar i sager omfattet af det objektive ansvar, medmindre der er en fører, der erkender at have ført køretøjet.

Såfremt der udpeges en militært ansat fører, skal sagen behandles af Auditørkorpset, som kontakter føreren og orienterer denne om forseelsen. Erkender føreren overtrædelser, udsteder Auditørkorpset et bødeforelæg til pågældende. Erkender føreren at have ført køretøjet, men bestrider eksempelvis fartmålingens rigtighed, indbringer Auditøren sagen for retten.

Eksempel – Bøde og klip i kørekortet for hastigheds-overtrædelse på Flyvestation Karup

(AU sag 2019/000739)

En major vedtog en bøde på 3.000 kr. samt et klip i kørekortet for at have ført et militær køretøj med en hastighed på mindst 60 km/t på vej på Flyvestation Karup, hvor der er en hastighedsbegrænsning på 40 km/t.

Førerretsfrakendelse

Bestemmelserne om betinget og ubetinget frakendelse af førerretten fremgår af færdselslovens §§ 125-126. Førerretten frakendes betinget ved bl.a. hastigheds-overtrædelser med mere end 60 % af den tilladte hastighed. Ved kørsel med busser eller lastbiler med en vægt på over 3500 kg dog allerede ved en overskridelse af den tilladte hastighed på 40 % eller derover. Ved flere forhold, højere hastigheder eller gentagelse, kan førerretten frakendes ubetinget.

Der har i beretningsåret ikke været sager vedr. hastigheds-overtrædelser, der har medført ubetinget førerretsfrakendelse. En enkelt hastighedssag førte til en betinget førerretsfrakendelse.

Spiritus – og narkotikakørsel

Færdselslovens §§ 53 og 54

Der var i 2019 fire sager vedr. spirituskørsel, der førte til henholdsvis tre ubetingede og en betinget førerretsfrakendelser. En af sagerne omhandlede endvidere narkotikakørsel. Sagerne er nærmere beskrevet nedenfor.

Det gældende bødeniveau er fastlagt ved lov nr. 363 af 24. maj 2005 om ændring af færdselsloven (Sanktionsfastsættelse i sager om spirituskørsel m.v.). Det er i bemærkningerne til lovforslaget forudsat, at spirituskørsel med en promille mellem 0,51 og 2,00 som udgangspunkt skal straffes med en bøde svarende til en måneds nettoløn gange alkoholkoncentrationen i blodet. Endvidere frakendes førerretten. Er alkoholkoncentrationen i førstegangstilfælde mellem 0,51 og 1,20 sker der betinget frakendelse. Er den 1,21 promille eller derover frakendes førerretten for tre år. I gentagelsestilfælde er perioden længere. Der henvises uddybende til Rigsadvokatmeddelelsens afsnit om "Færdsel – Spirituskørsel".

Antallet af sager om spirituskørsel er fortsat meget begrænset. Der var i 2019 fire sager om spirituskørsel. En enkelt af sagerne omfattede ligeledes kørsel med kokain i blodet, jf. nærmere nedenfor.

Eksempel 1 – Bøde og ubetinget førerretsfrakendelse på grund af spirituskørsel ved kaserner

(AU sag 2018/001631)

En korporal vedtog en bøde på 23.000 kr. og en ubetinget frakendelse af førerretten i 3 år for spirituskørsel ved i december 2018 ved på Varde Kasernen at have ført et civil køretøj med en alkoholpromille på mindst 1,57. Bøden blev udmålt på baggrund af pågældendes indtægtsforhold.

Eksempel 2 – bøde og ubetinget førerretsfrakendelse i 5 år på grund af spiritus- og narkotikakørsel

(AU sag 2019/000001 m.fl.)

En sergent vedtog en bøde på 27.500 kr. samt en ubetinget frakendelse af førerretten i 5 år ved en morgen i november 2018 at have ført et militært køretøj af Hillerød motorvejen med en alkoholpromille på mindst 1,28 samt indhold af kokain i blodet.

Bøden omfattede endvidere straf for pligtforsømmelse, idet sergenten havde anvendt det militære køretøj – der var udlånt til ham til kørsel i forbindelse med kursusvirksomhed - i strid med betingelserne for brugen af køretøjet.

Andre færdselssager

Eksempel 1 – Fængsel og konfiskation af bil for kørsel i frakendelsestiden m.v.

Retten i Holstebro, dom af 25. marts 2019

(AU sag 2018/001582)

En oversergent ved Jydske Dragonregiment i Holstebro blev idømt 20 dages betinget fængsel med vilkår om bl.a. udførelse af samfundstjeneste samt en bøde på 15.500 kr. for pligtforsømmelse og overtrædelse af færdselslovens § 117a, vedr. kørsel i frakendelsestiden, ved ikke at have underrettet sin nærmeste chef om, at han var frakendt førerretten samt ved i 3 tilfælde at have ført personbil i frakendelsestiden. Samtidig blev en af domfældte ejet personbil, der var anvendt i et af forholdene, konfiskeret af retten.

Eksempel 2 – Efterladt militært køretøj uden opsyn og med nøgle i tændingslåsen

(AU sag 2019/000665)

Militærpolitiet indgav en anmeldelse til Auditørkorpset om, at en konstabel i Bytræningscenter Oksbøl havde efterladt et militært køretøj ulåst, uden opsyn og med nøgle i tændingslåsen. Konstablen vedtog en bøde på 1.000 kr. for overtrædelse af færdselslovens § 28, stk. 4.

Eksempel 3 – Kørsel i militært køretøj uden gyldigt kørekort

Retten i Holstebro, dom af 8. januar 2019

(AU sag 2018/001384)

En sergent blev idømt en bøde på 7.000 kr. for overtrædelse af færdselslovens § 56, stk. 1, ved en dag i oktober 2018 på Almegårds Kaserne at have ført et pansret, militært køretøj med en totalvægt, der oversteg 3.500 kg. uden at have gyldigt kørekort til kategori C. Det blev ved bødens udmåling anset for en skærpende omstændighed, at forholdet var begået med et køretøj, hvis tilladte totalvægt oversteg 3.500 kg.

Sanktioner for overtrædelse af andre strafferetlige særlove

Indledning

Militære straffesager vedrørende overtrædelser af den øvrige (civile) straffelagte lovgivning er mindre hyppige. Ved vurdering af sanktionspåstanden følges praksis i civile straffesager, herunder bødetaksterne i Rigsadvokatmeddelelsen i det omfang, der er udfærdiget sådanne på området.

Der er i 2019 udmålt sanktioner i to sager om overtrædelse af den øvrige straffelagte lovgivning. Disse

sager vedrørte overtrædelse af våbenlov-givningen og er omtalt nærmere nedenfor.

Våbenlovgivningen

Knivloven

Folketinget vedtog i april 2016 en ny knivlov (Lov nr. 376 af 27. april 2016 om knive og blankvåben m.v.). Loven trådte i kraft den 1. juli 2016. Den samler og forenkler reglerne om knive og blankvåben m.v. i en ny og selvstændig hovedlov.

Med knivloven er kursen over for knive i nattelivet og i kriminelle miljøer blevet skærpet samtidig med, at reglerne for brug af knive til fornuftige dagligdags gøremål er blevet lempet.

Enhåndsbetjente foldekniive er således ifølge knivloven ikke længere kategoriseret som særligt farlige knive, det er forbudt at besidde, herunder på egen bopæl, uden tilladelse fra politiet. Herudover er princippet om, at lovlige knive m.v. kun må medbringes på offentlige steder m.v., når der er et anerkendelsesværdigt formål, udvidet til at omfatte alle knive og blankvåben.

Endelig er der indført en betydelig straffeskærpelse for personer, som tidligere er dømt for vold m.v., og som bærer kniv på steder, hvor der erfaringsmæssigt er høj risiko for vold, f.eks. i nattelivet eller kriminelle miljøer.

Sanktionspåstande i knivsager

Sanktionerne for overtrædelse af den nye knivlov fremgår af Rigsadvokatmeddelens afsnit om "Sanktionspåstande i våbensager". Det følger heraf, at førstegangstilfælde af overtrædelse af knivloven straffes med en bøde på 3.000 kr., hvis der er tale om besiddelse af en almindelig kniv på et offentligt tilgængeligt sted. Er der tale om en kniv, som ikke lovligt kan besiddes, er straffen en bøde på 5.000 kr.

Straffen for personer, som bærer kniv f.eks. nattelivet, og som tidligere er straffet for vold, trusler m.v. er i førstegangstilfælde som udgangspunkt 40 dages ubetinget fængsel, mens straffen i andengangstilfælde som udgangspunkt er 60 dages ubetinget fængsel.

Der har i beretningsåret alene været én sag, der bl.a. omhandler overtrædelse af knivloven. Der henvises til sagen 2019/001343, der nærmere beskrevet i afsnittet vedr. sager om overtrædelse af militær straffelov § 22.

Overtrædelse af våbenlovgivningen, herunder hjemtagelse af våben, ammunition m.v.

Militært personel, der har hjemtaget genstande omfattet af våbenloven, f.eks. efter endt øvelse, vil – foruden et strafansvar efter våbenloven – normalt også skulle drages til ansvar for grov pligtforsømmelse efter militær straffelov § 27, jf. det militære bestemmelsesgrundlag, eller for overtrædelse af straffeloven, såfremt betingelserne for at rejse tiltale for berigelseskriminalitet, f.eks. tyveri fra arbejdsplads, er til stede.

Opbevares genstandene midlertidigt og uden berigelseshensigt f.eks. på den pågældendes værelse på militært område, vil vedkommende normalt alene blive draget til ansvar for pligtforsømmelse efter militær straffelov.

Såfremt en person derimod ulovligt har tilegnet sig eksempelvis militær ammunition, vil dette som udgangspunkt medføre straf for overtrædelse af både våbenlovgivningen og straffelovens bestemmelser om tyveri, uafhængigt af om ammunitionen opbevares på pågældendes bopæl eller på eksempelvis et værelse på en kaserne. Tilsvarende gælder genstande, der er omfattet af fyrværkeriloven.

Der har i beretningsåret været to sager, der har ført til straf for overtrædelse af våbenlovgivningen, jf. nedenfor. Der henvises endvidere til den ovenfor i afsnittet vedr. straffelovsovertrædelser omtalte dom, hvor en overkonstabel blev idømt 3 års fængsel for besiddelse af bl.a. en maskinpistol og ammunition.

Sag 1 – Besiddelse af revolvere på bl.a. bopæl og miljøskibet Mette Miljø Retten i Hjørring, dom af 21. januar 2019 (AU sag 2018/001051)

En pensioneret seniorsergent blev af retten idømt en betinget fængselsstraf på 4 måneder med vilkår om samfundstjeneste for overtrædelse af våbenloven ved over en periode på ca. et år i 2017/2018 dels på sin bopæl, dels på Flådestation Frederikshavn og dels på det militære miljøskib Mette Miljø uden politiets tilladelse og under skærpende omstændigheder at have været i besiddelse af to funktionsdygtige revolvere, henholdsvis en Colt model New Service og en Herrington & Richardson model Auto Ejecting, der ikke var opbevaret forsvarligt. Retten konfiskerede samtidig revolverne, der var af ældre dato, og som den domfældte efter det oplyste havde fundet på sin bopæl i forbindelse med renovering af huset.

Sag 2 – Besiddelse af 8 magasiner på bopæl

(AU sag 2019/000298)

En overkonstabel vedtog en bøde på 1.500 kr. for overtrædelse af våbenloven ved i februar 2019 på sin

bopæl at have været i besiddelse af 8 magasiner til Forsvarets gevær M/10. Auditøren fandt ikke grundlag for at straffe for tyveri af magasinerne, idet pågældende oplyste, at han havde købt magasinerne hos en amerikansk forhandler under sin udsendelse til Afghanistan.

Beredskabsloven

Der har ikke i beretningsåret været sager, der har ført til straf for overtrædelse af beredskabsloven.

Dopingloven

Ved vurdering af sanktionspåstanden følges praksis i civile straffesager. Rigsadvokaten har i Rigsadvokatmeddelelsens afsnit "Dopingmidler" fastlagt niveauet for sanktionspåstande i dopingsager.

Der har ikke i 2019 været sager, der førte til en sanktion for overtrædelse af dopingloven.

Arbejds miljølovgivningen

Ved vurdering af sanktionspåstanden følges praksis i civile sager straffesager. Rigsadvokaten har i Rigsadvokatmeddelelsens afsnit "Arbejds miljø" vejledt om behandlingen af sager om overtrædelse af arbejds miljølovgivningen, herunder straffene for arbejds givere og ansatte.

I praksis er udgangspunktet ved overtrædelse af arbejds miljølovgivningen en bødestraf, der gradueres efter sagens karakter og grovhed. Arbejdstilsynet afgiver i disse sager en indstilling om en relevant sanktion for den konkrete overtrædelse af arbejds miljølovgivningen, der i almindelighed følges.

Der har ikke i 2019 været sager, der har ført til straf for overtrædelse af arbejds miljøloven.

Eksempler på sager afsluttet uden tiltale samt frifindende domme

Retsplejeloven – oversigt

Sager uden sanktion

1. Sager uden sigtelse

- Afvisning af anmeldelsen (§ 749, stk. 1),
- Indstilling af efterforskningen (§ 749, stk. 2).

2. Sager med sigtelse

Hel eller delvis påtaleopgivelse, hvis

- sigtelsen har vist sig grundløs (§ 721, stk. 1, nr. 1),
- på bevisets stilling (§ 721, stk. 1, nr. 2) eller
- i særlige tilfælde på grund af et uforholdsmæssigt ressourceforbrug (§ 721, stk. 1, nr. 3).

3. Sager med tiltale

- Frifindelse.

Indledning

I dette afsnit omtales eksempler på sager, som i 2019 er afsluttet *uden* en strafferetlig sanktion, enten fordi anmeldelsen er afvist, efterforskningen er indstillet, påtale er opgivet eller fordi retten har frifundet den tiltalte.

1. Sager afsluttet uden tiltale

Afslutningen af en straffesag uden tiltale kan efter retsplejelovens regler ske ved afvisning af anmeldelsen, indstilling af efterforskningen eller ved påtaleopgivelse.

Afvisning af anmeldelsen efter retsplejelovens § 749, stk. 1

Eksempel – Medarbejder fik stjålet sit tjenstligt udleverede kreditkort

(AU 2019/001429)

En medarbejder i Forsvaret havde fået stjålet sit tjenstligt udleverede kreditkort, der efterfølgende var

blevet anvendt til betaling af over 50.000 kr. Der forløb knapt to uger, fra medarbejderen opdagede tyveriet, til kortet blev spærret.

Efter en gennemgang af sagens oplysninger besluttede Auditøren i medfør af retsplejelovens § 749, stk. 1, ikke at indlede efterforskning i sagen, idet der ikke fandtes at være formodning for, at den pågældende medarbejder havde begået et strafbart forhold. Selve tyveriforholdet var blevet anmeldt til det civile politi.

Indstilling af efterforskningen efter retsplejelovens § 749, stk. 2

Er der ikke grundlag for at fortsætte en påbegyndt efterforskning, kan efterforskningen indstilles efter retsplejelovens § 749, stk. 2, hvis der ikke har været rejst sigtelse i sagen.

Eksempel 1 – Anvendt tjenstligt udleveret kreditkort til private indkøb

(AU 2019/000706)

Auditørkorpset blev af Forsvarsministeriets Regnskabsstyrelse orienteret om, at en ansat i Forsvaret havde anvendt sit tjenstligt udleverede kreditkort til betaling for private indkøb til en værdi af over 4.000 kr. Den pågældende havde selv rettet henvendelse til styrelsen og forklaret, at han havde anvendt kortet ved en fejl.

Auditøren indledte en efterforskning med henblik på at afdække, om kortet bevidst var blevet anvendt i strid med reglerne for anvendelse af firmahæftende betalingskort. Da oplysningerne i sagen støttede, at der var tale om en fejl, og da medarbejderen selv havde oplyst om fejlen, fandtes forholdet ikke at have den fornødne grovhed for en militær straffesag, hvorfor efterforskningen blev indstillet efter retsplejelovens § 749, stk. 2.

Eksempel 2 – Efterforskning i sag om mulig overtrædelse af toldlovgivningen på støtteskibet Esbern Snare

(AU 2018/001634)

Auditørkorpset modtog i december 2018 en anmeldelse fra Toldmyndigheden om en mulig toldlovs-overtrædelse i forbindelse med skibskontrol på støtteskibet Esbern Snare. Under kontrollen

konstaterede Toldmyndigheden, at beholdningen af toldfrie cigaretter ikke stemte overens med det deklarerede, ligesom skibets toldbog ikke var ført korrekt. Toldmyndigheden mente på denne baggrund at have mere end 150.000 kr. til gode i form af ubetalt afgift.

I maj 2019 frafaldt Toldmyndigheden imidlertid kravet, og på denne baggrund – og da det i øvrigt blev vurderet, at den urigtige angivelse af cigaret-beholdningen ikke skyldtes forsætligt eller groft uagtsomt forhold – besluttede Auditøren den 24. juli 2019 at indstille efterforskningen i sagen, jf. retsplejelovens § 749, stk. 2.

2. Påtaleopgivelse efter retsplejelovens § 721, stk. 1

Har der i forbindelse med efterforskningen været rejst sigtelse i sagen, og er der efter afslutning af efterforskningen ikke grundlag for at rejse tiltale, kan påtale opgives efter retsplejelovens § 721. I hovedparten af sagerne sker påtaleopgivelsen på *bevisets* stilling efter retsplejelovens § 721, stk. 1, nr. 2.

Eksempel 1 – Anvendelse af tjenstligt udleveret betalingskort til betaling for privat hotelregning

(AU sag 2019/001128)

Auditørkorpset blev af Forsvarsministeriets Regnskabsstyrelse orienteret om, at en major havde anvendt sit tjenstligt udleverede kreditkort til betaling for en privat hotelregning på knapt 1.500 kr. Majoren havde selv henvendt sig til styrelsen og forklaret, at han måtte tjekke ind på hotellet som en nødløsning, efter at han kørte galt, og at han ikke havde mulighed for at betale hotelregningen med andre midler.

Majoren blev indledningsvist sigtet for pligtforsømmelse.

Påtale i sagen blev dog efterfølgende opgivet med den begrundelse, at forholdet – alle omstændigheder taget i betragtning – ikke havde den for en militær straffesag fornødne grovhed.

Eksempel 2 – Salg af radiomateriel tilhørende forsvaret på Den Blå Avis

(AU sag 2018/001611)

Auditørkorpset modtog en anmeldelse fra Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse om, at en person havde sat radiomateriel tilhørende forsvaret til en samlet værdi på ca. 66.000 kr. til salg i Den Blå Avis.

Efter identifikation af sælger, som tidligere havde været ansat i forsvaret, blev der efter kendelse fra retten foretaget ransagning af pågældendes bopæl. Sælger blev i den forbindelse sigtet for hæleri efter straffelovens § 290, stk. 1, idet han havde lånt de pågældende radiosæt af en anden, som havde dem fra forsvaret. Da forholdet imidlertid måtte antages at være forældet, blev påtale

opgivet. Radiomateriellet blev samtidig leveret tilbage til Forsvaret.

3. Frifindelse

Der blev i beretningsåret afsagt to frifindelsesdomme.

Sag 1 – Frifindelse for voldtægt m.v.

Retten i Nykøbing Falster, dom af 10. september 2019

(AU sag 2019/000823)

Auditøren modtog i begyndelsen af juni 2019 en anmeldelse om, at en kvindelig værnepligtig under en afslutningsfest på Vordingborg Kaserne skulle være blevet seksuelt forulempet af en mandlig værnepligtig.

Der blev i august 2019 rejst tiltale mod den mandlige værnepligtige for voldtægt efter straffelovens § 216, stk. 1, nr. 2, og andet seksuelt forhold efter straffelovens § 225, ved i forbindelse med afslutningsfesten at have skaffet sig samleje og andet seksuelt forhold med den kvindelige værnepligtige, idet tiltalte, selvom kvinden på grund af beruselse var ude af stand til at modsætte sig handlingen, gennemførte samleje m.v. med hende.

Tiltalte blev frifundet, idet retten uanset det oplyste om forurettedes beruselse ikke fandt det bevist, at *"hun den pågældende aften var ude af stand til at modsætte sig samleje og andet seksuelt forhold med (tiltalte), ligesom det ikke findes bevist, at (tiltalte) havde forset til at skaffe sig samleje og andet seksuelt forhold med (forurettede), uanset, at hun var i en tilstand, i hvilken hun var ude af stand til at modsætte sig handlingen."*

Sag 2 – Frifindelse for vold under henvisning til nødværge

Vestre Landsret, anke dom af 12. februar 2019 (Retten i Herning, dom af 22. juni 2018)

(AU sag 2017/000727)

En major var tiltalt for at have udøvet vold mod en dreng i forbindelse med et arrangement på en militærbase i udlandet. Majoren havde grebet fat i nakken på drengen, der havde sprøjtet vand på nogle gæster med en vandslange.

Landsretten lagde til grund, at majorens handling var omfattet af straffelovens § 244 om vold, men frifandt majoren under henvisning til, at han havde handlet i nødværge.

Landsretten lagde bl.a. vægt på et notat udarbejdet af Beredskabsstyrelsen vedrørende risici ved brug af vandslanger sammenholdt med en vurdering af den måde, som drengen havde holdt brandslangen på og udtalte på denne baggrund, at drengens handling var: *"et overhængende angreb over for de personer, der stod relativt tæt på ham, og at angrebet var uretmæssigt."*

Tiltalte var derfor i en situation, hvor det var nødvendigt at handle for at afværge det overhængende uretmæssige angreb. Efter en samlet vurdering af situationen gik tiltaltes handling ikke åbenbart ud over, hvad der under hensyn til angrebets farlighed, angriberens person og det angrebne retsgodes betydning var forsvarligt. Tiltaltes handling er derfor straffri, jf. straffelovens § 13, stk. 1.”

Afgørelsen er ligeledes omtalt i Årsberetningen 2018, side 44, ligesom den er trykt i Ugeskrift for Retsvæsen 2019, side 1874.

Undersøgelser i arbejdsskadesager

Forsvarsministeriets cirkulæreskrivelse af 30. juni 2014 om behandling af erstatningssager i Forsvaret

»4.3. RAPPORTERING

Såfremt en ansat afgår ved døden, skal følgende myndigheder underrettes snarest muligt:

...
• Forsvarets Auditørkorps (FAUK), jf. ref. e.

Ved alvorlig personskade rapporteres således:

...
• Forsvarets Auditørkorps. jf. ref. e.

Ved alvorlig personskade forstås, at der er fare for liv og førlighed, herunder fare for varigt mén.

Om underretning af Forsvarets Auditørkorps om en arbejdsskade i andre tilfælde end ovenfor anført henvises til ref. e.«

Ref. e: Kundgørelse for Forsvaret B.3-5, (KFF B. 3-5) (Cirkulære om underretning af Forsvarets Auditørkorps i arbejdsskadesager).

Undersøgelser af hændelser, hvor personel er afgået ved døden eller er kommet alvorligt til skade i tjenesten mv.

Den militære anklagemyndighed indleder rutinemæssigt en undersøgelse, når dansk militært personel afgår ved døden eller kommer alvorligt til skade i tjenesten. Der foretages i hvert enkelt tilfælde en individuel undersøgelse, der har til formål at fastslå eller udelukke, om der er begået et strafbart forhold. Den militære retsplejelov, retsplejeloven og sundhedsloven m.fl. finder anvendelse i disse sager.

Det følger af Forsvarsministeriets cirkulæreskrivelse af 30. juni 2014 om behandling af erstatningssager i

forsvaret, at Auditørkorpsset skal underrettes snarest muligt, hvis en ansat afgår ved døden. Det gælder også, hvis en ansat pådrager sig alvorlig personskade, dvs. hvor der er fare for liv og førlighed, herunder fare for varigt mén.

Auditørkorpsset underrettes endvidere om en arbejdsskade i andre tilfælde end de anførte efter retningslinjerne i Kundgørelse for Forsvaret (KFF) B. 3-5, Forsvarsministeriets cirkulære af 27. april 1994 om underretning af Auditørkorpsset i arbejdsskadesager. Auditørkorpsset har til opgave at foretage bevissikring i erstatningssager.

Det følger i øvrigt af Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 2 om retten til liv, at der må kræves en uafhængig undersøgelse af omstændighederne omkring soldaters mistænkelige dødsfald i tjenesten, og at de personer, der foretager undersøgelsen, bør være uafhængige af de, der er implicerede i hændelsen.

Europarådets Rekommandation om menneskerettigheder inden for de væbnede styrker og undersøgelser vedrørende dræbte og tilskadedkomne danske soldater er nærmere beskrevet i udgivelsen *Den Militære Retsplejeordning*, som kan findes på den militære anklagemyndigheds hjemmeside www.fauk.dk.

Samarbejdet med forsvarrets havarikommissioner

Der er fastlagt særskilte bestemmelsesgrundlag i Forsvaret for håndtering af ulykker og etablering af havarikommissioner for Hæren, Søværnet og Flyvevåbnet. Bestemmelsesgrundlagene fastlægger bl.a. rammerne for samarbejdet mellem havarikommissionerne og den militære anklagemyndighed i de tilfælde, hvor en hændelse/ulykke undersøges af både en nedsat havarikommission og af Auditørkorpsset, jf. herved eksempelvis den nedenfor beskrevne sag vedr. faldskærmsulykken.

De militære havarikommissioners undersøgelser gennemføres overordnet set for at tilgodese sikkerhedsmæssige forhold, hvorimod Auditørkorpssets undersøgelse af et havari/ulykke primært har til formål at afklare, om der er grundlag for at placere et strafferetligt ansvar. De militære havarikommissioners undersøgelsesarbejde og sagsbehandling foregår således adskilt fra en eventuel sideløbende strafferetlig

undersøgelse, og oplysninger indsamlet til brug for en havarikommissions arbejde (interviews, rapporter m.v.) må som udgangspunkt ikke overgives til Auditørkorpset til brug for en strafferetlig behandling.

De militære havarikommissioner har en forpligtigelse til straks at underrette Auditørkorpset, såfremt de i forbindelse med undersøgelsesarbejdet får mistanke om, at der er begået strafbart forhold i forbindelse med ulykken.

Undersøgelser i 2019

Auditørkorpset har i beretningsåret foretaget undersøgelser af to hændelser, hvor dansk militært personel er afgået ved døden eller er kommet alvorligt til skade. Der er redegjort for sagerne nedenfor og i årsberetningens indledende afsnit om nye sager i 2019.

Faldskærmsulykke i USA

(AU 2019/000345)

Auditørkorpset modtog den 5. marts 2019 underretning fra Forsvarskommandoen om, at en jægersoldat samme dag var afgået ved døden i en faldskærmsulykke under træningsaktivitet i Arizona, USA. Auditørkorpset indledte en undersøgelse af sagen, herunder med henblik på at afdække, om der kunne være begået strafbart forhold i forbindelse med ulykken.

Auditøren indstillede den 4. november 2019 efterforskningen i sagen, da der ikke fandtes at være rimelig formodning for, at der var begået et strafbart forhold. Der blev herved navnlig lagt vægt på oplysningerne i sagen fra Forsvarets Flyvehavarikommission, idet Auditøren på baggrund af disse oplysninger konkluderede, at der var tale om en ulykke, og at det ikke kunne antages, at der var nogen, der havde overtrådt sikkerhedsbestemmelser eller på anden måde tilsidesat pligter i tjenesten i forbindelse med faldskærmstræningen.

Sergent kom alvorligt til skade under IKK-uddannelsesskydning

(AU 2019/000827)

Den 3. juni 2019 modtog Auditørkorpset en underretning om, at en sergent samme dag i Jægersprislejren under IKK-uddannelsesskydning havde pådraget sig en alvorlig personskade, idet han havde fået en finger i klemme i en kanon under en uddannelsesskydning, hvorved yderste led af langfingeren på højre hånd var blevet afklippet. På denne baggrund indledte Auditøren en undersøgelse af sagen, herunder med henblik på at afdække, om der kunne være begået strafbar pligtforsømmelse i forbindelse med ulykken.

Auditøren indstillede efterforskningen den 16. september 2019 med den begrundelse, at der ikke var

udvist den for en militær straffesag fornødne grove uagtsomhed i sagen.

Efterforskning af sager i internationale missionsområder mv.

Militær straffelov

» § 3,

*Loven finder anvendelse på
lovovertrædelser, der begås i og uden for
den danske stat«*

Indledning

En række af de sager, som Auditørkorpset undersøger, vedrører handlinger foretaget i udlandet.

Det kan dreje sig om handlinger foretaget i de internationale missionsområder, hvor danske styrker er indsat, eller handlinger, der f.eks. er foretaget under udstationering eller under internationale øvelser og lignende. Karakteren og antallet af de internationale sager hænger derfor sammen med det danske forsvars operationsmønster.

I nogle af de internationale sager foretager Auditørkorpset udrykning til de konkrete missionsområder i forbindelse med efterforskningen. Det beror dog altid på en konkret vurdering af sagens karakter, hvorvidt auditøren beslutter at sende auditørpersonel til missionsområdet.

Generalauditørens interne retningslinjer for i hvilken type af sager, der som udgangspunkt normalt foretages udrykning, fremgår nærmere af Generalauditør Meddelelse 2/2018. Der har ikke været foretaget udrykning til missionsområder i 2019.

Den militære anklagemyndigheds efterforskning i de internationale missionsområder er nærmere beskrevet i udgivelsen *Den Militære Retsplejeordning*.

Oversigt over internationale indsatsområder i 2019

Missionsområde Afghanistan

Ved årsskiftet 2014-2015 blev den internationale sikkerhedsstyrke ISAF nedlagt og afløst af den NATO-ledede Resolute Support Mission (RSM), som har til formål at styrke afghanernes evne til at varetage egen sikkerhed og forhindre, at landet igen bliver fristed for terrorister. Det danske styrkebidrag til RSM i 2019 har primært været fokuseret på at gennemføre træning og uddannelse af afghanske sikkerhedsstyrker. Missionen er en trænings-, rådgivnings- og støttemission. Formålet med missionen er at udvikle kapable og robuste sikkerhedsinstitutioner, herunder sikkerhedsstyrker under effektiv civil kontrol, som leverer sikkerhed i overensstemmelse med afghansk lov og folkeretten. Endvidere bidrager Danmark med personel til hovedkvarteret i RSM samt personel til den Internationale Militærpolitistyrke i Kabul.

Missionsområde Irak

Det danske militære bidrag til den amerikansk-ledede koalitions kamp mod terrorbevægelsen ISIL – Operation Inherent Resolve (OIR) – bestod i 2019 af bidrag fra alle Forsvarets værn. Flyvevåbnets radarbidrag på al-Asad flybasen i Irak og operatørerne i De Forenede Arabiske Emirater har medvirket til at sikre koalitionen overblik

i området. Flyvevåbnet havde også et C-130J transportfly på Ali Al Salem flybasen Kuwait, hvor det frem til april, har ydet transportstøtte for hele koalitionen. Fra al-Asad flybasen i Irak har et træningsbidrag fra Hæren ydet støtte til uddannelse af et større antal irakiske militære enheder og således været medvirkende til at højne niveauet hos de irakiske styrker, der er i direkte konfrontation med ISIS.

Enhanced Forward Presence

NATO besluttede i 2016 at forøge tilstedeværelsen i de baltiske lande og Polen. Enhanced Forward Presence (eFP) initiativet består i hovedsagen af fire bataljoner på hver ca. 1.000 soldater, som er placeret i Estland, Letland, Litauen og Polen. Bataljonerne er til stede på rotationsbasis med en defensiv karakter. Danmark havde i hovedparten af 2019 ikke styrkebidrag udsendt til eFP, men i denne periode har det danske bidrag bestået af tre stabsofficerer.

Baltic Air Policing

På anmodning af de baltiske lande har NATO siden 2004 varetaget den opgave at håndhæve suveræniteten i luftrummet over de baltiske lande (Enhanced Air Policing (eAP)), en opgave, som løftes på skift af NATO's medlemslande. Danmark varetog i 2019 håndhævelse af suveræniteten i luftrummet over de baltiske lande under eAP fra den 3. september 2019 til 1. januar 2020, hvor de danske F-16 kampfly var deployeret til Siauliai Air Base i Litauen. Udover de fire F-16 kampfly bestod bidraget af ca. 60 soldater.

NATO's stående flådestyrke 1

Danmark overdrog i januar 2019 ledelsen af NATO's stående fregatstyrke nr. 1 til USA. Herefter bidrog Danmark frem til januar 2020 med en stabsofficer i fregatstyrkens stab under amerikansk ledelse. Dette gør vi frem til januar 2020, hvor ledelsen overdrages til Norge. Standing NATO Maritime Group 1 (SNMG1) opererer primært i Østersøen samt i den nordlige og østlige del af Atlanterhavet, hvor fregatgruppen bl.a. har til opgave at sikre NATO's tilstedeværelse samt gennemføre træningsøvelser.

NATO's stående minerydningsstyrke i Østersøen og Nordatlanten

Danmark har i hele 2019 stillet med chef og flagskib for den ene af NATOs stående minerydningsstyrker (Standing NATO Mine Counter Measures Group 1). Chefen for styrken har i denne periode haft ansvaret for ledelsen af staben samt de minerydningsenheder, der har været tilkommanderet styrken. Et inspektionsskib med skiftende besætninger har varetaget opgaven som flagskib og derudover har den modulariserede minerydningsenhed været tilkommanderet i to perioder. Opgaven for styrken og flagskibet har primært været at vise NATO tilstedeværelse i det

nordeuropæiske område. Derudover bidrager gruppen i stor grad til at højne den maritime sikkerhed ved løbende at finde og bortsprænge miner fra 2. verdenskrig. Ledelsen af flådestyrken afsluttes januar 2020, når kommandoen overdrages til Norge.

Fregatten NIELS JUEL deployeret med det franske hangarskib CHARLES DE GAULLE

I perioden 3. marts til 27. april 2019 var fregatten NIELS JUEL deployeret med en fransk hangarskibsgruppe under ledelse af flagskibet FS CHARLES DE GAULLE. Opgaven for fregatten NIELS JUEL var primært at samarbejde med den franske hangarskibsgruppe herunder at forsvare flådestyrken, måtte det blive aktuelt. Fregatten NIELS JUEL medbragte en helikopter af typen EH101-Merlin, under deployeringen. Under indsættelsen leverede CHARLES DE GAULLE luftstøtte i kampen mod ISIS i rammen af OIR.

Operation Barkhane i Mali

Danmark udsendte i 2019 to EH-101-Merlin transporthelikoptere samt ca. 70 soldater til at støtte den fransk ledede operation Barkhane i Sahel-regionen i Afrika. Helikoptererne blev indsat fra Gao i Mali. Operation Barkhane består desuden af franske og engelske helikoptere, der støtter soldater på jorden med transport af personel og gods. Det overordnede formål er at støtte den fransklede indsats for at bekæmpe væbnede terroristgrupper i Sahel-regionen.

NATO – Assurance Measures

Danmark fortsatte i 2019 deltagelsen i NATO's "Assurance Measures", der er implementeret af NATO-landene som reaktion på krisen i Ukraine. Tiltagene skal vise, at landene i NATO alliancen står sammen og støtter partnere i forhold til de sikkerhedspolitiske udfordringer. Danmark deltog med en bred vifte af land-, luft- og sømilitære styrkebidrag; bl.a. i form af ugentlige overvågningsflyvninger i Østersøen og deltagelse i en række større og mindre øvelsesaktiviteter med enheder fra alle værn.

NATO – Deployable Communication Module

Danmark har i perioden oktober 2018 til februar 2019 udsendt et bidrag til Bagdad, Irak. Opgaven var kommunikationsstøtte til NATO kommandostruktur til opbygning af NATOs mission i Irak. Det samlede bidrag var på ca. 22 mand.

NATO – NATO Mission Irak (NMI)

Forsvaret har siden december 2018 bidraget med fire stabsofficerer til NATO-mission i Irak. Missionen er en trænings- og kapacitetsopbygningsmission. Stabsbidragene er placeret i Bagdad.

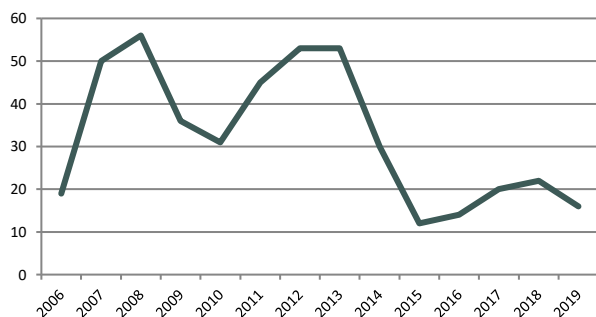
Øvrige missionsområder

Danmark bidrog i 2019 med en bevogtningsdeling og et mindre stabsbidrag til NATO-missionen Kosovo Force (KFOR) i Kosovo, samt med personel primært i form af stabsofficerer til FN-missionerne UNMISS (Sydsudan), MINUSMA (Mali), UNTSO (Mellemøsten), Yemen (OESGY) og UNCMAC (Korea). Danmark udsendte således i 2019 tre stabsofficerer til MINUSMA-hovedkvarteret i Mali samt et C-130J transportfly til Camp Bifrost i Bamako, hvor det fra november 2019 ydede transportstøtte til MINUSMA. I Yemen har Danmark, på anmodning af FN om støtte med personel implementering af en fredsaftale mellem regering og oprørere i Yemen, fra starten af året og frem til august støttet med bl.a. flere stabsofficerer i forbindelse med fredsaftalen. Danmark har desuden i 2019 bidraget til bekæmpelse af pirateri i området ud for Afrikas Horn i form af maritime stabsofficerer til Combined Maritime Forces hovedkvarter.

Sager ved de udsendte styrker mv. i 2019

Der er i beretningsåret registreret 16 sanktioner ved de udsendte styrker. Det er et mindre fald i forhold til 2018 og 2017, hvor der var henholdsvis 22 og 20 sanktioner ved de udsendte styrker.

Antal sanktioner

Figur 10. Udviklingen i antallet af sanktioner for forhold i de udsendte styrker 2006-2019.

Langt størstedelen af sanktionerne for de udsendte styrker i 2019 vedrørte grov pligtforsømmelse efter militær straffelov § 27, stk. 1, vedrørende eksempelvis færdselsforseelser og våbenhåndtering, herunder tjenestevåben, der er efterladt frit tilgængeligt og uden opsyn, jf. nærmere herom nedenfor.

Sager om færdselsforseelser

I beretningsåret har hovedparten af sanktionerne for grov pligtforsømmelse ved de udsendte styrker vedrørt færdselsforseelser begået under udsendelse til Irak.

Den danske færdselslov gælder ikke i udlandet. Under tjeneste i internationale missioner m.v. træder militære bestemmelser vedrørende regulering af lokale færdselsforhold i stedet for bestemmelserne i færdselsloven. For så vidt angår færdselsforseelser under udsendelse, henvises til bestemmelsesgrundlaget FKOBST O.096-3, Bestemmelser for indsættelse i internationale operationer, kap. 9, der bl.a. omhandler færdselsforhold, samt VFKBST H.202-050 om færdselssikkerhed i forsvaret, kap. 7 om international kørsel m.v.

Eksempel – Hastighedsovertrædelse under kørsel i Irak

(AU sag 2019/000103)

En sergent vedtog en bøde på 1.500 kr. for pligtforsømmelse ved på Al Asad Airbase i Irak at have ført et militært køretøj med en hastighed på 60 km/t, selvom højst tilladte hastighed på stedet ved skiltning var angivet til 48 km/t., hvilket udgjorde en hastighedsoverskridelse på 25 %.

Sager om våbenhåndtering

Eksempel 1 – Efterladt pistol m.v. på parkeringsplads i en lufthavn i Afghanistan

Retten i Aalborg, dom af 9. januar 2019

(AU sag 2018/001270)

En konstabel blev idømt en bøde på 3.500 kr. for pligtforsømmelse ved en dag i september 2018 på en parkeringsplads ved Hamid Karzai International Airport North i Kabul, Afghanistan, at have efterladt sin personligt udleverede pistol M/49 med tilhørende magasin med 8 stk. 9 mm patroner frit tilgængeligt og uden opsyn.

Eksempel 2 – afgivelse af utilsigtet skud i beboelsescontainer på base i Irak

(AU sag 2019/000696)

En overkonstabel vedtog en bøde på 4.000 kr. for pligtforsømmelse ved på Al Asad Airbase i Irak at have undladt at aflade sin pistol ved ankomst til basen, hvorefter han samme dag i en beboelsescontainer på basen påvirkede pistolens aftrækker, så der utilsigtet afgik et skarpt skud, der ramte ned i gulvet ca. 1. meter fra en anden overkonstabel. Der blev ved bødens udmåling i skærpende retning lagt vægt på faren for personskade.

Eksempel 3 – Efterladt gevær uden opsyn op ad militært køretøj på base i Irak

(AU sag 2019/001341)

En konstabel havde en nat i september 2019 på Al Asad Airbase i Irak efterladt sit gevær uden opsyn op ad hjulet på et militært køretøj, som efterfølgende satte i gang og derved kørte over geværet, som blev beskadiget.

Han vedtog en bøde på 3.000 kr. for pligtforsømmelse. Der blev ved bødens fastsættelse i skærpende retning lagt vægt på, at våbnet var ladet, og at forholdet medførte skade på geværet. Det blev anset som en formildende omstændighed, at forholdet fandt sted tidligt om morgenen i skyndingen under klargøring af køretøjet, og at våbnet kun kortvarigt henstod uden opsyn.

Andre udlandssager

Eksempel 1 – Indtaget alkohol m.v. under udsendelse til Estland

Københavns Byrets dom af 18. januar 2019

(AU sag 2018/001470)

En sergent indtog en dag i november 2018 under en udsendelse til Tapa i Estland mere end de tilladte 2 genstande, ligesom han i strid med sandheden meddelte vagthavende, at toget fra Tallinn til Tapa var forsinket, hvorfor han og en konstabel derfor ikke var nået tilbage til lejren i Tapa som befalet inden kl. 22, idet de i stedet besøgte en beværtning i Tapa.

Han blev idømt en bøde på 3.500 kr. for pligtforsømmelse.

Eksempel 2 – Indtaget alkohol forud for vagttjeneste på Esbern Snare

Retten i Hjørring, dom af 11. februar 2019

(AU sag 2018/001607)

En marineoverkonstabel blev idømt en bøde på 3.500 kr. for overtrædelse af militær straffelov § 20 ved i december 2018 at have indtaget alkohol forud for planlagt vagttjeneste i Tyskland på støtteskibet Esbern Snare, hvorved han ikke var i stand til at varetage vagttjenesten og blev udtaget af denne.

Eksempel 3 – Sergent krænkede kvindelig konstabel under øvelse i Norge m.v.

(AU sag 2018/001415 m.fl.)

En sergent havde under NATO-øvelsen TRIDENT JUNCTURE i Norge groft krænket en kvindelig konstabel.

Se nærmere oven for under krænkelssager efter militær straffelov.

Sager vedrørende mulig overtrædelse af reglerne i den humanitære folkeret, herunder undersøgelse af mulige civile tab og indberetninger om mulige overgreb begået af andre landes myndigheder og mulig urigtig rapportering i forbindelse med tilbageholdte.

Den militære anklagemyndighed har i forbindelse med danske styrkers udsendelse til Afghanistan siden 2002 undersøgt en lang række sager om særlige hændelser, herunder mulige civile tab i dette missionsområde.

Under tjeneste i missionsområder kan danske soldater også blive vidner til overtrædelser af den humanitære folkeret eller andre ulovligheder, som begås af allierede styrker eller af modpartens styrker.

Danske soldater har i de senere år i henhold til bl.a. Forsvarskommandoens direktiv 005-1 om forbud mod tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf haft en udvidet pligt til om muligt at gribe ind overfor, og under alle omstændigheder ad kommandovejen at melde om alle overtrædelser af f.eks. den humanitære folkeret, som observeres i forbindelse med tjenesten. Men også før implementeringen af direktivet i 2004 var danske soldater forpligtede til at melde om sådanne overgreb.

Der kan herom nærmere henvises til tidligere årsberetninger og publikationen "Den Militære Retsplejeordning.

Supplerende oplysninger om sager omtalt i tidligere beretninger mv.

Supplerende oplysninger om sager omtalt i Årsberetningen 2018

Tiltale mod tidligere chef for Hærkommandoen for tjenestemisbrug og pligtforsømmelse m.v.

(AU sag 2018/001331)

Der blev i december 2019 rejst tiltale mod en tidligere chef for Hærkommandoen for tjenestemisbrug, grov pligtforsømmelse og uberettiget videregivelse af fortrolige oplysninger.

Sagen er nærmere beskrevet i denne beretnings indledende afsnit.

Undersøgelsessag mod ansat i Det Økonomiske Partnerelement ved FKO i Karup

(AU sag 2018/000599)

På baggrund af medieomtale af muligt pligtforsømmelse eller tjenestemisbrug begået af finansdirektøren og dennes vicechef i Det Økonomiske Partnerelement ved Forsvarskommandoen i Karup indledte Auditørkorpset i oktober 2018 en efterforskning i sagen mod vicechefen, der er militært ansat.

Efter gennemførelse af flere afhøringer og gennemgang af et omfattende materiale indstillede Auditøren i marts 2019 efterforskningen i sagen, da der ikke fandtes rimelig formodning for, at der var begået et strafbart forhold.

Sagens materiale vedr. den civilt ansatte finansdirektør blev af Auditøren oversendt til det civile politi med henblik på politiets vurdering af grundlaget for at indlede en efterforskning mod pågældende. Statsadvokaten i Viborg opgav den 13. februar 2020 påtale i sagen, jf. retsplejelovens § 721, stk. 1, nr. 2, idet der ikke fandtes at kunne føres bevis for, at pågældende har udvist grov forsømmelse i tjenesten og tjenestemisbrug.

Efterforskning af mulige strafbare forhold begået i forbindelse med officers forfremmelse

(AU sag 2018/000599)

På baggrund af medieomtale i bl.a. netmediet Olf i efteråret 2018 indledte Auditøren en undersøgelse af,

hvorvidt tjenestegørende militært personel havde begået strafbare forhold i forbindelse med forfremmelse m.v. af en officer til vicechef i Værnsfælles Forsvarskommando.

Auditøren indstillede efterforskningen i sagen i marts 2019 med den begrundelse, at der ikke var rimelig formodning om, at militært personel havde begået strafbart forhold. Sagen blev efterfølgende oversendt til politiet til vurdering af, om civilt personel havde begået tjenestemisbrug efter straffelovens § 155.

Efterforskning af muligt strafbart forhold vedr. salg af forsvarets materiel på Facebook

(AU sag 2018/001518)

Auditørkorpset modtog i november 2018 en anmeldelse fra militærpolitiet om, at en tidligere værnepligtig solgte materiel fra forsvaret på Facebook.

Pågældende blev af retten idømt bødestraf for tyveri og overtrædelse af våbenloven. Sagen er nærmere beskrevet i afsnittet vedr. sanktioner for overtrædelse af straffeloven.

Arrestantsag vedr. ulovlig våbenbesiddelse m.v.

(AU sag 2018/001594)

En overkonstabel blev i juni 2019 idømt 3 års fængsel for overtrædelse af straffelovens § 192a ved at have været i besiddelse af en skarpladt maskinpistol på sin bopæl samt overtrædelse af våbenbekendtgørelsen i forbindelse med opbevaring af ammunition og våbendele på bopælen.

Sagen er uddybende beskrevet i afsnittet vedr. sanktioner for overtrædelse af straffeloven.

Efterforskning i sag om mulig overtrædelse af toldlovgivningen på støtteskibet Esbern Snare

(AU 2018/001634)

Auditøren indstillede i juli 2019 efterforskningen i en sag anmeldt af Toldmyndigheden vedr. en mulig toldlovsovertrædelse ombord på støtteskibet Esbern Snare. Sagen er uddybende beskrevet ovenfor i afsnittet vedr. eksempler på sager afsluttet uden tiltale.

Ankesager i landsretterne

Der blev i 2019 behandlet én enkelt ankesag i landsretten. Sagen er uddybende beskrevet i afsnittet ovenfor vedr. frifindende domme.

Der har i beretningsåret derudover været én enkelt dom, der er blevet anket til landsretten:

Sag – Værnepligtig tiltalt for vold begået på Holstebro Kaserne

Retten i Holstebro, dom af 13. august 2019, Anket til Vestre Landsret

(AU sag 2019/000695)

En værnepligtig på Holstebro Kaserne blev i byretten idømt 40 dages betinget fængsel samt samfundstjeneste og tilsyn af Kriminalforsorgen ved en tidlig morgen i maj 2019 på kasernen at have skubbet en kvindelige værnepligtig ind i et skab, hvorved hun pådrog sig hjernerystelse, og grebet fat om hendes hals, så hun havde svært ved at trække vejret. Episoden fandt sted i forbindelse med en gruppe værnepligtiges hjemkomst til kasernen efter en bytur, hvor der opstod uoverensstemmelser mellem tiltalte og den kvindelige værnepligtige.

Der er berammet domsforhandling i Vestre Landsret den 23. april 2020.

Der verserer pr. 1. marts 2020 ikke øvrige ankesager ved landsretten.

Tiltalte har anket dommen med påstand om frifindelse. Den militære anklagemyndighed har påstået straffeskærpelse.

Den militærjuridiske rådgiverordning i forsvaret og humanitær folkeret

»Artikel 82

Juridiske rådgivere i de væbnede styrker

De Høje Kontraherende Parter skal til enhver tid, og de stridende Parter under en væbnet konflikt, sikre, at juridiske rådgivere er til rådighed, når det er nødvendigt, med henblik på at vejlede militære ledere på passende niveau vedrørende anvendelsen af Konventionerne og denne Protokol og vedrørende den behørig instruktion, der skal gives de væbnede styrker om dette spørgsmål«

Tillægsprotokol I af 18. juni 1977 til Genève-konventionerne af 12. august 1949 vedr. beskyttelsen af ofre i internationale væbnede konflikter.

Indledning

Efter artikel 82 i Tillægsprotokol I til Genève-konventionerne skal juridiske rådgivere være til rådighed med henblik på at vejlede militære chefer på passende niveau vedrørende anvendelsen af den humanitære folkeret og den instruktion, som de væbnede styrker skal have herom.

Ved Danmarks ratifikation af Tillægsprotokollen i 1982 blev ansvaret for denne rådgivning pålagt Auditørkorpset. Med henblik på at styrke den ekspertise, som den militære chef skal have til sin rådighed for at løse et stigende antal juridiske spørgsmål, besluttede Forsvarsministeriet i 1997 desuden at oprette en særlig militærjuridisk rådgiverordning (MJUR-ordningen).

Den militærjuridiske rådgivers primære opgave er at rådgive militære chefer om anvendelsen af humanitær folkeret m.v. i planlagte og aktuelle militære operationer, ligesom de med henblik herpå deltager i operationsplanlægning og i militære øvelser for at vurdere juridiske spørgsmål i forbindelse hermed.

Herudover bidrager de militærjuridiske rådgivere til undervisningen i humanitær folkeret og andre juridiske spørgsmål i forsvaret generelt, herunder ikke mindst i forbindelse med den missionsorienterede uddannelse, som gennemføres af forsvarets enheder, inden de bliver udsendt i internationale operationer.

Der var i beretningsåret 10 fastansatte militærjuridiske rådgivere i forsvaret; fem ved Værnsfælles Forsvarskommando, en ved hver af hærens to brigader samt en ved henholdsvis Militærpolitiet, Hærens Efterretningscenter og Specialoperationskommandoen.

Militærjuridiske rådgivere udsendt til internationale operationer

Et vigtigt arbejdsområde for militærjuridiske rådgivere har fra begyndelsen været deltagelse i udsendelser til internationale militære operationer, hvor danske styrker har deltaget.

Under udsendelse vil den militærjuridiske rådgiver blandt andet rådgive militære chefer om anvendelsen af den humanitære folkeret og om reglerne for magtanvendelse. Den militærjuridiske rådgiver yder både konkret rådgivning af staben under planlægning af militære operationer og i form af undervisning af soldaterne. Under løsningen af konkrete militære opgaver er det den militærjuridiske rådgivers rolle at forholde sig til de juridiske udfordringer, der måtte opstå, imens operationerne pågår. Opgaverne under udsendelse kan ud over den traditionelle folkeretlige rådgivning bestå i en række andre opgaver inden for området *operational law* (OPLAW), som f.eks. anden juridisk gennemgang af operationsplanlægning, undervisning i direktiver for magtanvendelse, forhandling af og rådgivning om indholdet af internationale aftaler og behandling af erstatningskrav rettet mod danske udsendte styrker.

I 2019 har danske militærjuridiske rådgivere forrettet tjeneste ved det danske bidrag til Operation Inherent Resolve ved Al-Asad luftbasen i Irak i forbindelse med rotation mellem hold 8 og hold 9 i perioden ultimo januar 2019 til primo februar 2019, samt mellem hold 9 og hold 10 i august 2019. Desuden har en militærjuridisk

rådgiver været deployeret med den franske Carrier Strike Group ombord på fregatten NIELS JUEL i perioden ultimo februar til ultimo maj 2019.

Generalauditørens opgaver

Generalauditøren varetager det faglige ansvar for uddannelse af militærjuridiske rådgivere i humanitær folkeret. Militærjuridiske rådgivere (MJUR) kan ved eventuel tvivl om fortolkning af den humanitære folkeret rette henvendelse til Generalauditøren eller dennes repræsentant.

Generalauditøren fastsætter uddannelsesmål inden for den humanitære folkeret, ligesom han har ansvaret for planlægning og gennemførelse af MJUR grunduddannelsen. Endvidere kan der anbefales kurser, herunder i udlandet, som militærjuridiske rådgivere bør overveje at deltage i.

I beretningsåret blev den militærjuridiske grunduddannelse ikke gennemført, men Forsvarsministeriets Auditørkorps var arrangør af det XXXVI Nordiske Militærjuristmøde i Esbjerg d. 4.-6. september 2019 med emnet Hybride Trusler og National Ret, hvori flere militærjuridiske rådgivere deltog.

Hjemmeværnssager

Hjemmeværnsloven

»§ 7. Som frivillige i hjemmeværnet kan optages mænd og kvinder, som er fyldt 18 år, og som

- 1) har dansk indfødsret, jf. dog stk. 2,
- 2) er egnede til tjeneste i hjemmeværnet,
- 3) er bosiddende her i landet, jf. dog stk. 2, og som
- 4) er værdige til den agtelse og tillid, som tjenesten forudsætter.

Stk. 2. Forsvarsministeren kan tillade, at en person, der ikke har dansk indfødsret eller ikke er bosiddende her i landet, kan optages som frivillig i hjemmeværnet, når særlige omstændigheder taler derfor, og det ikke strider mod overenskomst med fremmed stat.

Stk. 3. Forsvarsministeren kan bestemme, at personer, der er ansat ved bestemte myndigheder og virksomheder, eller som har mødepligt ved forsvarrets øvrige myndigheder eller redningsberedskabet, ikke eller kun under bestemte betingelser kan optages som frivillige i hjemmeværnet.«

Bekendtgørelse nr. 198 af 9. februar 2007 af lov om hjemmeværnet.

Hjemmeværnsdistrikternes og distriktsudvalgenes struktur

Hærhjemmeværnet er inddelt i Landsdelsregion Vest og Landsdelsregion Øst. Hver region er inddelt i seks hærhjemmeværnsdistrikter, som er geografisk identiske med landets politikredse, hvilket blandt andet skyldes, at Hjemmeværnet i dag løser mange opgaver for politiet. Flyverhjemmeværnet og Marinehjemmeværnet er pr. 1. januar 2017 samlet i hver sin myndighed med placering i henholdsvis Vordingborg og Ringsted. Virksomhedshjemmeværnets distrikt blev nedlagt i 2016.

Der er i alt 18 værnssfælles distriktsudvalg fordelt med et til to udvalg ved hvert af de 12 hærhjemmeværnsdistrikter, hvor de er administrativt forankret. Medlemmerne af de enkelte distriktsudvalg mødes 10-12 gange om året og behandler de indkomne ansøgninger.

Formanden for et distriktsudvalg udpeges af forsvarsministeriet efter indstilling af den kommitterede for Hjemmeværnet. Distriktsudvalgets øvrige medlemmer udpeges af forsvarsministeriet efter indstilling fra hver af landets kommunalbestyrelser, jf. Cirkulære om Hjemmeværnets distriktsudvalg, § 3 stk. 2.

Jurisdiktion over hjemmeværnspersonel

Det er alene fast personel i Hjemmeværnet, der er omfattet af Auditørkorpsets strafferetlige jurisdiktion.

Frivilligt personel er i fredstid omfattet af politiets og den civile anklagemyndigheds strafferetlige jurisdiktion. Efter hjemmeværnslovens § 13 er frivillige i Hjemmeværnet kun under krig eller andre ekstraordinære forhold omfattet af reglerne i militær straffelov, militær retsplejelov og militær disciplinarlov.

Screening af frivilligt hjemmeværnspersonel og ansøgere til Hjemmeværnet

Der er etableret en ordning, således at Generalauditøren yder bistand til hjemmeværns-myndighederne i form af en strafferetlig vurdering af ansøgere til og medlemmer af Hjemmeværnet i forbindelse med, at disse er sigtet for eller dømt for strafbare forhold, jf. nærmere herom nedenfor.

Kriterierne for og procedurerne i forbindelse med optagelse i Hjemmeværnet

Som udgangspunkt kan mænd og kvinder, som er fyldt 18 år, optages som frivillige i Hjemmeværnet, forudsat at de har dansk indfødsret. De skal endvidere for at være egnede til tjenesten i Hjemmeværnet som udgangspunkt være bosiddende i landet og være værdige til den agtelse og tillid, som tjenesten forudsætter. Det følger af § 7 i hjemmевærnsloven.

Den lokale hjemmевærnsenhed videregiver modtagne ansøgninger om medlemskab til Forsvarsministeriets Personalestyrelse (FPS), der undersøger, vurderer og afgiver fornøden indstilling til Hjemmевærnets Distriktsudvalg, som træffer den endelige afgørelse om optagelse af frivillige i Hjemmевærnet. Distriktsudvalgene er uvildige og uafhængige organer, der er tillagt selvstændig kompetence til at afgøre, hvem der kan optages som frivillig i hjemmевærnet. Afgørelsen kan ikke påklages.

FPS indhenter ved behandling af alle ansøgninger oplysninger om, hvorvidt personen er registreret i Det Centrale Kriminalregister. Er dette tilfældet, anmodes Rigspolichefen om yderligere oplysninger. Alle oplysninger sendes til Generalauditøren, der på baggrund heraf udarbejder en begrundet udtalelse, der indeholder en vurdering af, om ansøgeren ud fra en strafferetlig vurdering er egnet. Ved vurderingen lægges der vægt på, om udlevering af våben vil kunne udgøre en risiko for misbrug af våbnet (farlighed), samt om tidligere straffe har betydning for den pågældendes værdighed. Udtalelsen sendes til distriktsudvalget. Ordningen er uddybet nedenfor.

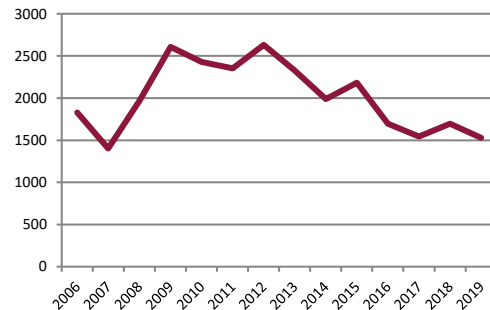
Distriktsudvalget foretager den fornødne oplysning af sagen, herunder indhentelse af oplysninger fra den person, som af underafdelingschefen er udpeget til at afholde en obligatorisk samtale med ansøgeren, samt oplysninger fra andre offentlige myndigheder, f.eks. kommunernes social- og sundhedsforvaltninger, jf. Cirkulære om hjemmевærnets distriktsudvalg, § 5. Kommandolægen vurderer ligeledes ansøgerens egnethed.

Distriktsudvalget træffer endelig afgørelse om en ansøgers optagelse på baggrund af de indhentede oplysninger, hvis ansøgeren opfylder de fastsatte krav i hjemmевærnsloven.

Generalauditariatets personvurderingssager – baggrund og opgaver

Generalauditørens bistand til hjemmевærnsmyndighederne udgør et væsentligt område inden for Auditørkorpsets opgaver uden for strafferetsplejen.

Bistanden omfatter en strafferetlig vurdering af ansøgere til og medlemmer af Hjemmевærnet i forbindelse med, at disse er sanktioneret for strafbare forhold.

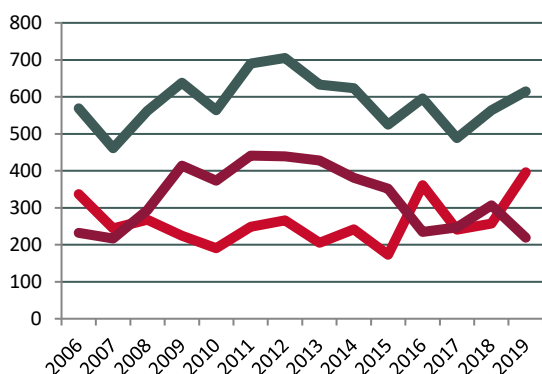

Figur 1. Det samlede antal ansøgere til Hjemmевærnet 2006-2019. Kilde: Hjemmевærnet.

De juridiske rammer for Generalauditørens vurdering er fastsat på baggrund af en rapport fra Forsvarsministeriets styringsgruppe om et forbedret vurderingssystem i visse personelsager fra 1990.

Forsvarsudvalget har ved sin beretning af 1. oktober 1990 til Folketinget tillige udtrykt, at man fandt, at der burde etableres et system til fremskaffelse og behandling af vandelsoplysninger fra politiet ved optagelse i Hjemmевærnet og om medlemmer i Hjemmевærnet, herunder at der burde etableres den fornødne registrering i tilknytning hertil. Udvalget lagde i den forbindelse vægt på, at kontrolordningen vedrørende enkeltpersoner etableres i overensstemmelse med tilkendegivelser fra Registertilsynet (nu Datatilsynet), ligesom der skulle indhentes en udtalelse fra Generalauditøren til brug for Hjemmевærnskommandoen ved vurdering af enkeltpersoners strafferetlige forhold.

Det nuværende kontrolsystem vedrørende frivillige medlemmer af Hjemmевærnet blev etableret med virkning fra 1. januar 1992 med henblik på at øge sikkerheden vedrørende de personer, der som frivillige medlemmer af Hjemmевærnet kan få udleveret skydevåben.

Figur 2. Det samlede antal indkomne sager om personvurdering af ansøgere og medlemmer 2006-2019 (blå). Ansøgere (bordeaux) og medlemmer (grøn).

Medlemmer

Rigspolitiet underretter vedkommende politidirektør, når et medlem af Hjemmeværnet registreres med strafbare forhold i Det Centrale Kriminalregister. I henhold til databeskyttelses regler om videregivelse af oplysninger er det herefter politidirektørens afgørelse, om der skal ske underretning til Hjemmeværnet. I de tilfælde, hvor denne underretning gives, sendes den strafferetlige afgørelse eller sagens akter til Generalauditøren, der her fungerer som konsulent for hjemmeværnsmyndighederne.

Generalauditoriatet foretager herefter en konkret vurdering af sagens strafferetlige elementer og afgiver på den baggrund en udtalelse om den pågældendes egnethed som frivillig i Hjemmeværnet.

Generalauditoriatet afgiver en udtalelse, der kan være positiv, forbeholden positiv eller belastende negativ og anvender i sine udtalelser terminologien "egnet", "muligt egnet" eller "uegnet". Vurderingen af en person som "muligt egnet" angiver, at hjemmeværnsmyndighederne på baggrund af de indberettede oplysninger bør have skærpet opmærksomhed med den pågældendes medlemskab. Den endelige afgørelse om medlemskab træffes dog fortsat af hjemmeværnsmyndighederne.

Ansøgere

Proceduren er den samme, når der er tale om *ansøgere* til Hjemmeværnet. Der vil dog her altid på forhånd foreligge et samtykke fra den pågældende til at indhente oplysninger hos politiet.

FPS rekvirerer de relevante akter hos politiet, som sender disse til Generalauditøren.

Den endelige afgørelse om optagelse i Hjemmeværnet træffes af vedkommende hjemmeværnsdistrikt

distriktssudvalg. Distriktssudvalget modtager foruden Generalauditørens udtalelse også akterne fra de straffesager, der har dannet grundlag for udtalelsen.

Kriterier for egnethedsvurderingen

Der anvendes to kriterier i forbindelse med egnethedsvurderingen – et farlighedskriterium og et værdighedskriterium.

I farlighedsvurderingen indgår blandt andet registreringer af visse overtrædelser af straffeloven, herunder vold, samt overtrædelse af våbenloven, lov om euforiserende stoffer og lov om jagt- og vildtforvaltningen. I værdighedsvurderingen indgår alle fældende domme for overtrædelse af straffeloven samt særlovsovertrædelser, der har medført ubetinget frihedsstraf.

Generalauditoriatets udtalelser i hjemmeværnssager indeholder alene en *strafferetlig* vurdering af den pågældendes egnethed til at forrette tjeneste som frivillig i Hjemmeværnet.

Kriterier

Farlighed

I vurderingen indgår visse overtrædelser af straffeloven samt overtrædelser af våbenloven, lov om euforiserende stoffer og lov om jagt- og vildtforvaltningen

Værdighed

I vurderingen indgår alle fældende domme for overtrædelse af straffeloven samt særlovsovertrædelser, som har medført ubetinget frihedsstraf

Der foretages en konkret og individuel vurdering af hver enkelt sag. I vurderingen indgår blandt andet karakteren af lovovertrædelserne, strafudmålingen, antallet af lovovertrædelser og gentagelse af lignende kriminalitet samt den medgåede tid siden lovovertrædelserne blev begået.

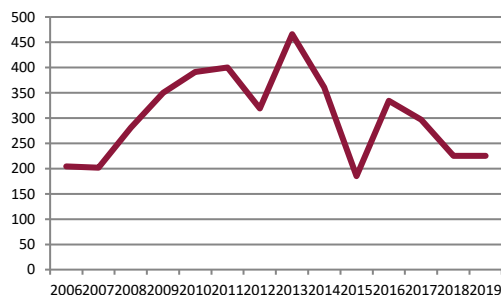
Generalauditoriatet vurderer løbende praksis og interne retningslinjer for behandling af hjemmeværns-sager og afholder et årligt møde med hjemmeværnsledelsen med henblik på erfaringsudveksling m.v.

Generalauditoriatet er endvidere i løbende dialog med politiet med henblik på optimering af samarbejdet og sagsbehandlingstiden for politiets fremsendelse af straffesagsakter til Generalauditøren.

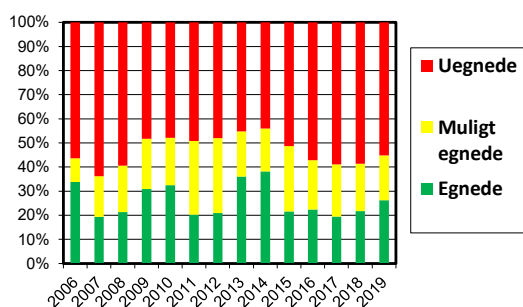
Behandlede sager i 2019

Der har i beretningsåret været en stigning i antallet af indkomne sager i forhold til 2018. Der blev således registreret 615 sager i 2019 mod 564 sager i 2018. Ca. 65 % af de indkomne sager vedrørte medlemmer af Hjemmeværnet, hvilket er en stigning i forhold til 2018, hvor godt halvdelen af de indkomne sager vedrørte medlemmer.

Personvurderinger af ansøgere i 2019

Figur 3. Antal personvurderinger af ansøgere 2006-2019.

Figur 4. Personvurderinger af ansøgere 2006-2019. Fordeling af afgørelser i procent.

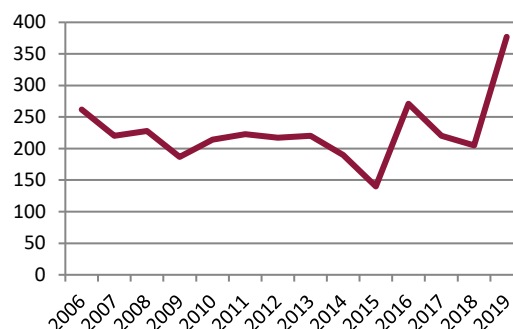
Ved behandlingen af i alt 235 afsluttede sager blev 59 ansøgere fundet "egnet", mens 42 blev fundet "muligt egnet" og 124 fundet "uegnet" til at forrette tjeneste som frivilligt medlem af Hjemmeværnet.

Resten af sagerne blev henlagt, uden at der blev afgivet en udtalelse, eksempelvis fordi ansøgeren trak sin ansøgning.

Personvurderinger af medlemmer i 2019

Ved behandlingen af i alt 407 afsluttede sager blev 104 medlemmer fundet "egnet", mens 61 blev fundet "muligt egnet" og 212 fundet "uegnet" til at forrette tjeneste som frivilligt medlem af Hjemmeværnet.

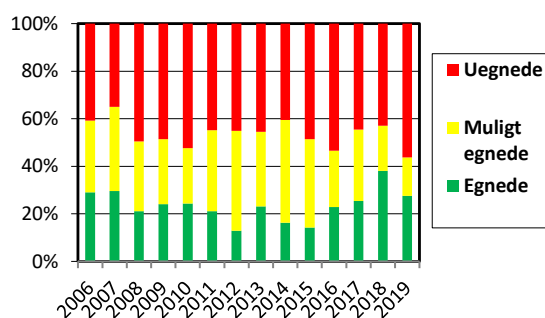
Resten af sagerne blev henlagt, uden at der blev afgivet en udtalelse, eksempelvis fordi sagen var endt med påtaleopgivelse.

Figur 5. Personvurderinger af medlemmer 2006-2019.

Som det fremgår af figur 5 har der i 2019 i forhold til de tidligere år været en markant stigning i antallet sager vedr. personvurderinger af medlemmer af Hjemmeværnet.

I 2019 har næsten halvdelen af de afsluttede medlemssager omhandlet overtrædelse af våbenlovgivningen, og knapt halvdelen af disse sager har omhandlet overtrædelse af knivloven i form af besiddelse eller import af ulovlige knive som f.eks. springknive, halsknive og kastknive m.v. Langt størstedelen af sagerne vedr. knivlovsovertrædelser har ført til, at de pågældende medlemmer ud fra en strafferetlig vurdering er blevet erklæret uegnet til fortsat at forrette tjeneste i Hjemmeværnet.

Figur 6. Personvurderinger af medlemmer 2006-2019. Fordeling af afgørelser i procent.

Eksempler på hjemmeværnssager behandlet i 2019

I dette afsnit behandles udvalgte eksempler på udtalelser i såvel ansøgnings- som medlemssager, som Generalauditoriatet har afgivet til hjemmeværnsmyndighederne i 2019.

Ansøgere til Hjemmeværnet

Eksempel 1 - Uegnet

(Sag 2019/000188)

En 43-årig ansøger var i 2009 blevet idømt 40 dages ubetinget fængsel for vold ved at have slået en person flere gange i ansigtet med flad og knyttet hånd samt med en sko. Politiet oplyste i den forbindelse, at ansøgeren ville blive nægtet samtykke til at erhverve jagttegn/våbentilladelse.

Generalauditoriatet afgav på denne baggrund en udtalelse om, at ansøgeren ud fra en strafferetlig vurdering var fundet uegnet til at forrette tjeneste som frivillig i Hjemmeværnet. Der blev herved lagt vægt på, at ansøgeren var idømt fængselsstraf for vold, og at han ifølge politiets vurdering ville blive nægtet samtykke til erhvervelse af jagttegn/våbentilladelse.

Eksempel 2 – Muligt egnet

(Sag 2019/000790)

En 26-årig ansøger vedtog i 2013 en bøde på 3.000 kr. for overtrædelse af lov om euforiserende stoffer ved i februar 2013 på en restaurant at have været i besiddelse af 0,36 gr. kokain til eget forbrug.

Generalauditoriatet udtalte på baggrund heraf, at ansøgeren ud fra en strafferetlig vurdering var fundet muligt egnet til at forrette tjeneste som frivillig i Hjemmeværnet.

Der blev i skærpende retning lagt vægt på, at ansøgeren var straffet for besiddelse af kokain. I formildende retning blev der lagt vægt på den beskedne mængde kokain, og at der var tale om et enkeltstående tilfælde tilbage i 2013.

Eksempel 3 – Egnet

(Sag 2019/001352)

En 26-årig ansøger vedtog i 2016 en bøde på 500 kr. for overtrædelse af straffeloven ved i januar 2016 i forening med en anden person at have stjålet en flaske spiritus til en værdi af 199 kr.

Generalauditoriatet afgav på denne baggrund en udtalelse om, at ansøgeren ud fra en strafferetlig vurdering var fundet egnet til at forrette tjeneste som frivillig i Hjemmeværnet. Der blev herved lagt vægt på overtrædelsens karakter og bødens størrelse.

Medlemmer af Hjemmeværnet

Eksempel 1 - Uegnet

(Sag 2019/000693)

Et medlem blev i juli 2019 i retten idømt en bøde på 1.500 kr. for overtrædelse af knivloven ved i januar 2019 uden politiets tilladelse at have erhvervet og indført to skjulbare knive. Politiet oplyste i denne forbindelse, at medlemmet ville blive nægtet samtykke til at erhverve jagttegn/våbentilladelse.

Generalauditoriatet udtalte på baggrund heraf, at medlemmet ud fra en strafferetlig vurdering var fundet uegnet til at forrette tjeneste som frivillig i Hjemmeværnet. Der blev ved egnethedsvurderingen lagt vægt på, at medlemmet var straffet for overtrædelse af knivloven, og at han ifølge politiets oplysning ville blive nægtet samtykke til at erhverve jagttegn/våbentilladelse.

Eksempel 2 – Muligt egnet

(Sag 2019/001109)

Et medlem vedtog i september 2019 en bøde på 2.000 kr. for overtrædelse af lov om euforiserende stoffer ved i juli 2019 at have været i besiddelse af 6 joints til eget forbrug.

Generalauditoriatet afgav på denne baggrund en udtalelse om, at medlemmet ud fra en strafferetlig vurdering var fundet muligt egnet til at forrette tjeneste som frivillig i Hjemmeværnet.

Der blev i skærpende retning lagt vægt på, at medlemmet havde været i besiddelse af euforiserende stoffer. I formildende retning blev der lagt vægt på sanktionens karakter.

Eksempel 3 – Egnet

(Sag 2019/001086)

Et medlem vedtog i september 2019 en bøde på 1.400 kr. for overtrædelse af våbenloven ved i foråret 2019 at have erhvervet en peberspray og indført denne til Danmark.

Generalauditoriatet udtalte på baggrund heraf, at medlemmet ud fra en strafferetlig vurdering var fundet egnet til at forrette tjeneste som frivillig i Hjemmeværnet. Der blev herved lagt vægt på bødens størrelse.

BILAG

Gældende bødetakster

Oversigt over vejledende bødetakster

(Bilag til Generalauditør Meddelelse nr. 3/2018)

Taksterne for overtrædelse af militær straffelov § 25 er revideret pr. 1. april 2015 i overensstemmelse med udmålingsprincipperne for udeblivelse fra civil værnepligt, jf. herved Rigsadvokatmeddelelsens afsnit "Overtrædelse af værnepligtsloven m.v."

1. Bødestørrelsen for de bestemmelser i militær straffelov, der har panderter i militær disciplinarlov

<u>Bestemmelse</u>	<u>Vejledende takst</u>
§ 11 (ulydighed)	2.500 kr.
§ 13 (respektstridig optræden)	1.500 kr.
§ 15 (forskelsbehandling)	2.000 kr.
§ 16 (uberettiget modtagelse af ydelser)	2.000 kr.
§ 17 (myndigheds ikke brug)	2.000 kr.
§ 18 (overordnets krænkelse)	2.000 kr.
§ 19 (sideordnets krænkelse)	2.000 kr.
§ 23 stk. 1 (offentlig uorden – synlig beruselse i DK)	1.000 kr.
§ 23 stk. 2 (offentlig uorden – synlig beruselse i udlandet)	2.000 kr.
§ 24 (vagtforseelse)	2.500 kr.
§ 25 (ulovligt fravær ved første mødedag)	Første gang 1.500 kr. Anden gang 2.000 kr. Tredje gang 2.500 kr. Fjerde gang 3.000 kr. <i>Femte gang nedlægges påstand om ubetinget frihedsstraf</i>
§ 25 (ulovligt fravær efter første mødedag, mere end 10 tjenestedages fravær)	2.500 kr.

(Bilag til Generalauditør Meddelelse nr. 3/2018)

Taksterne for overtrædelse af militær straffelov § 25 er revideret pr. 1. april 2015 i overensstemmelse med udmålingsprincipperne for udeblivelse fra civil værnepligt, jf. herved Rigsadvokatmeddelelsens afsnit "Overtrædelse af værnepligtsloven m.v."

1. Bødestørrelsen for de bestemmelser i militær straffelov, der har panderter i militær disciplinarlov

§ 26 (militært hærværk)	Se Rigsadvokatmeddelelsens afsnit "Strafpåstanden i sager om overtrædelse af straffeloven"
§ 27 (pligtforsømmelse, groft uagtsomt)	1.500 kr.
§ 27 (pligtforsømmelse, forsætligt)	2.500 kr.
§ 27 (§ 27 træder i stedet for særlovgivning)	For vejledende bødetakst henvises til den relevante særlovgivning, herunder Rigsadvokatens Meddelelser

2. Bødestørrelsen for de bestemmelser i militær straffelov, der ikke har panderter i militær disciplinarlov

Bestemmelse

Vejledende takst

§ 20 (påvirkethed i tjenesten)	2.500 kr.
Påvirkethed i tjenesten i forbindelse med vagt eller andre skærpende omstændigheder	3.500 kr.
§ 21 (overtrædelse af promillegrænser)	2.500 kr.
§ 22 (narko/euforiserende stoffer)	Se Rigsadvokatmeddelelsens afsnit "Narkotika" med tillæg på 50 % af bødens størrelse.

3. Gentagelse (bortset fra overtrædelse af § 25)

2. gangstiltælde

Tillæg på 50 %

(Bilag til Generalauditør Meddelelse nr. 3/2018)

Taksterne for overtrædelse af militær straffelov § 25 er revideret pr. 1. april 2015 i overensstemmelse med udmålingsprincipperne for udeblivelse fra civil værnepligt, jf. herved Rigsadvokatmeddelelsens afsnit "Overtrædelse af værnepligtsloven m.v."

1. Bødestørrelsen for de bestemmelser i militær straffelov, der har panderter i militær disciplinarlov

3. gangstiltælde

Tillæg på 100 %

Sagsstatistik 2019

1. Det samlede antal oprettede sager i Forsvarsministeriets Auditørkorps

Antal sager oprettet	2015	2016	2017	2018	2019
Straffesager	635	739	577 ¹⁾	690	806
Hjemmeværnssager	531	606	488	564	615
Øvrige sager	379	470	401	436	497
I alt	1.545	1.815	1.466	1.690	1.918

Note

¹⁾ Antallet af oprettede sager for 2017 er berigtiget. Der er korrigeret fra 605 til 577 sager, idet testsager og fejloprettede sager indgik i Årsberetningen for 2017.

2. Straffesager

Anklagevirksomhed ^{1, 2)}	2015	2016	2017	2018	2019
Oprettede sager	635	739	577	690	806
Verserende sager	255	240	97	68	274
Afsluttede sager ³⁾	601	799	671	725	719

Noter

¹⁾ Konkrete straffesager oprettet hos Auditøren samt de tidligere auditørkontorer i København og Karup indtil sommeren 2015. Oversigten omfatter ikke generelle sager om strafferet og strafproces samt sager, der er behandlet af General-auditøren.

²⁾ Hvert forhold tælles som en sag.

³⁾ Sager afsluttet i Captia ved undladelse af efterforskning i medfør af § 749, stk. 1, indstilling af efterforskning i medfør af § 749, stk. 2, påtaleopgivelse efter retsplejelovens § 721, stk. 1, tiltalefrafald efter § 722, stk. 1, og stk. 2, bødevedtagelse, dom, henlæggelse uden yderligere sagsbehandling samt oversendelse til den civile anklagemyndighed, fordi sagen ikke omfatter personer, der er omfattet af den militære retspleje, herunder f.eks. sager vedr. civilt personel, der er registreret i Automatisk Trafik Kontrol (ATK).

Oversigt over sanktioner i militære straffesager 2019

Tabel 1. Oversigt over sanktioner i militære straffesager

Karakteren af sanktioner mv. ¹⁾	2015	2016	2017	2018	2019	%
Bødevedtagelse (<i>udenretlig</i>)	114	170	101	154	200	61,2
Tilkendegivelse	-	9	3	4	5	1,5
Tiltalefrafald	4	11	16	7	5	1,5
Dom	84	93	194	175	117	35,8
- heraf frihedsstraf ²⁾	27	19	21	25	28	8,6
- heraf bødestraf ³⁾	57	71	171	148	86	26,3
- heraf psykiatrisk behandling	-	-	-	-	1	0,3
- andet ⁴⁾	-	3	2	2	2	0,6
I alt	202	283	314	340	327	
Frifindelse	2	1	5	3	2	
Ankesager	3	2	4	5	1	

Noter

- ¹⁾ Der kan indgå flere forhold i én afgørelse.
- ²⁾ Domme vedr. betinget/ubetinget frihedsstraf/samfundstjeneste. I beretningsåret 2015 var der 18 domme med ubetinget fængsel og ni med betinget fængsel. I beretningsåret 2016 var der ni domme med ubetinget fængsel og 10 med betinget fængsel. I beretningsåret 2017 var der 11 domme med ubetinget fængsel og 10 domme med betinget fængsel. I beretningsåret 2018 var der 16 domme med ubetinget fængsel og ni domme med betinget fængsel. I beretningsåret 2019 var der 21 domme med ubetinget fængsel og syv domme med betinget fængsel.
- ³⁾ Herunder indenretlig bødevedtagelse.
- ⁴⁾ Advarsel, strafbortfald m.v.

Tabel 2. Fordelingen af sanktioner (lovgivning)

Fordelingen af sanktioner	2015	2016	2017	2018	2019	%
Militær straffelov	126	142	248	270	177	54,1
Straffeloven	7	10	8	12	13	4,0
Færdselsloven	68	127	54	53	135	41,3
Øvrig særlovgivning	1	4	4	5	2	0,6
I alt	202	283	314	340	327	100

Note

Tabel 3.a. Fordelingen af sanktioner (værn)

Værnsfordeling	2015	2016	2017	2018	2019	%
Forsvarskommandoen	-	1	-	-	-	
Hæren	174	247	279	291	251	76,8
Søværnet	14	18	17	20	25	7,6
Flyvevåbnet	14	17	18	29	51	15,6
Hjemmeværnet	-	-	-	-	-	
I alt	202	283	314	340	327	
- heraf udsendte styrker	12	14	20	22	16	4,9

Tabel 3.b. Fordelingen af sanktioner (personelgrupper)

Personelgrupper mv.	2015	2016	2017	2018	2019	%
M3xx / M4xx Officersgruppen	18	29	13	27	31	9,5
M2xx Sergentgruppen	43	67	40	43	75	22,9
M1xx Konstabelgruppen	46	71	54	74	97	29,7
Værnepligtige	95	115	207	196	123	37,6
Øvrige, herunder musikere, mekanikere og myndigheder mv.	-	1	-	-	1	0,3
I alt	202	283	314	340	327	

Note:

Statistikens opbygning svarer til Forsvarsministeriets Personalestyrelses (FPS) statistik over disciplinarafgørelser.

Tabel 4. Fordelingen af sanktioner for overtrædelse af militær straffelov

Sanktioner Militær straffelov	2015	2016	2017	2018	2019	%
Pligter som underordnet (§ 11 ulydighed mv.) ¹⁾	3	-	2	1	-	
Pligter som overordnet / sideordnet mv.	3	1	2	5	4	2,3
Rusmidler mv.	9	28	27	24	23	13,0
§ 20 påvirkethed (alkohol)	4	20	16	12	10	5,6
§ 20 påvirkethed (narkotika)	-	1	-	-	1	0,6
§ 21 promillegrænser	1	-	-	1	-	
§ 22 narkotikabesiddelse / indtagelse	4	5	11	11	12	6,8
§ 23 offentlig uorden m.v.	-	2	-	-	-	
Andre pligtforsømmelser	111	113	217	240	150	84,7
§ 24 vagtforsømmelse	2	1	4	7	3	1,7
§ 25 ulovligt fravær	83	85	183	167	96	54,2
§ 26 militært hærværk	-	-	1	2	-	
§ 27 pligtforsømmelse	26	27	29	64	51	28,8
§ 27a straffeskærpelse for tortur	-	-	-	-	-	
Forbrydelser mod forsvarsmagtens kampdygtighed og andre forbrydelser under væbnet konflikt (§§ 28-38)	-	-	-	-	-	
I alt	126	142	248	270	177	100

Note:

1) I 2015 var der én sag vedr. § 11 og to sager vedr. § 13. I 2017 var der to sager vedr. § 11 og i 2018 var der én sag vedr. § 11. Der har ikke sager været i denne kategori i 2019.

Tabel 5. Fordelingen af sanktioner for overtrædelse af straffeloven

Sanktioner Straffelov	2015	2016	2017	2018	2019
Vold m.v.	2	6	3	3	1 ¹⁾
Berigelse	4	3	4	2	3 ²⁾
Andet	1	1	1	7	9 ³⁾
I alt	7	10	8	12	13

Noter:

1) Overtrædelse af straffelovens § 244 (1).

2) Overtrædelse af straffelovens § 276 (2) og § 280 (1).

3) Overtrædelse af straffelovens § 152 (2), § 164 (1), § 192 a (1), § 232 (1), § 266 (1) og § 293 (3).

Tabel 6. Fordelingen af sanktioner for overtrædelse af færdselsloven

Sanktioner Færdselslov	2015	2016	2017	2018	2019	%
§ 3 manglende agtpågivenhed	-	-	1	1	3	2,2
Hastighedsovertrædelser	29	38	27	28	100	74,1
- heraf § 4 skiltning	11	33	25	21	60	44,4
- heraf § 42 generel	17	5	2	7	38	28,1
- heraf § 43 tunge køretøjer	1	-	-	-	2	1,5
§ 53 spirituskørsel	1	6	3	3	3	2,2
§ 54 medicin- og narkotika kørsel	-	-	-	-	1	0,7
§ 56 kørsel uden kørekort	22	15	-	1	7	5,2
§ 80 undladt at bruge sikkerhedssele	11	44	11	11	8	5,9
Øvrige bestemmelser	5	24	12	9	13	9,6
I alt	68	127	54	53	135	
- heraf frakendelser af førerret	1	9	4	4	5	3,7
- heraf klip	9	22	15	25	43	31,9

Tabel 7. Fordelingen af sanktioner for overtrædelse af øvrig særlovgivning

Sanktioner Øvrige særlove	2015	2016	2017	2018	2019
Våben/fyrværkerilovgivning	1	3	2	3	2 ¹⁾
Øvrige	-	1	2	2	-
I alt	1	4	4	5	2

Noter

¹⁾ Våbenloven (2).

3. Hjemmeværnssager

Indkomne sager	2015	2016	2017	2018	2019	%
Indkomne sager	525	596	488	564	615	
- heraf sager vedr. medlemmer	173	361	241	307	396	64,4
- heraf sager vedr. ansøgere	352	235	247	257	219	35,6
Behandlede sager i alt	373	705	549	464	642	

Personvurderinger ¹⁾	2015	2016	2017	2018	2019	%
Egnet til tjeneste	60	137	114	127	163	
- heraf medlemmer	20	62	56	78	104	64
- heraf ansøgere	40	75	58	49	59	36
"muligt egnet"	102	132	130	83	103	
- heraf medlemmer	52	64	66	39	61	59
- heraf ansøgere	50	68	64	44	42	41
Uegnet til tjeneste	163	336	273	220	336	
- heraf medlemmer	68	145	98	88	212	63
- heraf ansøgere	95	191	175	132	124	37
Antal udtalelser	325	605	517	430	602	
Udtalelser vedr. medlemmer	140	271	219	205	377	63
Udtalelser vedr. ansøgere	185	334	297	225	225	37
Henlagte uden udtalelse ²⁾	48	100	32	34	40	
Behandlede sager i alt	373	705	549	464	642	

Noter

¹⁾ Procent af afgivne udtalelser vedr. henholdsvis medlemmer og ansøgere (afrundet).

²⁾ Denne kategori omfatter navnlig sager, hvor medlemmet har udmeldt sig af Hjemmeværnet, eller ansøgeren har opgivet sin ansøgning om optagelse i Hjemmeværnet, inden Generalauditørens udtalelse foreligger.

Generalauditøren
Kastellet 14A
2100 København Ø

Telefon: :+ 45 7281 1040
E-mail: FAUK-MYN@MIL.DK
WEB: WWW.FAUK.DK

EAN: 5798000201996
CVR: 16 28 71 80
ISBN 978-87-92431-15-8